

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemani:	
celo leto K 24—	celo leto K 22—		
pol leta 12—	pol leta 11—		
četrt leta 6—	četrt leta 5:50		
na mesec 2—	na mesec 1:90		

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Vredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni deli in pravniki.

Inserti veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto K 25—	celo leto K 30—		
pol leta 13—	pol leta 13—		
četrt leta 6:50	četrt leta 6:50		
na mesec 2:30	na mesec 2:30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Napoved verskega boja.

Velike in hude so stiske, v katerih se danes po šele petletnem vladanju v deželi nahaja klerikalna stranka. Njeno slabo gospodarstvo, njena brutalna krivičnost in pristranost, njeno brezobrazno teroriziranje ne razburja samo političnih nasprotnikov, marveč vzbuja ljuto nevoljo tudi v lastnih vrstah in sicer v taki meri, da so mirno in trezno računajoči klerikalci v opravičenem strahu za prihodnost stranke. To hudo stisko je še povečala za klerikalce naravnost katastrofalna afeta njenih dveh prvih voditeljev, povrhu pa so si različne frakcije klerikalne stranke že med seboj v laseh in se čisto očitno kažejo že konture medsebojnega boja. Spoznanje, da je v stranki nastala velika gniloba in korupcija, je vstvarilo frakcijo, ki hoče to gnilobo izžgati in korupcijo zatreti; tisti, ki jim je vera in cerkev prva stvar, vstajajo proti tistim, ki se z vernostjo samo maskirajo, in se drže stranke samo da zadoščajo svojim sebičnim namenom. Tisti, ki sede pri koritih, se besno branijo proti tistim, ki silijo h koritom... vidijo se vsi simptomi tiste težke bolezni, na kateri gospodujoče stranke navadno propadejo.

Simptom te hude bolezni je tudi članek, ki ga je zadnjič obelodanil dr. Aleš Ušeničnik, duševni voditelj tiste frakcije v klerikalnem taboru, ki se lahko imenuje prava cerkvena stranka. Bridko je dr. Ušeničnik poštožil, da je iz klerikalne stranke izginil tisti idealizem, ki jo je v časih hude opozicije pripeljal do zmage. Navdušenje za sveto pravdo, nesebična ljubezen do ljudstva, požrtvovalno delo — to je vse bilo v klerikalni stranki, zdaj pa se je v njej razpasla politična spekulacija, slava in denar sta omamila tudi tiste, ki so bili prej dobri, in politični katolicizem je spravljal v stranko in na zapupna mesta ljudi, ki provzročajo v klerikalnih vrstah nezaupanje in korupcijo, kajti tem ljudem je mar le dobička in slave, katoliško stvar pa v srcu zaničujejo.

Težke so te obtožbe dr. Ušeničnika in zaslužijo pozornost toliko

bolj, ker so očitno naperjene ravno proti onim ljudem, ki imajo danes v stranki še prvo besedo in ki morajo naravnost imponirati s svojo predrznostjo, s katero fruktificirajo svoj položaj.

Dr. Aleš Ušeničnik se je gotovo namenoma omejil v svojem članku na to, da je nastopil samo zoper politični klerikalizem. Tako razsoden je gotovo, da pozna tudi vse druge grehe in bolezni svoje stranke, a ni jih hotel omeniti, bržčas, da bi politični nasprotniki njegovih pritožb ne mogli izkoristiti. Sicer pa je naravno, da je njemu kot odločnemu zastopniku religioznih in cerkvenih idej več na tem, da bi klerikalna stranka ostala cerkvena stranka, kakor na vsem drugem. Morda misli tudi, da se da vse drugo zboljšati in popraviti in da tiči največja nevarnost za stranko v političnem katolicizmu, to se pravi v tistih ljudeh, ki jih vodi v klerikalni tabor najnižja sebičnost.

Mislimo, da dr. Ušeničnika pri spisovanju njegovega članka ni vodila zgolj praktična želja, opozoriti klerikalno stranko na mrčes, ki se je naselil in se razpodelil v njenem kožu, dasi je čisto gotovo, da se ima klerikalna stranka ravno tem ljudem, ki jo zdaj izkoriščajo in kompromitirajo, največ zahvaliti za dosežene uspehe. Za tako opravilo očiščena bi zadoščeval „Slovenec“ in bi ne bilo treba, da dr. Ušeničnik osebno nastopi. Imamo boljše mnenje o dr. Ušeničniku in sodimo, da je njegov članek poskus — bržkone brezuspešen poskus — provzročiti temeljito sanacijo klerikalne stranke, iztebiti mrčes in izžgati korupcijo in gnilobo ter povrniti stranki njen prvotni značaj.

Če je tako, potem se nahaja dr. Ušeničnik v nevarni načelni zmoti. Očitno zamenjava vernost s cerkvenostjo. Njegovo naziranje, da ljudje, ki jih ni nikdar v cerkev, nikdar k maši, nikdar pri zakramentih, niso vredni, da bi bili katoliški poslanci, je s cerkvenega stališča gotovo pravilno, ali če bi imela klerikalna stranka same take poslance, ki bi te zunanosti do pičice izpolnjevali, bi ji s tem še ne bilo nič pomagano, kajti izpolnjevanje formalnosti še

ni nobena garancija za pravičnost in poštenost, vestnost in nesebičnost. Saj jih je v klerikalni stranki dosti, ki vse te formalnosti izpolnjujejo, pa posvedočujejo sicer v vseh svojih dejanjih ravno tiste lastnosti, ki jih dr. Ušeničnik najbolj oboja. Ne v izpolnjevanju zunanosti, ne v praktiranju cerkvenosti, nego v dejanskem izvrševanju verskih etičnih nauk leži idealizem in od tega je odvisno, če se bodo razmere v klerikalni stranki zboljšale.

Toda zdi se, da dr. Ušeničnika, najsi mu je tudi žal, da je izginil iz klerikalne stranke ves nekdanji idealizem in je postala čisto navadna družba za izkoriščanje vernosti in politične moči, vendar ni toliko na tem, da bi se razmere v klerikalni stranki premenile, kakor na tem, da se stranka za vsako ceno ohrani na krmilu. Na tem mu je največ ležeče, to je njegova največja skrb in zato hoče, naj se boju klerikalne stranke za gospodstvo ohrani značaj verskega boja. To je drugi poglavitni vzrok, ki ga je napotil, da je vstal proti političnemu katolicizmu. Kako naj ljudje verjamejo, da vodi klerikalna stranka verski boj, če vidijo, da se klerikalni mogotci ne zmenijo niti za navadne cerkvene formalnosti — tako ugiha dr. Ušeničnik in zahteva, da se taki pohujšljivci odstranijo iz stranke.

Verski boj. Slovenski naprednjaki gotovo niso ikonoklasti, četudi so jim verski bivoli nesimpatični. Toda to je postranska stvar. Iz Ušeničnikovih izjavanj je razvidno, da klerikalci rabijo verski boj, pa ne, da bi odvrnili veri in cerkvi preteče nevarnosti, ne zaradi naprednjakov, marveč zato, ker ne verjamejo, da bi se drugače ohranili na površju. Že tako vidijo ljudje, da najbolj preganjani brezverci veri in cerkvi nič nečejo, da se ves boj ne vrši v znamenju vere in cerkve, nego v znamenju političnih in gospodarskih, socialnih in narodnih interesov — kaj naj postane iz klerikalne stranke, če med ljudstvom ne ohrani fikcije, da teče med strankami verski boj.

Ušeničnikov članek je zelo značilno priznanje ter kaže, da hočejo klerikalci z verskim bojem ohraniti svojo nadvlado, ker si na drug način

ne znajo pomagati. Toda »allzu scharf macht schartig«. To se bo tudi pri nas izpolnilo. Že danes si lahko mislimo, da bo prihodnji katoliški šoh napovedal verski boj za bodoče volitve, zakaj samo na ta način upajo klerikalci, da jim bo prizanešeno njih brezvestno gospodarstvo, vsa njih krivičnost in strahovlada, vse korupcije in vsi zločini, brez verskega boja se zavedajo, da bi jih narod s poleni in kamni napodil kot največje njegove škodljivce.

Dnevi ponižanja.

Dunaj, 11. julija.

Romunske čete so prekoračile bolgarske meje. Na svojem potu ne bodo našle nikakega odpora. Bolgarija je svojim vojaškim oblastem naročila, da naj se zadrže popolnoma pasivno. Njene armade bijejo na zahodu in jugu zadnji boj, poguben in brezuspešen, njene roke so uklenjene v trdo pest srbskega zmagovalca. Nikdar se nam ni nudila v zgodovini narodov tako naga in odurna slika napadanja iz zasede, kakor tokrat, ko se valijo romunski voji po bolgarskih planjavah. Dokler se je bil v Makedoniji boj proti megalomaničnim, hegemonskim aspiracijam bolgarskih državnikov brez odločitve in dokler je bilo negotovo, da li zmagajo bolgarske pretenzije, je mogla Romunija trditi, da se mora v interesu lastne varnosti postaviti proti premočnim Bolgariji. Načrti bolgarskih šovinistov pa so pokopani, dalekoleteče sanje so izsane. Bolgarija je zaprosila miru in nikdo ne dvomi, da je pripravljena vsaj v glavnem ustreči srbskim zahtevam. Ako prihaja Romunija sedaj nad njo, nima ta romunska akcija nikake utemeljene podlage več. Kar dela Romunija sedaj, to je prosti napad na neoboroženega sosedu, ki se ne more braniti, podvzet v svrhu, da se ga oropa njegove zemlje. Romunija je odpoklicala svojega poslanika iz Sofije ter notificirala Bolgariji vojno stanje. Pravi, da zaradi tega, ker je Bolgarija kršila mednarodno pravo ter napadla svoje bivše zaveznike brez napovedi vojne. To je resnično,

toda nikako opravičilo za Romunijo, da stori sedaj skoraj isto. Bolgarija hoče romunski napad celemu svetu prikazati kot roparsko brezpravje, ona ni vzela romunske note na znanje in tudi ni odpoklicala svojega poslanika v Bukarešti. V tej bolj instiktivni, kakor preišljeni gesti se kaže vsa pobitost in malodušnost bolgarske politike. Ponosna Bolgarija je ponižana, osamljena, in njeni najnovejši, pa tako usodepolni dunajski prijatelji ji dajejo danes brez sramu zadnjo brco s cinično konstatacijo: mi smo na strani Romunije!

Na Bolgarskem mora sedaj vedno jasneje in odločnejše volja na dan: rešimo, kar se rešiti da. Otmimo armado, iščimo izgubljene prijatelje. Izognimo se sramoti, da nas kakor lijena pograbi še Turek, da nam oni generali, kateri so pred kratkimi meseci v smrtnem strahu bežali pred jekleno silo naše armade, vderejo na našo zemljo brez boja in odpora.

To kar je sedaj Bolgariji najnujnejše, je mir s Srbijo in Grško. Sporazum brez pridržkov, brez diplomatičnih mešetarij, kajti le tak sporazum bo končal bratomorni boj in vrnil vsaj nekaj nekdanje sile in moči.

Kakor pravijo poročila, je Srbija pripravljena zaklicati svoji zmagozni armadi stoj, ako pristane Bolgarija na srbske postulate, ki ji ne nalagajo nikakih neznosnih žrtv. Bolgarski državniki pa morajo najprej izreči svojo moško besedo, kajti nezaupanje v njih poštenost je žal in utemeljeno tako veliko, da Srbija v svojem vitalnem interesu ne more opustiti od zahtev, ki se glasi: mir se mora skleniti na samem bojišču. Čim preje Bolgari na to pristanejo, tem lažje bo Srbija vplivala tudi na svojega grškega zaveznika. Grki so pijani svojih lahkih zmag in njihove aspiracije postajajo z vsakim korakom njihove armade večje in brezobzirnejše. Danes zahtevajo ozemlje do reke Meste, vso makedonsko obal in vsa važnejša mesta v južni Makedoniji. Ta zemlja pa je po veliki večini slovanska in ako jo dobijo Grki, pomenja to velikansko izgubo za celio Jugoslovanstvo. Grški uspehi se bodo morali honorirati, toda več kot dovolj je, da pripade Grški Solun in

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

»Stoj, dragi prijatelj,« je ginjen odgovoril ter mi položil svojo roko za vrat, »nisem tako hud, kakor včasih izgledam. V mojih prsih so še druga čustva, ki jih je ta dogodek zelo vznemiril. Moral sem proti ženi — ki je, čeprav kriva, kakor veste, vendarle žena — postopati brezobzirno, odločno, da, z vso grozovitostjo. In s tem sem grešil proti glavni zapovedi moje vere, o kateri sem prepričan v svoji notranjščini. In za to se moram pokoriti. Zatorej z bogom za danes. Priporočite me tudi mrs. Barrister, kakor tudi svoji ljubi Jenny. In na svidenje jutri zjutraj!«

Nato je stopil pred sliko, ki je visela blizu vrat, ki so vodila v njegovo spalnico. Ta slika je na me vedno učinkovala z neko čudovito privlačno silo, ker se je bistveno razlikovala od drugih slik, ki so krasile stene njegovega ateljeja. Takoj se je videlo, da slika ni bila produkt fantazije, temveč portret žene, ki sicer ni bila tako zelo lepa, temveč ki je vsled svoje eksotičnosti čudovito privlačevala.

Med tem je Connors odgrnil zagrinjalo, ki je pokrivalo sliko, v težkem pozlačenem okvirju. S prekritimi rokami je obstal pred sliko ter jo molče motril. Ko pa sem zapazil, da so se začele njegove oči solziti, sem se počasi splazil iz sove ter potihoma zaprl vrata za seboj.

Tretje poglavje.

Signor Tommaso.

Ko je Connors pognal avtomobil, je vzdignil nogo z zavore, in odpeljala sva se v krasno pomladansko jutro. Kakor da bi plesala, je hitela svetlozelena pokrajina mimo naju in v solnčnem svitu se je svetlikala bela cesta van cortlandtskega parka v fantastičnih črtah, kakor trak, ki ga pregiba oster preprih. Kakšen užitek je vendar to, peljati se zjutraj najlepšega pomladnega jutra v lepo naravo ter gledati neizkončno krasni panorama okoli in okoli, v njegovi rosno-sveži krasoti s srebrnimi tančicami okoli grmovja in drevja!

Na vzhodu nad longislandskimi vodami pa so se grmadile jutranje megle ter izpremenjene od solnčnih žarkov v svetlikajočo se belino, krasno kontrastirale od modrega ozadja.

Le malokdaj sem imel priliko, spremljati Connars na teh izletih. Nisem imel toliko prostega časa kakor on. Mislil pa sem tudi, da je hotel biti pri teh izletih na avtomobilu ali

na svoji jadrnici sam, da more nemoteno premišljevat.

Zdajpazdaj se mi je pa vendar posrečilo, da sem se mu s katerimkoli izgovorom pridružil ter se, kakor ravno zdaj, veselil njegove družbe ter nekoliko odpočival v teh par urah.

Pri hitrosti, s katero je vozil, je bil vsak pogovor izključen. Kakor pa sva se približala mestu, je moral Connors zopet počasi voziti.

Ravno na nekem mestu, kjer je drevje in grmovje rastlo prav ob robu ceste, sva zavila okoli ovinka, ko naenkrat zaslišiva klicati: »Heda! Pozor!«

Z enim samim prijemom je Connors ustavil motor ter obrnil sprednji del voza proti nekem zdvignjenemu grmičevju ob poti, ki je bilo najbrže ostanek kake stare meje prejšnjega parka.

»Počasi! Ali ne morete prenehati s tem groznim ropotom, dokler nisem pomiril zverin?«

Dva plašča se konja, vprežena v kmetsko kočijo, sta drug drugega vznemirjala, k temu pa je še pripomogel starikavi mož, sedeč na sprednjem sedelu, s tem, da je neprenehoma vlekel za vajeti ter tolkel z bičem. Končno sta se obe živali postavili na zadnji nogi in takrat je začel kočijaž preklinjati vse avtomobile, prav posebno pa našega, ki ga je pošiljal v najnižji peklenški prepad.

Komaj pa je Connors zapazil, da sedi v vozu, ki sta ga konja semtertja premetavala, dama z dvema otrokoma, je takoj pritrtil krmilo ter skočil z avtomobila. Sledil sem mu, seveda ne brez strahu pred bičem razburjenega kočijaža; vendar pa se je nama v par trenutkih posrečilo pomiriti konja, od katerih sva vsak enega prišla za uздо ter jima pomirjevalno prigovarjala. Na to sva ju peljala mimo one grozne stvari, ki ju je tako zelo vznemirila.

Dočim se je dama zahvalila, naju kočijaž ni pogledal. In še dolgo nama je veter na uho prinašal posamezne izraze njegovega naziranja o avtomobilistih.

Ta dogodek mi je nekoliko pokvaril moje razpoloženje, kar je povzročilo, da sem, ko sva se dalje peljala, v svojem slabem razpoloženju pripomnil: »Kdo je vendar bil tako neumen ter trdil, da imajo živali inteligenco? Jaz vsaj še tega nisem mogel zapaziti. Žival ostane žival!«

V tem slučaju je bil kočijaž nesposmetna žival,« je rekel Connors, smejoč se, »in brezdvomno najbolj neprimerna oseba, kateri se morejo zaupati dva dobra konja in k temu še par otrok.«

»Avtomobil se vendar ne splaši,« sem nadaljeval, »in vendar nama je hotel ta bedak, ki si domišljuje, da je cesta njegova in obeh neumnih živali, prepovedati pot. Vi imate svoje vozilo vedno v oblasti; njegovi

dve stari kljusi, od katerih ne more nikdar vedeti, kaj jim pride čez par trenutkov na misel, pa imata po njegovih mislih več ekzistenčne pravice. Vsekakor je prepričan o večji inteligenci živali!«

»No, iz njegovega postopanja to ravno ni bilo razvidno,« je pripomnil Connors.

»Ah kaj! Njegovo zmerjanje je veljalo nama,« sem odgovoril, »le iz jeze je tolkel z bičem okoli. Konj pa ni smatral za krive; vendar pa teko te živali vedno z nategnjenimi ušesi in se ustrašijo vsake malenkosti, ki jim je nova. Konji povzročajo več nesreč v letu nego vse železnice v deželi.«

»Ne pokvarite si vendar s tem užitka krasne vožnje,« je rekel Connors. »Ljudje se včasih tudi ustrašijo, če vidijo kaj nenavadnega. Ali se ne spomnite onega izreka Viktorja Hugota, da le neznan povzroča strah. Za konje je bil avto ono neznan, kakor je moder solnčnik za leva. In vendar sem že videl dva polnokrvna konja stati v pari, ki je sila iz lokomotive. Jaz za svojo osebo se prištevam onim ljudem, ki so prepričani o inteligenci teh takozvanih »nemunih zverin«. Navedel bi vam lahko še več takih vzgledov; da, poznal sem živali, ki bi se naučile moliti očenaš, če bi znale govoriti; in par od teh bi prav lahko pripustili k volitvi predsednika.«

(Dalje prihodnjik.)

močno zaledje tega trgovskega emporija. Proti obsežnim aspiracijam se mora tudi Srbija postaviti. Nam Jugoslovani gre za ohranitev naše posesti, za ojačanje našega naroda, in silnih izgubam bratomorne vojne se ne smejo pridružiti še nenadomestne izgube našega ozemlja. Srbski narod si je v tem oziru gotovo svest svojih dolžnosti, bolgarski narod pa jim najbolje in najpopolnejše zadosti, ako poda brez odlašanja svojo roko svojemu srbskemu sosedu.

Bolgarija bo rešila s tem mnogo. V obnovljenem prijateljstvu s Srbijo bo prebolela tudi najbridkejšo izgubo, da si mora dati brez odpora od Romunov utrpati kroz lastne zemlje.

Globoko ponižan je bolgarski narod. Trpi neizmerno za grehe svojih zalepljenih voditeljev. Kakor smo želeli, da se škodljivi načrti njegovih državnikov ne obnesejo, tako želimo iskreno, da sledijo dnevnem grenkobe zopet svetlejši in ponosnejši časi. To je gotovo tudi iskrena želja onih, ki vihtijo danes še svoje težke meče nad bolgarskimi četami, bratov — sovražnikov, ki pa morajo biti vsak hip pripravljeni ponuditi skesanemu bratu roko zvestobe.

Bratomorna vojna na Balkanu.

Romunska vojska odkorakala na bolgarsko ozemlje.

Romunska armada je torej odkorakala na bolgarsko ozemlje ter, kakor poročajo romunski listi, zasedla Silistrio. Romuni so Silistrio zasedli, ne da bi našli na kak odpor od strani Bolgarov. 200 do 300 bolgarskih vojakov se je vdalo. Najprvo je prišel v mesto oddelke 5. lovškega polka na konju. Bolgarske oddelke so razorožili brez vsakega odpora. Romunska vlada je 10 do 15 km daleč vrdla na bolgarsko ozemlje. Romunsko in muzelmansko prebivalstvo je navdušeno.

Ruski poslanik je že prej sporočil romunski vladi, da imajo bolgarske čete povelje, da brez boja zapuste ozemlje, na katerega vkrakajo romunske čete.

To postopanje bolgarske vlade utemeljuje, kakor poroča »Agence telegraphique bulgare«, sledeče: V trenutku, ko je hotela Rusija s svojim posredovanjem ustaviti oboroženi konflikt med Bolgarsko, Srbijo in Grško in ko se je mislilo, da je mir na Balkanu zjamen, je romunska vlada po svojem poslaniku izročila v Sofiji noto, v kateri sporoča, ravno ta konflikt vporablja, da je dala romunski armadi povelje, naj vkrakala na Bolgarsko. Sprito tega položaja je bolgarska vlada zaukazala bolgarskim vojaškim oblastim, naj se prav nič ne upirajo romunskim četam. Bolgarski poslanik princ Ghika je danes jutraj s personalom zapustil Sofijo. Posle romunskega poslanstva prevzame italijansko poslanstvo.

Bolgarski poslanik Kalinkov pa je dobil od svoje vlade ukaz, naj ostane v Bukarešti.

Romunska vlada je včeraj dopoldne ob 11. sporočila ogrski rečno- in morskoplovni družbi, da je Donava pod Oršovo zaprta in da se morajo vrniti vse ladje, ki se nahajajo nad Oršovo, tekom ene ure. Osebnosti in tovarni promet je pod Oršovo ustavljen. Ob 12. so začeli izkrakavati romunske čete na bolgarsko ozemlje.

Srbsko-bolgarski boji. — Bolgari povsod popolnoma poraženi.

Iz Belgrada uradno poročajo dne 10. t. m.:

Včeraj se je naša armada bojevala na jako razširjeni fronti. Zasedovala je sovražnika pred južno mejo v Makedoniji, kjer je potem naša konjenica zasedla Radovište in je na severu na srbsko-bolgarski meji nazaj potisnila bolgarske čete, potem, ko je te na več krajih porazila. Na tej fronti, ki je bila dozdaj najdaljša bojna črta, so se operacije na sledeč način odigrale: Včeraj smo napadli sovražnika ob pol 5. jutraj pri Zaječarju. Spopad je bil zelo oster, ker je sovražna artilerija posegla v boj, da krije Bolgare, ki so jih naši zasledovali. Pri Sv. Nikolaju, južnozahodno od Knjaževaca, je bil sovražnik z velikimi izgubami potisnjen proti meji. Zahodno od Vlasinje so bili bolgarski oddelki popolnoma poraženi. Pri umikanju je imel sovražnik velike izgube in je pustil za seboj velike množine municije. Cesta je polna pušk in bajonetov, ki so jih vrgli od sebe begunci. Pred Vlasinjo je bilo številno sovražnikov precejšnje. Tudi močan bolgarski kavalerijski oddelke je posegel v boj. Bolgari so poskušali s tem, da so odposlali majhne čete, priti pri Vlasinju do železniške proge. Rosrečilo se nam je, da smo

tudi tem odrezali umikanje. En del sovražnikov se je moral podati, drugi del je bil na begu ujet ali pa potisnjen čez mejo. Med bojem so poskušali Bolgari obiti s pomočjo enega kavalerijskega eskadrona in enim oddelkom mitraljez našo pozicijo. Naš poveljnik, ki je spregledal ta manever, je na sledeč način onemogočil sovražno postopanje: Ko so mitraljeze in sovražna kavalerija obšla našo pozicijo, so jim naši odrezali umikanje in so na drugih točkah izvedli obenem izborne atake, ki so sovražnika prisilile, da je izročil orožje ter se vdal. Kavalerijski eskadron in oddelki mitraljez so naši ujeli. Med temi uspehi na srbsko-bolgarski meji se je nadaljevalo uspešno preganjanje sovražnika pri Štipu in Radovištu. Pred napadajočo srbsko kavalerijo se je četita bolgarska armada umaknila v največjem neredu. Naša kavalerija je včeraj popoldne zasedla Radovište in danes jutraj so se spojile naše čete z Grki, ki so ravno zavzeli Strumico. Lahko se trdi, da so včerajšnji in današnji boji zapečatili poraz Bolgarov v makedonski vojni.

Oficijelno poročajo iz Skoplja, da so vojaške operacije na ozemlju kraljevine srbske končale s popolno zmago srbske armade na vseh bojnih črtah. Bolgarske armade, ki so stale pod poveljstvom generalov Kovačeva, Ivanova in Kutinčeva, so bile popolnoma poražene in v neredu beže po ozemlju kraljevstva bolgarskega.

Bolgari poraženi tudi na grško-bolgarskem bojišču.

Atenski list »Hestia« piše: Po bitki pri Kočani se je bolgarska armada razdelila v dva dela in se je pomaknila proti jugu. Trudila se je, preprečiti nevarnost, ki je grozila Bolgarom od Grkov. Bolgari se skušajo umakniti na bolgarsko ozemlje, deloma skozi dolino reke Strumice čez Veleško gorovje proti Petriču, deloma proti Pečevum. Tako je bolgarska armada potisnjena med Grke in Srbe. Eno bolgarsko kolono, ki je hotela pasirati Petrič, so grške čete nazaj pognale. Grki so uplenili 15 topov. Pri Strumici je bilo ujetih 700 Bolgarov.

»Agence d'Athènes« poroča: Po bitki pri Strumici se je koncentriralo kakih 44 bolgarskih bataljonov pri Demir Hisarju, kjer so se združili ostanki bolgarske armade pri Kilkisu. Bolgari so zasedli Vedralne višine na desni strani reke. Grki so napadli desno sovražnikovo krilo ter ga pregnali iz Kosilisluka. Vendar grška infanterija ni mogla naprej prodirati vsled kanonade bolgarske oblegovalne artilerije, ki je streljala s topovi, ki nesejo devet kilometrov daleč. Na ta način se je boj končal neodločen. Ponoči je grška artilerija naprej prodrla ter zopet začela z napadom. Jutraj je grška infanterija pregnala Bolgare iz Vedralne in jih je vrgla čez Levi breg reke Strymona. Grki so zasledovali sovražnika, ki je na svojem begu izgubil mnogo plena. Ko se je boj pri Demir Hisarju še bil, so prišli močni bolgarski oddelki, ki so prikorakali od Štipa, čez Strumico proti Petrovi dolini. Grške divizije so napadle te oddelke ter jih razpršile. Zdaj stoji grška armada premagani armadi generala Ivanova frontalno nasproti, toda obenem tudi četrti bolgarski armadi, vsega skupaj 72 bataljonov, ki je intaktna odšla iz Štipa in ki jo Grki tudi zasledujejo. Včeraj popoldne je pod generalom Manussoskimem stojič grški armadni oddelki zasedel Demir Hisar. Sovražnik se je ob 7. zvečer umaknil. Eno bolgarsko kolono, ki je prišla od Štipa, je bila razpršena in je zapustila 19 topov. Poraz Bolgarov je popoln.

Iz Nigrite poročajo generalnemu guvernerju Makedonije, da je prišla deputacija mesta Seres s škofom Chrisveopolisom na čelu, h kralju Konstantinu ter ga prošla, naj pošlje grške čete v Seres ter zasede mesto Seres. Bolgari so hitro in v največjem neredu zapustili Seres. Pred odhodom so masakrirali še 17 grških notablov. V nedeljo so skušali sovražni oddelki vdreti v mesto, vendar pa so jih prebivalci, ki so razobesili grško zastavo, nazaj pognali. Bolgari so zažgali več vasi. Prebivalstvo vasi v tem kraju se bojuje s četaši in bolgarskimi vojniki, ki na svojem potu vse uničujejo ter požigajo vasi.

Proklamacija črnogorskega kralja.

Črnogorski kralj Nikita je izdal na svoj narod proklamacijo, v kateri slika žalostne razmere, ki so nastale na Balkanu, ter poziva z žalostjo v srcu svoje bojevnike, naj store svojo dolžnost. Izraža pa upanje, da bo iz krvi, ki jo prelivajo zavezniki, vzrastlo mlado, krepro drevo balkanske skupnosti.

Bolgarska in Turčija.

Bolgarski posredovalec Načević je izročil porti odgovor Bolgar-

skemu, ki je bil takoj predložen ministrskemu svetu. Veliki vezir in zunanji minister sta izjavila, da Turčijo prav nič ne veseli in da tudi ne utegne zavleči pogajanja z Bolgarsko z raznim pisarenjem. Načević je odgovoril, da ima polno moč, da se s Turčijo direktno pogaja. Bolgarska je pripravljena odstopiti Turčiji nekatere kraje izven mejne črte Enos-Midija, če ostane Turčija zdaj nevtralna.

Politični položaj.

Neki srbski politik je izjavil, da je smatrati bolgarski poraz za popoln, ker je armada popolnoma poražena. Če se Romunska ne bo zadovoljila, tedaj more Bolgarska več izgubiti, nego je osvojila od Turčije. Srbija z vso gotovostjo pričakuje bolgarski mirovni predlog, ki more edini preprečiti popoln ruin Bolgarske. — Dobro poučeni krogi v Bukarešti izjavljajo, da se bo Bolgarska podvrgla ter v Petrogradu zaprosila za carjevo varstvo. Car bo najbrže zahteval, da vojskujoče se balkanske države takoj demobilizirajo. Bolgarska pa ne bo mogla demobilizirati, če se ne bo preje sporazumela z Romunsko o mirovni pogoji. Menijo pa, da mir ne more biti sklenjen, predno romunska armada ni stopila v akcijo.

»Westminster Gazette« pripominja k novemu položaju na Balkanu: Mi ne dvomimo niti hip, da Bolgarska pametno postopa, če prosi za intervencijo. Vsekakor je zdaj zelo važno, da pride takoj do uresničenja, in kot gotovo se more smatrati, da bo naša vlada storila vse, kar more človek storiti, da se pospeši ta proces. Mi ne verjamemo, da misli Romunska zdaj več storiti, nego zasedati zahtevano ozemlje, in če je to tako, tedaj se Bolgarska najbrže ne bo upirala. Vendar pa se ne smemo na to zanesti. Bolgarska bi se lahko združila s Srbijo in Grško ter začela novo krvavo vojno z Romunsko. To vsaj se more preprečiti, če bo Rusija s pomočjo vevlasti energično nastopila, od katerih ne more nobena želeči, da bi se boj na Balkanu nadaljeval. Vse vevlasti imajo enak interes na tem, da se ustvari trajen mir.

Ruski predlogi.

Rusija je kategorično pozvala Bolgarsko in Srbijo, naj prenehata z vojnimi operacijami. Bolgarska je izjavila, da je k temu pripravljena.

Kakor poroča »Berliner Tageblatt« iz Petrograda, je car brzojavil bolgarskemu kralju Ferdinandu, da želi, naj Bolgarska ne žene konflikta do skrajnosti in naj bo bolj popustljiva. Kralj Ferdinand je odgovoril, da je popolnoma pripravljen, podvreči se carjevi volji, če misli Rusija v gotovem smislu varovati interese Bolgarske.

Zastopnik Rusije je pri črnogorski vladi posredoval v to svrhu, da se takoj ustavi sovražnost proti Bolgarom in da se konstatirajo pogoji za takojšnji mir. Zunanji minister Plamenac je odgovoril, da bo dal definitivni odgovor, kakor hitro se bo spoznael s srbsko in grško vlado.

Rusija predlaga: Sovražnosti naj se takoj ustavi in naj vsaka država odpošlje po enega zastopnika v Petrograd. To pomenja, da bo situacija prišla v isti stadij, kakor je bila pred začetkom sovražnosti. Samo dva nova momenta prideta v poštev: 1.) da se bo tudi Romunska pozvala, naj pošlje zastopnika v Petrograd, 2.) da ne bo pogodba, sklenjena med Srbijo in Bolgarsko pred vojno s Turčijo, več tvorila temelja za pogajanja v Petrogradu.

O neuspehih bolgarskega orožja.

»Die Zeit« piše v članku »Bolgarski neuspehi«: »Neuspehi Bolgarov v novi balkanski vojni so marsikoga presenetili. Bolgarska armada se je smatrala številno enakomočna združenim armadam Srbije in Grške; v vojaškem oziru smo bili navajeni višje ceniti uspehe zmagovalcev pri Lozengradu in Lile Burgasu kakor uspehe srbske in grške armade. Sploh se je smatrala bolgarska armada po svoji organizaciji in izvežbanosti ne samo kot najmočnejša, marveč tudi kot najboljša armada balkanskih držav. Sedaj pa se je pokazalo, da si bolgarske čete doslej niso na nobenem bojišču izvojevale odločilnih uspehov. Število bolgarskih čet napravlja vtisk, da je Bolgarija svoje nasprotnike, še bolj pa vso Evropo varala.

Bolgarija je pred vojno imela 9 aktivnih divizij; sedaj jih ima 15. Vsaka divizija, obsegajoča 3 brigade, bi naj štela 24.000 mož.

Po dosedanjih uspehih vojne pa moramo sklepati, da je bila Bolgarska mnogo slabšeja, kakor se je delala ... Tudi v operativnem oziru se

dado že sedaj dognati razne hibe in napake pri bolgarski armadi ... Takisto tudi glede taktike ni bilo vse v redu ...

Kar se srbske armade tiče, je treba pred vsem konstatirati, da v vojni proti Turčiji ni niti približno toliko trpela, kakor bolgarska. Dasi ni mogla izvojevati tako velikih bitk kakor pri Lile Burgasu, vendar kažejo njene akcije kakor na primer velikopotezno, neprestano zasledovanje sovražnika po kumanovski bitki in razporedba bitke pri Bitolju, da ume srbsko armadno vodstvo moderne nazore v vojevanju srečno presaditi v prakso, a da vedo tudi čete spretno izvesti dispozicije glavnega taborišča ...

V članku »Bolgarski poraz« piše »Arbeiter-Zeitung«: »Ne da se več dvomiti: Bolgari so tudi na Ovčjem polju premagani. Ugodne vesti, ki so jih še včeraj ponoči poslali v svet, so bile samo zagrinjalo, ki ga je svetka resnica potegnila preko lic, da bi se ne videlo njenih strašnih potez. Srbski borec se je revanžiral za sramoto pri Slivnici, ki mu je od l. 1885. grizla dušo. Krivde za bolgarski poraz ne nosi bolgarski vojak, ki se je, ako tudi ne z enakim poletom, vendar pa z enako požrtvovalnostjo boril kakor dosedaj. Zdi pa se, da je vodstvo bolgarske armade v marsikaterem oziru odpovedalo ...«

Pismo z Ovčjega polja.

Ob bregu Bregalnice, 3. jul.

Pisalo se je že o črnogorski vojski, ki je prišla bratom na pomoč. Toliko so hoteli Črnogorci, da ne zakasne, da so v štirih urah prehodili 36 kilometrov. 9 kilometrov na uro! Hodili so, kakor da bi bili pred nasokom.

Vprašal sem enega izmed Črnogorcev: »Ali vam je težko, ker ste morali zapustiti rodni svoj dom?«

Odgovoril mi je: »Komur je žal, da je ostavil dom, naj bog da, da ga ne vidi več. Mi nismo želeli te vojne, toda če Bolgari niso bratje, naj vsaj vidijo, kako brat bratu pomaga!« Črnogorski vojaki na potu vedno popevajo. Ako ne pojo »Onam, onamo za brda ona«, pojo ono pesem, ki se pričena z besedami »Od tude ide silna vojska, silna vojska črnogorska ...«

Na železniški postaji v Velešu smo videli bolgarske ujetnike, ki so jih prevažali v Skoplje. To so bili ujetniki 13. in 26. bolgarskega polka iz Kjustendila. Ujetnikov je bilo 1168, a na griču nasproti postaji je interniranih še več bolgarskih častnikov in vojakov radi karantene, ker se govori, da je bila v njihovi četi kolera. Govoril sem s temi ujetniki. Njihova govorica je čisto podobna srbski. Srbski vojaki se sporazumevajo z ujetniki čisto dobro.

Ujetniki so se izražali: »Nam se je reklo, da ne bo vojne in da se v kratkem vrnemo domov. Potem pa so nam zopet rekli: Srbi in Grki so se združili proti nam in nas hočejo uničiti, zato jih moramo preje napasti.«

Končno so izjavili: »Mi nismo hoteli vojne, pač pa smo se hoteli vrniti domov. In ko sedaj čujemo, da tudi vi nečete vojne, vidimo, da so nas prevarili ...«

Res je, da ujetnik ne govori kakor borec s puško v roki, vendar se jim sme verjeti, da ti vojaki niso imeli namena napadati.

Eden izmed bolgarskih vojakov je rekel: »Mi ne iskame, da se tepame. Ali sam položil kletva. To su drugi krivi. To su Danev i naš Ferčo (Ferdinand).«

Ponavljam: Ne priobčujem teh razgovorov, da pokažem dušo teh ljudi, saj je v ujetništvu ne nosijo na dlani. Vendar pa se mi zdi zanimivo, ako se ve, kaj govore.

Poleg železniške postaje v Velešu so zgrajene poljske bolnice. V teh bolnicah je polno bolgarskih ranjencev.

Cesta od Veleša preko Ovčjega Polja (Veleš-Štip) je zelo dobra, da po nji lahko vozijo tudi avtomobili. Srečali smo takšen avtomobil, ki je vozil ranjence z bojišča. Dasi so ga brisali in čistili, vendar so ostali na njem krvavi sledovi.

Na celem potu smo srečavali ranjence, med temi tudi Bolgare, ki so jih vozili v Veleš na avtomobilih, na konjskih in volovskih vozeh.

Ovčje polje je večje kakor Kosovo polje, ono zgodovinsko Kosovo, obkroženo od planin, po katerem valujejo holmi in holmiči.

Častniki pravijo: To polje je dalo dušo za klavnico. Razume se — za človeško klavnico. Ovčje polje prehaja v — Ježovo polje.

Od daleč se sliši grmenje topov. Bije se velika bitka ...

Jaša Tomić v »Sr. R.«

Slike iz vojne.

Napisal Mile Pavlovič.

XXIII.

Izgled prijateljstva in požrtvovanja.

Na vrhu Pletvara je turška trdnjava, a ob temenu gorostasne planine se vrste rovi in utrdbe. Tam se nahajajo sovražnikove postojanke. Pod Pletvarom zijajo tu pa tam propadi, jarki, čeri in globeli. Gora in dol sta pokrita s snegom. Veter, suh in hladen, piše, žvižga in ječi kakor živo bitje. Sredi gore se vidi vijugasta pot — cela vrsta serpentina.

Konjenica, prodirajoča pred glavno armado, se je ustavila ob vzhodu Pletvara. Treba je bila proučiti teren in sovražnikove sile. To so imele izvršiti ogledniške patrulje. Prodirati po široki cesti, ki je na doledu, bi značilo iti v gotovo smrt.

Čim bi se patrulja pojavila, bi sovražnik jel od zgoraj streljati nanjo s topovi in v trenutku bi patrulja izginila ter bi bila očiščena pot. S te strani torej ne kaže hoditi. Pozicije so utrjene in od tam se lahko strelja v teme.

Poveljnik konjeniške divizije je izdal povelje, naj se odpošlje manjši oddelki konjeniške patrulje v svrhu rekognosciranja terena, sovražnikovih pozicij in njegove številnosti.

Za takšne posle se navadno izbirajo ljudje odločni, smeli, okretni, in če se kdo sam javi.

Ti izvrše svoj posel po posebnem načrtu: spredaj stopa eden, za njim v oddaljenosti kakih 10 do 20 metrov dvojica, nato četvorica, zopet v gotovi oddaljenosti. In še le za temi prihaja prava ogledniška patrulja.

Povspeti se na vrh Pletvara ni stvar riskantna, ni nevarna, marveč naravnost nemogoča. Najbolj opasno bi bilo, napotiti se po cesti. Treba je iskati jarkov, stranskih stez, skritih in zavarovanih krajev.

Paletašević vodi ogledniško patruljo, on je pripravljen, da riskira.

»Cujte, otroci,« je vzkliknil, »mi moramo izvršiti čudež in se vzpeti na teme te gorostasne planine.«

Poveljnik je pripomnil: »Kdor bo prvi, dobi čin in medaljo!«

Četa je krenila na pot. Konji so polagoma izginjali, ostavljajoč v snegu sledove svojih kopit.

Bili so že dokaj oddaljeni, ko je oddiral za njimi konjenik N., desetnik prvega eskadrona drugega polka. V ogledniškem oddelku je bil njegov dober tovariš in prijatelj Miloje, njegov rojak. Ko jih je došel, je prijahal k prijatelju.

»Poslušaj, vrni se nazaj ... grem jaz! Hočem te nadomestiti.«

Miloje je prikimal, vzbodel konja in se vrnil k eskadronu.

Patrulja je precej dolgo izostala. Pot je bila težavna. Med potoma je prišlo do spopada s sovražnimi predstražami. Niti eden izmed oglednikov ni padel, trije so bili ranjeni, en konj pa je poginil. Prodrli so razmeroma daleč in rekognosciranje so srečno izvršili.

Ko je patrulja raportirala o izvršenem poslu štabni diviziji, je poveljnik eskadrona pozval k raportu desetnika N.

»Zakaj si vrnil Miloja?«

Konjenik je povesil glavo.

»Dobra prijatelja sva.«

»A ako bi bil slučajno ranjen ali ako bi padel, bi ti rekli, da si blazen.« »Gospod stotnik, nas je doma sedem v zadrugi. Dobro nam gre. Premožna in polna je naša hiša. Miloje pa je siromak, ima petero črvičkov, ki nimajo kruha v hiši ... Zasmilil se mi je, zasmilili so se mi njegovi nesrečni otročki. Jaz sem kakor ptica na veji, pa sem rekel samemu sebi: Grem jaz, da ga nadomestim, ako se kaj pripeti, je bolje, da se meni kakor pa njemu ...«

Kaj bo z njegovimi otročki, kako naj žive brez hranitelja, a pri nas doma se ne bo niti opazilo, niti čutilo, ako padem jaz! ...«

Izplačalo se bi poizvedeti: da-li imajo v armadah drugih narodov take sijajne zgledne prijateljstva in požrtvovanja!

Štajersko.

Štajerski deželni šolski svet je v svoji seji dne 5. julija 1913 imenoval za nadučitelja v St. Pavlu pri Preboldu tamošnjega def. učitelja Srečka Pečarja in def. nastavljal pri Sv. Bolfenu na Bišu učiteljico Marijo Drobnič.

Slovensko zdravniško društvo za Spodnje Štajersko opozarja občinstvo, naj si preskrbi 13. šte. dež. zakonika, v kateri se nahaja razglas štajerskega deželnega odbora z dne 21. aprila 1913, št. 17.324, vsebuje nove tarife za zdravnike in babice glede zdravniške pomoči revnim ljudem. To število se lahko naroči v vsaki knjigarni in stane 10 v.

Iz St. Jurja ob J. ž. Pritožba naprednjakov proti rešitvi reklamacij je politična oblast ugodno rešila. Občinske volitve se bodo kmalu vršile in želeli je, da bi se tudi narodni St. Jur otresele klerikalnega jerobstva. Posnemajte zavedne vranske in mozirske tržane!

Izvrševalni odbor Narodne stranke je imel v četrtek zvečer sejo, v kateri je sklenil sklicati glavni zbor stranke v nedeljo, dne 5. oktobra v Celju. Isti dan se bo vršila popoldne in zvečer v vseh prostorih Narodnega doma v enakem obsegu kakor lani velika slavnost Zveze narodnih društev.

Iz St. Jurja ob J. ž. nam poročajo: Te dni se je bavilo tudi graško nadsodišče z veliko pravdo med župnikom Žužkom in kromeriškim trgovcem Kubešem, tičočo se razveljavljanja kupne pogodbe za grad Blagovno. Pridrži se je graško nadsodišče razsodbi prve instance in potrdilo razveljavljanje, češ, da se lahko smatra za dokazano, da je znani kranjski razkosevalec posestev, župnik Žužek, zavedel Kubeša v zmotu z napačnimi podatki o dohodkih in služnostih posestev. Pravda še s tem ni končana, ker toži Kubeš Žužka za izdatke, ki jih je imel z oskrbovanjem posestva. Dober nauk za duhovniške razkosevalce posestev!

Vojaški samomori. Te dni smo poročali o poskusu samomora, ki ga je izvršil neki vojak pri celjskem domobranskem bataljonu. V Mariboru se pa je pri istem polku pešec Zupanc v zaporu obesil in pešec Franc Kožuh zaradi neke malenkostne kazni s službeno puško ustrelil.

Ošabnost pa taka! »Slov. Gospodar« piše ošabno v zadnji številki, da ne rabi od liberalnih beračev in zadolžencev nobene podpore. Med njegovimi naročniki in inserati je pa mnogo teh »beračev in zadolžencev«. Ali se še bodo ošabnim farjem pri »Slov. Gospodarju« nadalje vsiljevali?

Podružnici C. M. D. na Bregu pri Celju je izročila odvetniška pisarna dr. Karlovška v prid družbe poravnane globe in sicer v zadevi Tekavca Glušič 8 K in v zadevi Mirnik ca Gračner 10 K, skupaj 18 K 50 v. Se priporoča v posnemanje.

Iz Žalca. Pozivu vodstva C. M. D. ste se odzvali tudi žalski podružnici ter priredili v nedeljo, 6. julija cvetlični dan, ki izkazuje 70 K dohodka. Za trud gre hvala požrtvovalnim gospodičnam Seničevi, Šusteršičevi, Kocuvanovi in Hodnikovi.

Iz Dramelj pri St. Jurju ob J. ž. nam poročajo: Naši ljudje so gotovo še prav dobro spominjajo na obtožbo, katero je povzročil župnik Ogrizek proti naprednemu trgovcu Jarnoviču zaradi motenja vere. Jarnovič ima do smrti pravico do enega sedeža v cerkvi; župnik Ogrizek pa je ta sedež iz sovraštva do Jarnoviča prodal nekemu klerikalcu. Jarnovič si je iskal najprej pravice pri cerkvenih oblastih in ko je ni mogel doseči, si je varoval svojo pravico sam in je na Jožefovo dotičnega klerikalca s svojega sedeža potegnil. To je dalo povod za obtožbo Jarnoviča, a mož je bil oproščen. Sedaj pa so ga vendar enkrat poklicali v zadevi s tem sedežem v Mariboru in tam je našel na največje svoje začudenje poročilo šmarskega dekana Bohanca, da je stvar z Jarnovičevim sedežem že urejena. To pismo je bilo poslano dne 17. januarja, torej dva meseca pred zgoraj vmenjenim dogodkom v drameljski cerkvi! Tako poročajo podrejene cerkvene oblasti škofjskemu ordinarijatu, če gre za katoličane, ki niso politični pristaši duhovništva!

Moška podružnica Branibora v Celju nam naznanja, da bi zaveden in soliden slovenski trgovski sodnik lahko prevzel dobro idočo trgovino v narodno ogroženem kraju. Dalnje informacije pri podružnici.

Stara pesem. Kadarkoli naprednjaki kje zmagamo, se brž »Straža« izgovarja, da smo to dosegli v — zvezi z nemškutarji. Isto piše sedaj tudi glede občinskih volitev na Vranskem. Če je to obrekovanje klerikalcem zadostna tolažba za batine, potem jim želimo prav dober tek! Mi smo zadovoljni, ker vidimo, da klerikalci v trgih ničesar ne opravijo. Podložniki Hohenburgerjevega pomagača, mariborskega škofa, pa ne bodo naših trgov učili narodnosti!

Iz Gornjega grada. Dne 7. t. m. je imel okrajni zastop gornjegrajski svojo glavno skupščino, katere se je udeležilo 20 članov. Poleg običajnih stvari se je sklepalo tudi o popravilu nekaj mostov. Glede zgradbe nove ceste iz Logarske doline na Koroško se je zastop izrekel za tretjo varijanto čez Pavličovo sedlo, ki je cenejša ter iz gospodarskega kakor turističnega stališča ugodnejša. Razgovarjalo se je tudi o napravi brzozavne zveze Ljubno - Luče - Solčava. Okrajni odbor kakor zainteresovane občine so svoj čas sprejele vse pogoje, katere je stavilo c. kr. pošto in brzozavno ravnanje v Gradcu. Zdaj, ko bi se imela stvar izvršiti, je našlo trgovinsko ministrstvo novo zapreko, zahteva namreč od občin Luče in Solčava ter okrajnega zastopa še 1100 K garancije za dohodke o brzozavih. Takšno postopanje vlade je naravnost nečuvno, kajti ako se spolnijo zahtevani pogoji, se pa naknadno stavijo novi, največ nesprejemljivi ali neizvedljivi. Upajmo, da bo naš državni poslanec to na primerem mestu ožigal ter dokazal, kako velikanskega pomena je omenjena brzozavna zveza za domačine iz gospodarskega (plav) in zdravstvenega stališča, posebno pa še za tujce, ki bi si lahko naglo naročali vozove, nosače, vodnike, kosi- lo itd. Koncem se je predlagal g. A. Turnšek ml. odbornik »Slov. kmečke zveze«, naj bi okrajni zastop priporočal g. Fr. Praprotnika, nadučitelja v Mozirju, radi zaslug za sadjarstvo, v najvišje odlikovanje. Predlog je propadel, ker zanj razen predlagatelja ni nikdo glasoval; vsi — klerikalci in liberalci, so bili edini. Okrajne doklade in one nekaterih občin se niso mogle zvišati, ker deželni zbor že več let ne zbore.

Iz Gornjega grada. Naša napredna društva so letos prav delavna. Narodna čitalnica je priredila igro »Cigani«, ki se je ponavljala in bila vsakokrat dobro obiskana. Igralo se je obojestrano prav zadovoljivo, ker je bil vsak igralec in igralca popolnoma kos svoji vlogi. Kakor se sliši, priredi čitalnica še več iger. — Pevsko društvo pa je priredilo v nedeljo dne 6. t. m. velik koncert z zelo težkimi kompozicijami. Peli so moški in ženski zbori zares izborno. O tem prihodnjič več. Zvečer se je žgal Ciril-Metodov kres na »Štoku« ob navzočnosti mnogo občinstva. Godba in petje je poveljevala slavnost, zgago pa dela pri pevskem društvu in drugod sodni oficijant Rakuš, nekdanji Rakeaux (izgovori Rakó). Možicelj se zelo moti, če misli, da bo ves trg za nos vodil. To mu povemo javno. Svojo godbo požarne brambe pa naj vzdržuje za goдове in procesije.

Kazenska obravnava v Mariboru. V tusodni kazenski zadevi U VII. 612/13 tožila je zasebna obtožiteljica obdolženka zaradi razžaljenja časti, storjenega s tem, da ji je ta rekla: »Tatica, mi je že zopet nekdo drva kradel!« V prvi instanci vodil je obravnavo in je sodil g. c. kr. deželno sodni svetnik Torggler. Glasom zapisnika o glavni obravnavi druge priče razum zasebne obtožiteljice za inkriminirane besede ni. Ta pa je potrdila glasom zapisnika inkriminirano dejanje z besedami »Verdammt Waben, jetzt hat mir schon wieder jemand Holz gestohlen«. Gospod dr. Torggler obsodil je na to obdolženko v smislu § 487. k. z., ker je tako baje obdolženka obdolžila zasebno obtožiteljico tatvine. Dne 9. julija 1913. vršila se je tozadevna prizivna razprava. Zopet zaslišana zasebna obtožiteljica je izjavila, da je rabila obdolženka tistikrat besede: »Frđmana taca, mi je že zopet nekdo drva kradel, da bi se mu taca posušila.« Kazenski prizivni senat pod predsedstvom gospoda nadsvetnika Faidla pa je razsodbo kljub temu potrdil z utemeljitvijo: »Aus den Gründen des ersten Richters«. Slovenski zagovornik pojasnil je sicer sodnemu dvoru, da taca pomenja roko in je nekaj popolnoma različnega od besede tatica. V senatu se nahajajoči slovenski sodnik g. svetnik Kermek pa je še med zagovorom rekel gospodu predsedniku, da je to vseeno. V senatu se je nahajal tudi prejšnji Slovenec gospod preiskovalni sodnik Bytcek, ki pa je gotovo razločil pomen besed taca in tatica.

Akad. tehn. društvo »Tabor« v Gradcu se preseli z 11. julijem 1913 v Brunngrasse 4.

Drobne novice. Telovadno društvo »Grenz wacht« so si ustanovili pragerski nemškutarji. Tudi v Vojniku snujejo Nemci svoje telovadno društvo. — Umrli je v Praprotnem pri Hrastniku znani narodnjak, posestnik Iv. Urbajs. Bil je star še le 49 let. — Iz Ptujja poročajo, da si je ogledal štajerski namestnik grof Clara and Aldringen dne 8. julija Mithrasovo svetišče, ki so ga odkopali blizu Hajdina. Ob tej priliki se je namestništvu predstavilo več uradništva in hajdinski občinski zastop. — Iz Maribora. V Dravo je skočil in utonil kočijaž Franc Mešiček od Sv. Eme v šmarskem okraju. Bil je zadnji čas brez zaslužka. — Iz Celja. Neka dunajska banka je poslala 2. julija celjski podružnici češke Union banke v navadnem pri-

poročenem pismu 30.000 K papirnatega denarja. Pismo se je pa med potjo izgubilo, pravijo, da v Münz-zuschlagu. Škodo bo morala trpeti banka sama, ker dobi za zgubljeno priporočeno pismo le navadno odškodnino 50 K. — Iz Maribora. Stavkati so začeli pleskarski pomočniki in pomožni delavci. Zahtevajo zvišanje plač. — Na Bregu pri Celju je prevzela gostilno Pleterski vrlo narodna gostilničarka Minika Vihar.

Koroško.

V Velikovecu začne ordinirati od 16. julija t. l. naprej zdravnik g. dr. Fran Petek in sicer na trgu v hiši Fressinger vsak dan od 9. do 12. dopoldne.

Nesreča. V Beljaku je padel z visoke s senom naloženega voza hlapce posestnika Moserja, M. Regenfelder. Pri padcu se je mož tako poškodoval na glavi, da je drugi dan v mestni bolnišnici umrl.

Požar. V okolici Volšperka je zgorelo posestvo grofa Arturja Henkelma. Ogenj je nastal v seniku. Škoda je zelo velika.

Ponesrečen voznik. Pri Brežah se je preuknil na neki strmini hlapcu Mihaelu Fritzu z drvni obložen voz. Voz je padel na hlapca in je obležal pod cesto. Domačini so našli ponesrečenca še le čez nekaj ur. Ko so vzdignili voz z veliko težavo, so našli hlapca že mrtvega. Tudi konj je bil že mrtev.

Najdeno truplo. Truplo mesarja Temmelja od Sv. Pavla, ki je izginil in kateremu se je omračil um, je našel po dolgem iskanju lovec Herman Gössler v bližnjem gozdu. Temmelj se je obesil. Gössler dobi sedaj 100 kron nagrade, katero je razpisala družina za onega, ki najde ponesrečenca.

Primorsko.

Iz Divače. Čudne razmere so nastale v naši mali vasi. Prejšnje čase je stala ta vasica prav na dobrem stališču. Seveda, kakor trdni Kraševci se naši možje niso nuncu prav nič bali in tudi pred njim ne klečali. Sedaj pa se je stvar predurila. Najbolj trdni naprednjaki so poslali svoje sinove na vse strani po konviktih. V Ljubljano, v Trst in v Gorico. Naš gospod nunc se je celo leto trudil z mladenčji, da jih pripravi zrele za izpit na gimnazijo in napravili so vsi izpite z odliko. Čast nje-mu! Zadosti žalostno je pa za takšne može, ki imajo svoja velika posestva in zraven še velike penzije, pa se ponižajo in izročijo svoje sinove pod črni jarem. Imamo možakarja, kateri je bil vedno prvi nasprotnik cerkve; celo zvonjenje je tako vplivalo na njegova ušesa, da je počel tuliti kakor žival. Sedaj pa, kakor se vidi, vdal se je v božjo voljo in pokleknil je pred goriški konvikt, da mu sprejme sina. Na postaji divaški prebiva kapitalist, prvi pristaš gospoda nadžupana nakleskega, tudi on ima že drugega svojega sina v tržaškem konviktu, če ravno je bil predlagan za naprednjaka. Kakor je razvidno, bodo kmalu vsi konvikti polni divaških dijakov, staršem pa čast, da nekaterih sinovi tako hinavsko v konvikt zlezejo! — Opazovalec.

Poneverbe pri mestni bolnišnici v Trstu. Včeraj smo poročali na tem mestu, da so aretirali v Trstu na ukaz državnega pravdnika blagajnika uprave mestne bolnišnice, Karla Lupetino. O ti senzacionalni aretaciji, ki je vplivala posebno na laške vodilne kroge kot mrzel poliv, se nam poroča podrobneje sledeče: Dne 4. t. m. je poročal »Corriere Adriatico«, da je odšel blagajnik mestne bolnišnice Lupetino na običajni dopust. Čez par dni pa je poslal v urad blagajniške ključce. To je vzbudilo sum in uvedla se je preiskava blagajne. Takrat so našli primankljaj samo 20 kron. Laški listi so pisali takrat, da je to malenkost. Na pritisk gotovih krogov pa so uvedli natančno podrobno preiskavo, ki je pokazala, da manjka v blagajni 3600 kron. Toda proti Lupetini se ni ukrenilo nič, uvedla se ni niti preiskava in mestni svetovalec Banelli je pokrtil primankljaj, kot plačilo Lupetini, ki je bil tako vnet in priden laški agitator povodom volitev V zadnji seji mestne delegacije pa je priznal župan, da je Lupetino oškodoval mestno bolnišnico za 4000 kron. Vknjižil je namreč več zneskov kot odposlane, dvignil je denar in ga porabil zase. Župan je odredil nato splošno revizijo uprave mestne bolnišnice. Stvar torej ni tako nedolžna kakor jo hočejo naslikati laški gospodarji v svojih listih. To dokazuje tudi dejstvo, da je vzela blagajniške knjige sodna komijia, uvedla preiskavo in je državno pravdnštvo dalo aretirati Lupetino. Laška kamora je

s tem dobila hud udarec. Ne ve pa se še, kaj še vse prinese sodna preiskava.

Velika tatvina kave. Kakor smo poročali so ukradli neznani tatovi iz skladišča trvdke Uccelli v Trstu 20 vreč najfinjše kave, vredne nad 4000 kron. Kot osumljenca tatvine so aretirali včeraj 20letnega Frana Tomasicha, uradnika trvdke, doma iz Mantove in 33letnega težaka D. Diotalevija, doma v Urbinu v Italiji.

Zaradi neozdravljive bolezni je skočil v Trstu 58letni gostilničar Ivan Salvi iz četrtega nadstropja na cesto Ireneo della Croce. Obležal je na mestu mrtev.

Kaznovani ponarejalci vina. Veliko pozornost vzbujajo na Reki visoke kazni s katerimi so bili kaznovani nekateri vinski trgovci zaradi ponarejanja dalmatinskega vina. V mesecu decembru lanskega leta je dobil ministerijalni svetnik Ludwig od ogrskega poljedelskega ministrstva nalog, da uvede preiskavo pri reških vinskih trgovcih. Ludwig je prišel na Reko in pregledal vse kleti trgovcev. Od nekaterih trgovcev je vzel vzorce vin, katere je poslal v Budimpešto, kjer so jih analizirali. Preiskava je pokazala, da so imeli nekateri trgovci umetno ponarejena vina. Vsled tega so bili kaznovani trgovci Dubokovich na 30.000 kron, Janovich na 1000 kron in Österreicherjev naslednik na 20.000 kron globe.

Avstr. jugoslov. naprednih učiteljskih abiturientov in abiturientk IV. seštanek

ki se bo vršil

dne 17., 18. in 19. julija 1913. v Ljubljani.

Program:

I. 17. julija: 1. Popoldne dohod in sprejem došlih gostov. 2. Ob 8. zvečer prijateljski seštanek vseh udeležencev na vrtu hotela »Tivoli«.

II. 18. julija: 1. Dopoldne ob pol 9. zborovanje v veliki dvorani »Narodnega doma«: a) Otvoritev. b) Pozdravi. c) Referati. 2. Skupni obed na vrtu »Nar. doma«. 3. Popoldne ogled mesta in njegovih zanimivosti (izlet na Grad). 4. Ob 8. zvečer prijateljski večer, ki ga priredi na čast udeležencem »Slov. dež. učit. društvo« na vrtu hotela »Lloyda«.

III. 19. julija: 1. Dopoldne ob pol 9. zborovanje v veliki dvorani »Nar. doma«: a) Referati (nadaljevanje). b) Zaključitev. 2. Skupni obed na vrtu »Nar. doma«. 3. Popoldne izkušnje pevskih zborov, ostali prirede izlet na Rožnik. 4. Zvečer ob 8. velik poslovilen večer v veliki dvorani »Nar. doma«: a) Koncert (nastopi več pevskih zborov in solistov). b) Po koncertu veselica s plesom in drugo prosto zabavo.

IV. 20. julija: Razhod udeležencev. — Osrednji pripravljalni odbor.

Slovensko deželno učiteljsko društvo za Kranjsko priredi v petek, dne 18. julija, ob 8. zvečer na vrtu hotela »Lloyda« velik prijateljski večer na čast udeležencem IV. seštaneka avstr. jugoslovanskih naprednih učiteljskih abiturientov in abiturientk. Pozivljamo napredno učiteljsko, predvsem pa še naše člane, da s svojo udeležbo pokažejo, da z odkritosrčno iskrenostjo sprejemajo v svojo sredo te najmlajše naše tovariše.

Jugoslovanskem dijaštvu.

Jugoslovansko vprašanje je to leto živo zainteresiralo člane podpisanih društev, klubov in vzbudilo neprestano izmenjavanje mnenj med posamezniki, kar je pospeševala skupna čitalnica, skupno stanovanje in posejanje predavanj. V medsebojnem občevanju smo spoznali, da je v nas ista rasna duša in postali nerazdružljivi drugi. Interesirali smo se za razmere poedinih plemen in preživeli tako skupno krizo in peripetije, vseh njih vitalnih vprašanj in to je zapustilo v naših dušah sled stalnega in jakega čuta skupnosti v vprašanjih vsake konkretne težnje in akcije posameznih plemen. V poučevanju plemenskih teženj smo prišli do spoznanja o istovetnosti široko in brez predsodkov zasnovanih idealov. Razmotrivali smo naše stanje in razmerje do drugih narodov — v naši borbi za obstanek in kulturno afirmacijo — in prišli do uverjenja o potrebi skupne akcije v vsakem konkretnem slučaju, vzbudila se je v nas silna vera v nacionalno moč, če bo usmerjena v enem samem pravcu, necepljena z malenkostnimi, separatističnimi težnjami in borbami.

Rezultat vsega je potreba dela, organizovanega in sistematičnega dela, da naša zavest, naši ideali in

naše čutenje pronikne v vse narodne sloje jug. plemen in obenem spoznanje, da je za nas akademiki na Dunaju, Pragi, Gradcu, Zagrebu itd. najbližja in najuspešnejša konkretna forma: jugoslovansko društvo, katerega program bi nudil isto kakor dosedanj separatni na vseh poljih akademskega življenja — in preko tega — veliko več od vsakega posameznega in vseh skupaj v pravcu zedinjenja.

V času, ko se pospešuje narodno življenje v odločitvi svoje smeri, mislimo, da je naša dolžnost, da predložimo svoje izkušnje in uverjenja, ter da se naprti sedanj položaj in narodna bodočnost kategorično vsemu miadinskemu gibanju, da se čim preje in odločno izrazi o našem vprašanju, ki je odločilne važnosti za naš obstanek — ker odloči se mogoče že v kratkem času.

Na Dunaju, 1. julija 1913.

Za hrv. akad. društvo »Zvonimir«:

I. Radovanović.

Za »Rad«, društvo Srba akad. iz Bosne in Hercegovine:

M. Budimir.

Za »Zoru«, srb. akad. društvo:

Jovan Mijušković.

Za skupino Slovencev:

S. Jenko.

Dnevne vesti.

Občinski svet ljubljanski ima v torek dne 15. julija t. l. ob 6. izredno sejo s sledečim dnevnim redom: Naznanila predsedstva. — Odobrenje zapisnika zadnje seje. — Personalnopravnega odseka poročili o dopisu mestnega magistrata glede izvolitve novega okrajnega načelnika za šentjakovski okraj in o prošnji Josipa Olupa za podelitev meščanstva ljubljanskega. — Finančnega odseka poročili o dopisu županovem glede ustanovitve mestnega pogrebnega zavoda in o dopisu c. kr. štacijskega poveljstva v Ljubljani glede podaljšanja najemne dobe za mestno pohtno vojašnico. — Stavbnega odseka poročila o dopisu magistrata glede stavbnega dovoljenja in oddaje del za razširjevalne stavbe prašičjih hlevov v mestni klavnici, o prizivu Jerneja Sterniša proti odloku mestnega magistrata glede prezidave hiše št. 39 v Streliški ulici in o ponudbi Fridrika Sogla glede odstopa njegovega sveta v svrhu razširjenja Ceste v Rožno dolino. — Draginjskega odseka poročilo o raznih sklepih tega odseka v aprovizacijskih zadevah. — Direktorija mestnega vodovoda poročilo o dopisu deželnega odbora glede odpisa večje porabe vode iz vodnjaka pri pazniških hišah pri deželni prisilni delavnici. — Samostalni predlog občinskega svetovaleca Jerneja Šerjaka glede naprave javnega pisarja v Ribji ulici. — Nato bo sledila tajna seja. — Naznanila predsedstva. — Odobrenje zapisnika zadnje seje. — Personalnega in pravnega odseka poročilo o prošnjah za razpisani službi mestnega stavbnega nadkomisarja in mestnega stavbnega praktikanta. — Odseka za službene pragmatike poročili: o uvrstitvi nižjega tehničnega osebja mestnega magistrata v razne kategorije in plačilne stopnje in o raznih prošnjah magistratnih uradnikov in uslužbencev v personalnih zadevah. — Finančnega odseka poročilo o prošnji nekega magistratnega uslužbenca za bolniško podporo. — Šolskega odseka poročilo o dopisu ravnateljstva mestnega dekliškega liceja glede definitivnega imenovanja nekega licejskega učitelja. — Obrtnega odseka poročilo o prošnjah za razne obrtne koncesije.

— Klerikalno veselje nad razsodbo državnega sodišča glede tolmačenja deželnozborskega volilnega reda je tako veliko, da so mu klerikalci snoči že drugič dali izraza. Pri tej priliki so se tudi zahvalili državnemu pravdniku, da je naš članek o tej zadevi zaplenil. Očividno je državni pravdnik storil klerikalcem s tem veliko uslugo; tako javnost vsaj ne ve natančno, kako goljufijo so storili klerikalci pri sklepanju o deželnozborskem volilnem redu. Če se pomisli, da so se klerikalci tako pri sklepanju o deželnozborskem volilnem redu slovesno zavezali, da ostane v mestni skupini vse nespremenjeno in pri stari praksi, potem kaže sedanje »Slovenčev« vriskanje samo eno, da so klerikalci skozinskoz besedolomna in nepoštena stranka.

— Klerikalci hočejo imeti dobo 6 let tudi za občinske volitve. Čim bolj in hitreje se stavlja nad klerikalno nadvlado v deželi podira, tem bolj se delajo varne, ker se čutijo nevarne. V zadnji seji »Kmečke zveze za novomeški okraj« so se »razmotrivali tudi nekatere hibe novega občinskega reda«. In so našli, da je ena največjih teh hib sledeča: »Doba

treh let od enih volitev do drugih je prekratka. Volitve stanejo precej denarja, pa tudi dobro ni (aha!), če se odborniki tako hitro menjajo (jej, jej!) Komaj se stari odborniki nekoliko privadijo svojemu poslu, že pridejo novi, ki navadno niso tako izkušeni. Naj se torej ta doba podaljša od treh na šest let. Mnogo volilcev izven občine, če plačajo le en vinar v tuji občini, imajo volilno pravico potom pooblastil v tej občini. V domači občini pa volilec, ki plača velik davek, ne more voliti potom pooblastil v tej občini, če je nevarno polan. Naj se orej določi primeren večji davek, da sme volilec tuje občine voliti v njej potom pooblastila in naj se sploh razmislija, kako bi se dal volilni red v tem oziru popraviti. Pa tudi glede občinskih sej je treba reforme. Odborniki vsled nujnega dela večkrat ne morejo k seji. Zato naj bi se dovolilo, da se namesto zadržanega odbornika takoj pokliče njegovega namestnika, odbornik pa mora vsaj 48 ur poprej naznani, da ga ne bo k seji. (Kaj pa, če je ravno pred določeno sejo zadržan?) — Tako je! Komaj, da so klerikalci sami sklenili novi občinski zakon, pa že zopet sami priznajo, da ima ta zakon »nekatero hibe«. Kako to, da je tako modra glava, kot je dr. Šusteršičeva, pa pri sklepanju zakona ni mislila na tako veliko hibo, kot je to, da se volilna doba treh let podaljša na šest let?

† **Ljudstvo kamniškega okraja** je na klerikalnem shodu v Vodichah izreklo dr. Šusteršiču »neomejeno zaupanje, spoštovanje, vdanost, ljubezen in zvestoba« — če mu od tega ne bo slabo, potem ima preklicano zdrav želodec. A vzlic temu neomejenemu zaupanju, spoštovanju, vdanosti, ljubezni in zvestobi se vendar ne upa pred sodišče.

† **Kamila Theimer — Miha Moškerc.** V procesu, ki ga je začela gđ. Kamila Theimer proti »Slovencu«, je bil v četrtek pri sodišču zaslišan toženi odgovorni urednik Miha Moškerc. Toženec je izročil sodišču obširen spis, v katerem navaja svoje priče za dokaz, da je Kamila Theimerjeva — nora. Zasliševanje vseh teh prič bo seveda silno dolgo trajalo in to je menda glavni namen tega »dokaza resnice«.

† **Na bolgarsko protestno brzojavko**, ki smo jo priobčili včeraj, je odposlal gosp. ravnatelj Ivan Hribar ta-le brzojavni odgovor: »Pre svetlemu metropolitu Vasiliju v Sofiji. Naše javno mnenje enodušno obsoja barbarski nastop Grkov proti bolgarski posadki v Solunu, obsoja pa tudi s še večjo bridkosti zločinsko vedenje bolgarske vlade, ki je dovelo do bratomorne vojne.«

† **Pametni kmetje.** V socialno-demokratskem listu je danes brati, da so na Dolenjskem kmetje enkrat resno ugibali, če bi ne bilo volje, poslali v deželni zbor Rudežev gozpo z Volavč, kakor pa može, katere jim je farovž vsilil za dežel. poslance. Ti kmetje so bili vsekar pametni možje. Videli so pač, da se gospa Rudeževa na gospodarske stvari bolje razume, kakor marsikaj poslanec. Tudi dane je to še popolna resnica. Kdo izmed kmečkih poslancev razen Povšeta ima pa sploh kak pojem o gospodarstvu in kmetijstvu. Nobeden! Prav nobeden! Tako nevedni so, da bi se jim vsaka kravja dekla smejala, če bi jih slišala v deželnem zboru. Oglašajo se tako poredkoma, saj komaj zjecljajo par stavkov, a še kadar se oglašje, se vselej blamirajo. Kdor primerja kranjske kmečke poslance s kmečkimi poslanci na Češkem in Moravskem, ta kar strmi, da naši kmetje take duševne reveže volijo za svoje zastopnike.

† **»Manifestacija« Slomškarjev in njih boljših družic v dolenjski metropoli.** Veliki reveži smo postali dolenjski metropolčani. Ves ta teden vsled samih visokih obiskov ne pridemo do pravega oddiha. Komaj da smo odpravili razne ekscelence, kneze, škofo in barone, pa nas je doletela zopet nepoplačljiva čast: obisk naših Slomškarjev in Slomškaric. Prišli so v četrtek, 10. julija, v našo metropolo, ki so jo v svoji izredni milosti spoznali vredno v nji prireditvi prireditvi svojo velikansko »manifestacijsko« zborovanje. Srce poka dolenjski metropoli same pregloboke žalosti, da jo je ta obisk tako presepetil, da vrli in zborovalcem gotovo globoko vdani Novomeščani niti časa niso imeli, da bi v proslavo tega dogodka razobesili zastave in udeležnike dostojno sprejeli. Samo nekaj nadobudnih aspirantov na Slomškarjevo iz bližnje novomeške okolice je šlo s kolesom naproti glavni armadi. Pred prihodom glavne armade se je pripeljal v deželni avtomobilu tudi deželni finančni ministriček, dr. Lampe, ki je imel menda nalogo, dol v Kandiji pri Štemburju preskrbeti gostom primeren banket. In še celo tisti gospod poslanec, ki od same ljubezni do obrtnikov ni imel časa priti na zborovanje obrtnikov, ko

se je šlo za obrtno nadaljevalno šolo, si je za to »manifestacijsko« zborovanje, dobesedno rečeno: ukradel dragoceni svoj čas. Gosp. poslanec Jarc je bil namreč duša in telo te slomškarje »manifestacije«. In dali so dolenjski metropoli lep vzgled skromnosti. Vsa na nekaj čez 20 živih duš broječa armada je namreč korakala peš skozi dolenjsko metropolo. Torej nič vsaj bencinovega smradu ni bilo duhati za njimi. Pa nekaj »fletnih« punčk je bilo med Slomškaricami. Ker spričo takega »ogromnega« števila v celom mestu ni bilo dobiti primerne dvorane za zborovanje, se je armada večinoma po parčkih zbrala »dvorano« v Rokodelskem domu. »Velemožna« gospoda moja, — tako je pričel poslanec Jarc svoj pozdravni nagovor. »Vdrli smo prvič v to dolenjsko liberalno trdnjavo, da v tako impozantnem številu — z č. g. kaplani in župniki ter patri frančiškani in nekaj novih rekrutov vred, mislim, da nas je vseh vkup 30 — tukaj manifestiramo za svoje katoliško prepričanje in da to prepričanje postavimo na banketu, ki se za nas v teh slovesnih trenutkih pripravlja v Štemburjevi kuhinji, še na podlogo razirjenih želodcev. V dno svoje črne duše sem prepričan, da ni ne enega izmed vas, ki bi mu bilo žal, da je svoje prejšnje politično prepričanje prodal. Da je temu res tako, evo vam najlepši dokaz, da danes v svoji sredi pozdravljamo nekaj novih tovarišev moškega in nežnega spola, katerim se je po naših vzgledih tudi za hotelo od praznih skled liberalnih kolegov preseliti k našim polnim koritom...« Tu je gosp. govornika prekinilo tako gromovito pritrdjevanje, da je kar jenjal. Nato se mu je primerno zahvalil novi nadzornik, gosp. Štrukelj, ki je svečano prisegel, da bo s celim parom delal na to, da bo še pred koncem njegove funkcijske dobe vse učiteljstvo Dolenjske pod zastavo Slomškarje. Isto je prisegel tudi njegov tovariš iz kočevskega okraja. Ker se je pojavilo v vseh želodcih nekakšno kruljenje, je bil predlog, naj se manifestacija nadaljuje raje pri Štemburju, soglasno sprejet. Nato je slavna armada odkorakala dol v Kandijo, kjer je bil banket, ki je trajal blizo do odhoda večernega vlaka. Potem, ko so vsi utrdili svojo katoliško podlago, je zadonelo petje, da so ga bili sami angelci veseli. Mladi kaplančki in župniki in patri frančiškani so zabavali nežnejši del zborovalcev. Nesreča pri tem pa se ni nobena zgodila. Kvečjem če štejemo to v nesrečo, da je bilo pri banketu in med vrnitvijo na kolodvor nekaj src in srčic ranjenih, in da se je nekaterim posebnim prijateljem »Svete vojske« zdelo, da se je novomeški kolodvor plesati naučil. Med tem, ko je vlak odnesel večino teh čestitih gostov, so zdoletj pri Štemburju »manifestacijo« zaključili patri frančiškani, kapiteljski vikar, kostanjeviški učitelj Grajland in njegov svak, cesarski svetnik, trgovec Juri Picek, ki je v proslavo tega dne postal podporni član Slomškarje, zato, ker ga v trgovini podpirajo večinoma liberalci. Ob 8. zvečer pa je tudi ta petorica zaključila »manifestacijsko« zborovanje. — Ampak šalo na stran. Če bi dolenjski Slomškarji naprej vedeli, da jih bo kljub dolgotrajni agitaciji z duhovniki in novomeškimi frančiškani ter najnovjšimi uskoki vred komaj 30 »vdrlo« v dolenjsko liberalno trdnjavo, gotovo bi si bili prihranili to polomijo, ki je vsekar večja, kakor je bilo število njenih udeležencev.

† **Promocija.** V ponedeljek, dne 14. t. m., bo na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava gospod Dionizij M a r a ž, sin narodnega trgovca gosp. Jakoba Maraža iz Vrtojbe. — Čestitamo!

— **Najnovjši psihijater** je gosp. dr. Zajec. Priglasil ga je za to njegov tovariš dr. Pegan. Nismo mislili, da zna dr. Pegan tako poreden biti. Naj se pazi! Dr. Zajec ne trpi, da bi ga kdo »za Pepeta« imel.

— **Hribarjev gaj.** Povodom jutrišnje javne telovadbe in veselice Sokola II. napravil škofjeloška godba obhod po mestu. Točno ob pol 3. popoldne se zbera Sokol I. Sokol II. ter štepanski in moščanski Sokol pred kavarno Evropo, od koder odhajajo z godbo na čelu po Dunajski cesti, Prešernovi in Stritarjevi ulici, Mestnem, Starem in Šentjakobskem trgu, Krakovskem nasipu, Cerkveni ni in Kolezijski ulici v Hribarjev gaj.

— **Kaj je s Kranjsko deželno vinaro zadrugo v Ljubljani?** Glede te zadruge se nam z Dolenjskega piše: Ta pred tremi leti z običajno reklamo ustanovljena deželna vinarska zadruga v Ljubljani kaže po svojem sedanjem delovanju sodeč, ono hiranje, ki zadene prej ali slej vsa taka podjetja, v katerih se prične uganjati nesrečna enostranska politika. S prva smo videli v tej zadrugi svojo rešitev, posebno še mi od železnice oddaljeni vinogradniki, ker smo upa-

li, da bomo s pomočjo pod patronanco deželnega odbora kranjskega stoječe in tudi od deželnega odbora podpisane centralne vinarske zadruge, spravili svoje vinski pridelek, če že ne prav hitro, pa vsaj lažje in boljše v promet. V tem upanju nas je podprlo še dejstvo, ker je dežela zagotovila še prav znatno vsakoletno denarno podporo, in ker so se odboru pritegnile delavne osebe tudi iz oddaljenih vinorodnih krajev. Začetkom se je res nekaj vina kupovalo in prodajalo in sicer deloma na debelo, deloma na drobno, ponajveč v poskuševalni kleti pod kavarno »Evropo«. Toda že v drugem, oziroma tretjem letu je bilo opaziti neke izpremembe, baje so nastali v odboru osebni konflikti, vsled česar so nekateri sodelovalci ali odborniki izstopili, poskuševalna klet se je preselila v Unionsko klet (kjer je najboljši vsakdanji gost dr. Pegan. — Op. stavčeva.) ter se je spremenila v navadno gostilno, nakupovanja so pričela pometati, člani pa odstopati, in danes nihče več ne ve, ali ta zadruga sploh še eksistira ali ne. Kolikor je nam Dolenjecem znano, je ta slavna zadruga kupila pretečno jesen vsega skupaj komaj 120 hl vina, tam neke v krškem okraju. In ta zadruga ima za to malenkostno množino nastavljenega posebnega knjigo- ali poslovdjo, z letno plačo najmanj 2000 kron, ter stalnega delavca kot kletarja. Zaradi nakupa in razpečevanja teh 120 hl, in če všteto še staro zalogo, mogoče 80 do 100 hl, torej za borih 200 hl (dvesto) vina, sklicuje zadruga še posebej v Ljubljano vse odbornike z dežele, prireja torej radi tega večkrat v letu drage seje, kojih vsaka stane gotovo 150 do 200 K, kajti oddaljeni odborniki dobivajo po 10 do 20 K potnine. Ali se ne pravi na ta način norčevati se iz tako resnega podjetja, ter na tako neučevnen način zapravljati deželni denar? Mi Dolenjci imamo sedaj še mnogo vina, pa ga ne moremo spraviti v denar; obrnili smo se vsled tega na nekatere odbornike te slavne zadruge, da nam pomagajo iz zagate z ozirom na bližajoče se trgatev, kakor tudi z ozirom na nujno denarno potrebo. Nekateri so nas samo pomilovali, drugi pa so nam svetovali, da naj se kar na zadrugo obrnemo. A kaj nam vendar pomaga obračati se na zadrugo, če pa nič ne kupi! Smo mogoče mi krivi, če je lansko dolenjsko vino tako kislo? Ravno v takih letinah bi nam morala deželna vinarska zadruga pomagati, kajti v dobrih letinah si že sami na ta ali druga način pomagamo. Deželni odbor bi bolje storil in hvaležni bi mu bili, ko bi tiste tisočake, ki jih izdaja za nepotrebne nastavlence pri tej zadrugi ter za naravnost smešno odborniške seje, rajši nam revnim vinogradnikom na primeren način podaril. Načelnik te zadruge, gosp. deželni poslanec za Belo Krajino, nam je za časa volitev toliko govoril o koristi te zadruge, da smo mislili, da cela Dolenjska ne bo toliko pridelala, kolikor bo deželna vinarska zadruga pokupila, odnosno razpečala. Sedaj pa nas osreči z velikansko množino, 120 hl, torej z množino, ki jo zmore vsak navadni gostilničar v mestu. Ali ni to ironija? No, Dermastija in bratec dr. Pegan sta zopet pokazala svojo podjetniško umetnost!

Dolenjski vinogradniki.

— **Ameriški Slovenec o »Slovenskem Narodu«.** Iz Chicaga smo dobili to - le pismo: V imenu gosp. Josipa Bernika, 2325 S. Hoyne Ave., Chicaga, Ill., Vašega starega naročnika Vam pišem par vrstic. Potem naše državne banke je gosp. Josip Bernik poslal 15 K kot naročnino za »Slovenski Narod«, za kateri list je gosp. Bernik vedno jako vnet in vedno ponavlja staro resnico, da ne bi smelo biti Slovenca, ki je v resnici pravi Slovenec in Jugoslovčan, ki ne bi bil naročnik tega slovenskega dnevnika, ki bije boj za jugoslovanske in še posebej za slovenske pravice, za prave Jugoslovane. Dnevnik »Slovenski Narod« je med ameriškimi Slovenci jako v čislilih in roma iz naročnikovih rok v deset drugih in pohvale o listu noče biti konca in kraja — posebno za časa Zvezne balkanske vojne je bil ta časopis na vrhuncu častnikarstva in smo bili ameriški pravi Jugoslovanci jako ponosni, da imamo tak list v lepi slovenski beli Ljubljani, ki straži naše navalene in ogrožene meje na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, da celo na samem Kranjskem, kjer še vedno vlada izdajalska stranka, kateri je na srcu samo lastna bisaga in od nekdanj protislovskani Rim, za katerega bi kranjski duhovnik zgorel, menda na grmadi. Nato sledi zelo krepka sodba o dr. Šusteršiču, zelo krepka, da bi bili zaplenjeni, ako bi jo priobčili.

— **Kdo je kriv?** Utopljeno hčerko nadočitelja Jegliča so torej včeraj dopoldne ob pol 12. uri našli. Ljudje govore seveda mnogo o tej nesreči in skoro soglasno je mnenje,

da sta pač obe dekleti sami krivi. Pa to ni popolna resnica in lastna krivda deklet je bržčas dosti manjša, kakor krivda tistega, ki jima je dal čoln na razpolaganje. Ta čoln ni za neizvežbane veslače. Čoln je napol dirkalen čoln in jako labilen. Še vstopiti vanj ni lahko, v čolnu samem pa moreta veslača zamenjati svoja sedea le z največjo previdnostjo, sicer se čoln takoj prekucne. Kako more razsoden človek tak nevaren čoln dati na uporabo dvema dekletoma, ki nimata nikake izvežbanosti v veslanju in znata kvečjemu z vesli toliko pljusati po vodi, da spravita kako »barko« naprej, to je naravnost nerazumljivo in čisto gotovo popolnoma neodpustljiva lahkomišelnost.

— **V kazensko preiskavo** je prišel znani ljubljanski klerikalec in sicer je obdolžen, da si je pri prisilni upravi bivšega restavraterja v Šent Petru gospe. Šajna dovolil nedopustne manipulacije. Kadar postane stvar godna, bomo že kaj več o njej poročali.

— **Jugoslovanska dijaška počitniška zveza.** Začelo se so počitnice in mnogo dijakov-članov »J. d. p. z.« je odšlo na potovanje. Pri tej priliki še enkrat opozarjamo in prosimo potujoče dijakke, da se povsod na potovanju in na brezplačnih prenočiščih obnašajo dostojno, da ne bo kakšnih nerednosti in neljubih pritožb. Potujoče dijakke prosimo, da nam po počitnicah pošljejo popise svojih potovanj, da vemo, kje so potovali in v katerih krajih so brezplačno prenočile. Najbolje potrebna. V začetku prihodnjega šolskega leta bo začel izhajati »Glasnik j. d. p. z.«, v katerem bomo objavljali najboljše potopise, teoretične razprave o potovanjih itd. S tem bo mnogo pomagano napredku »J. d. p. z.« in dvignilo se bo tudi veselje do potovanja. — Vsem onim zasebnikom in tudi dijakom, ki so dali brezplačno prenočišče, se iskreno zahvaljujemo in jih obenem prosimo, da nam ostanejo tudi v naprej naklonjeni. Prosimo pa jih tudi, da nam javijo vsako nerednost, ki bi jo morda napravil kateri potujoči dijak, ker je za vsakega člana »J. d. p. z.« odgovoren odbor, ki bo skrbel, da se kaj takega več ne zgodi. Morebitne pritožbe, poročila o potovanjih, prošnje za pojasnila itd. se naj pošiljajo za slovenske kraje na naslov: Jugoslov. dija. počit. zveza, Ljubljana, za srbo-hrvatske kraje na naslov: Jugoslav. fer. savez, Sušak-Reka, Boulevard 131.

Odbor »J. d. p. z.«

— **Seznam brezplačnih dijaških prenočišč za leto 1913.** »Jugoslovanska dijaška počitniška zveza« je izdala jako primeren in važen seznam prenočišč, ki so po vsem jugoslovanskem ozemlju brezplačno na razpolaganje dijakom. S tem je zelo olajšano potovanje našim dijakom, ki si hočejo ob počitnicah nekoliko ogledati jugoslovanski svet.

— **Poročil se je dne 9. julija v Zagrebu skladatelj gospod Fran Serafin Vilhar z gospo Anko Urichovo, rojeno Kalmusovo iz Ljubljane.** Čestitamo!

— **Popravek** potrebuje vsaka kava, ker bi sicer ne bila dobra; tak popravek je kavni pridatek. Znana stvar je, da je najboljši kavni pridatek Kolinska kavna primes, kajti ona napravi najboljšo kavo. Ker je obenem edino pristno domače blago te vrste, jo vse slovenske gospodinje najraje kupujejo. — Pri nakupovanju pazite dobro na varstveno znamko »Sokole«!

— **Pri ženski podružnici Ciril-Metodove družbe v Vel. Laščah** so bili dozdaj na prav dobrem glasu. In to v vsakem oziru. Zato smo se pa že davno veselili na prireditve, katero so pripravljale Laščanke za Ciril-Metodov kres 4. julija in za cvetlični dan ter podružnično veselico v nedeljo 6. julija. Kres je prijazni dež omejil na ognjišče, da so se le hrenovke ogrele, dobre volje ni pokvaril in glavni namen prireditelj je bil sijajno dosežen. Večja nevarnost s strani vremena pa je pretila za nedeljo. Že med pridigo jutraj je grmel in bali smo se, da bo prišlo do vesoljnega potopa, vsled pohujšanja, katero se je pripravljalo za popoldansko zabavo. Prepovedan sad diši od Evi-nih časov še pač najslajše in zato je tudi med nami vladalo največje zanimanje za pohujšljivi ples originalnega Indijanca. Ja, ljudje krščanski, kje pa je morala? O, kakšna sreča, da se nas je v pridigi svarilo pred to stvarjo! Videli smo ga, pokvarjenca, s kako težavo se je krotil, kako prekanjeno je ublaževal različne gi-be, da nas ne bi preveč sveto ogorčil v našem poštemen pojmovanju plesa in plesanja. Skozi njegovo temno polt smo čitali njegove črne naklepe, bogzna kaj bi bilo z ubogo dolino šentflorjansko, da ga ni dopoldanska pridiga vsaj nekoliko ostrašila in ukrotila. Prihodnjič naj tudi državna oblast vmes poseže, saj imamo hvala bogu paragrafe; kaj

bi vse delo počivalo na kaplanovih ramah! Amen! — Poleg Indijanca so skrbeli za zabavo še vrtiljak, ribolov, 2 godbi, petje itd., za želoдец pa šotori: jestvin, slaščič, vinarna, pivarna, kavarna. Z eno besedo: vse vzorno, volja židana, 400 K čistega dohodka. Ženstvo od kraja do konca — brez imen — pridno in požrtvovalno in zato je bilo čisto nemogoče, navzlic tako upehanim časom, da bi uspeh izostal. Zato pa čisto kratko: hvala vsem, ki so količkarj pripomogli k tako lepemu uspehu, specialno pa samo preroku Balaamu za tako uspešno kletev-reklamo, katere nemala zasluga je končni blagoslov štiristotih kronic.

— **Novolurški župnik Lesjak odgovarja »Slov. Narodu«.** Točen je ta novolurški župnik Anton Lesjak v St. Jerneju. V števcu 147. smo ga v ljudno povabil, naj nam citira tisto številko »Slov. Naroda« iz l. 1911. v kateri smo zagovarjali božjo pot k »Novemu Lurdu« pri St. Jerneju. G. župnik se je takoj v naslednji številki »Dol. Novic« našemu vabilu odzval. A kako! Čveka pač na dolgo in široko, a ne pove nič natančnega. Povabimo ga še enkrat naj dotično številko natančneje določi. Tudi bodo bralci »Dol. Novic« gotovo hvaležni, ako jim navede ves dotični dopis, vsaj mora g. župnik sam najbolje vedeti, da so ravno katoliški duhovniki največji sovražniki tistih, ki trgajo iz celote kakega spisa ali pridige le posamezne stavke, kakor je ravno g. župnik v tem slučaju storil. Iz njegovih par iz dopisa iztrganih stavkov je le razvidno, da se je »Slov. Narod« iz Novega Lurda enkrat norca delal. Torej prosimo, kar z vsem na dan! Veseli nas nadalje, da župnik priznava, da ima glede njegovega pisma na okrožno sodišče, o katerem pismu prizna, da je vse, kar se pod imenom »Novi Lurd« uganja, čisto navadna sleparija, še danes tako dober spomin. Bo še dovolj prilike, da ga na ta njegov »dober spomin« primerno spomnimo. Da pa g. župnik ne bo na napačni poti, mu vsaj toliko izdamo, da tisti »liberalni odvjetnik«, ki g. župniku očividno tako težko leži v želodcu, s temi dopisi, ki so bili glede tega »Lurda« na Rakovniku v zadnjem času priobčeni v »Slov. Narodu«, in ki so baš dali povod tej razpravi, nima absolutno ničesar opraviti. Nas torej ne more nič brigati, kaj je dotični gospod zaradi župnikovega pisma pri sodišču doživel. O tem se bosta že z dotičnim gospodom sama pomenila. Neizmerno hvaležni pa smo g. župniku za njegovo zatrdilo, ko so namreč namesto župnika še kmetje sami molzli iz lahkovernega ljudstva denar, bi župnik Lesjak zopet pisal okrožnemu sodišču, da je vse to kar se tam pod imenom »Novi Lurd« vganja, čisto navadna sleparija. Zakonu logike, ali da nas bode tudi kmet razumel, zdravemu razumu in na ljubo doslednosti, naj nam g. župnik da določen odgovor na vprašanje: Zakaj pa zdaj, ko vi sami pobirate denar, ki ga nedeljo za nedeljo donaja na tisoče romarjev v »Novi Lurdu«, ni več vse to kar se tam vganja, čisto navadna sleparija? Kar se pa tiče vaše grožnje, da boste pokazali strmečemu svetu, kako goreč zagovornik božje poti postane največji liberalce, če vidi, da mu to donese nekaj svetlih kronic, vam bomo prav hvaležni, če boste to strmečemu svetu res pokazali. Če to svojo grožnjo v prvi vrsti sami nase obrnete, pa bo svet še bolj strmel, kakor že zdaj strmi, ko tisti župnik, ki je svojčas ta »Novi Lurd« proglašal za sleparijo, zdaj, ko vidi da to donaja na tisoče svetlih kronic, to sleparijo sam vganja.

— **Razmere v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji.** Piše se nam: Pred nekaj dnevi smo na tem mestu omenili slučaj, ki je preveč čuden, da bi ga bili smeli prezreti. Slučaj namreč, ko se je neki ženski od strani oskrbnika Usmiljenih bratov skozi več tednov skušalo zatajiti smrt v bolnico izročenege moža. Zdaj pa smo od zanesljive strani o tem izvedeli še sledeče: V gozdnatem Padežu je imel znani klerikalni kapitalist Bahovec svojega logarja Avpiča. Ta Avpič pa ima hčer, ki je nekoliko slaboumna. Omožila se je z nekim Požinom, ki se je v teh gozdih pečal s kuhanjem oglja. Začetkom spomladi je nevarno obolel in se podal v bolnico Usmiljenih bratov v Kandijo. Čez nekaj dni ga je eden njegovih sorodnikov prišel obiskat. Ali je prišel ob času, ki za obisk bolnikom ni dovoljen, ali dotični Usmiljeni brat resnice ni hotel povedati — obisk je bil zavrnjen. In istotako so bili zavrnjeni vsi nadaljni obiski. Ko je to zavračanje le predolgo trajalo (baje že 6 tednov) in so domači na vsak način hoteli vedeti, kaj je z bolnikom, se je naposled napotila še mati, oziroma tašča v bolnico. Tudi to so hoteli kratko odpraviti, a ta se

ni dala. Tedaj še le je Usmiljeni brat povedal, da je Požina kmalo po sprejemu v bolnico umrl in je že zdavno pokopan. Kaj je nato sledilo, si vsak čitatelj sam lahko predstavlja. Je pa še nekaj pri tem, kar označuje razmere na tem zavodu. Požina je namreč šel v skoro novi obleki v bolnico. Usmiljeni bratje pa so bili tako usmiljeni, da niti te obleke niso izročili sorodnikom umrlega. Zda imajo Usmiljeni bratje besedo. Ta slučaj je spravil še nekaj na dan, o čemur se je v gotovih krogih že večkrat ugovarjalo in razpravljalo. Gre se namreč za statistiko na tem zavodu. Odkar izdaja zavod svoja letna poročila, v katerih se izkazuje tudi število umrlih, je bilo to število leto za letom čudovito nizko nastavljeno. Te številke v letnih poročilih stoji nasproti grobovom na šmihelskem pokopališču in ti grobi oznanjajo malo drugačno statistiko. Nekaterikrat se je že opozarjalo na to nesoglasje med številom grobov in številom mrličev, izkazanih v letnih poročilih, a nihče se ni zganil. Zato je tembolj priznana vredna, da se v zadnjem času vendar vsaj eden našel, ki je imel pogum se malo pobrigati za vprašanje, če se Usmiljeni bratje vendar ne motijo v svojih mrliških številkah. In ta pogumni gospod je bil sam višji okrajni zdravnik dr. Vaupotič. Da, o tem za naše razmere gotovo pogumnem gospodu se pripoveduje sledeči znameniti dogodek: Ko je višji zdravnik dr. Vaupotič slučajno prišel na to, da se statistika mrličev ne ujema s številom res na tem zavodu umrlih, je šel doli k Usmiljenim bratom in zahteval izkaz v tem letu umrlih oseb. Tam se mu je izkazalo število 36. To se je jemalo s številom, ki je bilo od zavoda naznanjeno na politično oblast. V svrhu kontrole za pravilnost tega števila se je g. dr. Vaupotič podal na šmihelsko pokopališče. Tu pokliče grobokopa, katerega vpraša, če pozna grobove letos iz bolnice pokopanih mrličev. Ta je bil še ponosen na to, da more podati natanko spravevalno svojega znanja. Štela sta in našla — kaj mislite, res amo 36 grobov? Ne! Naštela sta jih 54, torej 18 več kakor jih je zavod izkazal. K temu pa je vpoštevali še število mrličev, ki so na drugih pokopališčih pokopani. Zda pa računajmo: če se je v 1. polletju za leto vtajilo 18 mrličev, koliko se jih je zatajilo v celnem času, odkar ta zavod obstoji; k čemur je še pripomniti, da se v prejšnjih časih javna kritika sploh ni brigala za ta zavod drugače, kakor kvečjemu s pohlavnimi priznanji. Imamo še nekaj čednega povedati. Ali radi bi videli, da preje Usmiljeni bratje sami povedo, če smo tu resnico pisali.

Strupen veter veje. V novomeškem okrajnem šolskem svetu je bila dozda zastopnica učiteljstva g. Clariči kot voditeljica petrazredne dekliške šole, dočim je deška — frančiškanska — deška šola le štirirazredna. Predpis pravi namreč, da bodi zastopnik učiteljstva v okrajnem šolskem svetu vodja (voditeljica) tiste ljudske šole, ki ima več razredov. No, gospodična Clariči jim menda ni bila po volji, radi bi bili imeli v okrajnem šolskem svetu frančiškana patra Gotharda kot člana. Da omogočijo to imenovanje, so predlagali deželnemu šolskemu svetu, naj razširi deško ljudsko šolo v petrazrednico, da bi potem lahko imenovali patra Gotharda za člana namesto gospodične Clariči. Deželni šolski svet je seveda takoj dovolil, da se razširi deška ljudska šola v petrazrednico, toda okrajni šolski svet v Novem mestu je menda pod patronanco vedno režečega se in »kumštnega« okr. šolskega nadzornika Štruklja imenoval v svoji kumštosti patra Gotharda še preje za člana okrajnega šolskega sveta, predno je bila razširjena deška ljudska šola v petrazrednico.

Iz trgovskih krogov se nam piše: Neka trgovina v Mokronogu uporablja svoje učne moči bolj za dela na polju in za hišna dela, nego za trgovino. To je prvič nepostavno, drugič pa v škodo učnih moči. Za danes le toliko, drugič morda več.

Avtomobilna zveza Škofja Loka - kolodvor. Vozni red avtomobilne zveze je ostal nespremenjen. Odkar je v prometu novi avtomobil se je ta zveza še bolj priljubila občinstvu in se je poslužujejo vsi brez razločka stanu in političnih strank, posebno, ker se je postavilo vodstvo zveze na principijalno trgovsko stališče popolne nepristranosti. Novi avtomobil je zvezo silno povzdignil ne samo zaradi neprimerno večje udobnosti vožnje, marveč tudi glede prostora in glede omogočenja redne vožnje k vsem vlakom, tako da ni treba potnikom v slučaju križanja dveh vlakov v eni sosednjih stacij Škofje Loke, nikdar čakati na drugi vlak. Avtomobil se oddaja tudi izven

voznega reda po posebnem naročilu za izvanredne vožnje pod zelo ugodnimi pogoji po vsakokratnem posebnem dogovoru. Tozadevna pojasnila se dobe pri bratih Caleari, lesna trgovca in posestnika na Trati, ali pa v kavarni Plantaričevi v Škofji Loki.

V Postojni se odprli v nedeljo 13. t. m. v salonu ge. Vičičeve novi kinematograf »Ideal«. Predstave se bodo vršile med tednom dvakrat, v nedeljo dvakrat: popoldne in zvečer. Podjetnik ni štedil z denarjem, temveč je vse tako okusno in udobno preuredil in opremil, da se ta naprava lahko kosa s sličnimi podjetji v mestih. Preskrbel je najnovejše in najzanimivejše filme, tako poučne, kakor tudi zabavne vsebine ter se nadeja, da bo zamogel tudi v bodoče ostati na višku s svojimi prireditvami. Podjetje je zelo priporočljivo in vredno podpore.

Avtomobilna vožnja Postojna-Gorica. Piše se nam: Vožnja z avtomobilom po naravno krasni Pivški in Vipavski dolini se začne dne 16. t. m. Poštna zveza nikakor ne bo odgovarjala sedanji poštni zvezi in tudi ne tujskemu prometu jutranjih vlakov. Vozni red še ni objavljen, pač pa že določeno, da bo odhajal avto iz Postojne ob 6. zjutraj, ne oзира se na tri vlake, ki prihajajo v Postojno in sicer: Dunaj-Trst - brzovlak 7:24, osobni vlak 7:36, Divača-Ljubljana; poštni vlak 7:42. Z imenovanimi vlaki došli tujci naj pa po novem voznem redu v Postojni čakajo na avto, elegantno opremljen in tapetiran s plišem do 4. popoldne. Z radovednostjo pričakuje občinstvo komisijonalno otvoritev te zveze in že sedaj pozivlja poštno ravnatelstvo v Trstu, da bi se to podjetje oziralo v prvi vrsti na zvezo poštinih vlakov v Postojni, a ne na par Vipavskih posetnikov, ki bi se radi že zjutraj na vse zgodaj z avtomobilom vozili v Gorico. Avto naj služi v prvi vrsti, kakor zgoraj omenjeno, hitri pošti, zatorej naj bi vozil avto iz Postojne ob 8. zjutraj, to je po prihodu treh jutranjih vlakov in to ne samo z ozirom na pošto, marveč tudi glede na povzdigo tujeskega prometa, ki bo ravno za Vipavsko dolino velikega pomena. S tem, da bi ostala jutranja pošta v Postojni, ne bi bilo prizadeto samo občinstvo, temveč tudi trgovci in uradi, katerim zakasnela pošta bi povzročila občutno škodo. Kako stališče bo pa zavzelo poveljstvo vojaške posadke v Vipavi proti zakasneli pošti? Vpoštevali je treba, da je pozimi ob 6. zjutraj še tema in da živi duh pred 7. uro ne vstaja. Tudi poštnemu osobju ne bo po volji jutranja služba. Iz gori navedenih razlogov prosi občinstvo postojnskega okraja poštno ravnatelstvo v Trstu, naj vpliva na to podjetje, da upošteva upravičene želje občinstva, ter ukrene, da bo vozil prvi avto še-le po 8. zjutraj in ne ob 6. kakor je sedaj določeno.

Kinematograf »Ideal«. Danes nov veleznanimiv spored s senzijsko dramo »Baje izgubljeni sin.« — Ostale točke: 1. Volk med ovčjo čredo. (Komično.) 2. Semeni v centralni Aziji. (Potovalni film.) 3. Skrivnostna šifra. (Veseloigra.) 4. Zavist brata. (Amerikanska drama.) 5. Gaudmontov teden. (Najnovejši dogodki.) 6. Pifke kosi razkošno. (Velekomično.) — Pri predstavah sodeluje nov, jako fini orkestron najnovejšega sistema.

S trga. Včeraj so prinesli na trg prve letošnje brusnice in so jih prodajali liter po 40 vin., nadalje so pripeljali Vipavci včeraj in danes 244 škatulj zgodnjega sadja, ki so ga naglo spečali v denar. Česenj je bilo na trgu 88 košar in so bile liter po 24—30 vin. Precej je bilo tudi goblišč, katere so bile posodica po 10 v. Novega krompirja je bilo 12—14 za 10 vin., jajca so bila 3 komadi za 22 v. in semtertja tudi nekoliko dražja. Piščanci so bili par 2 K 30 vin., kokoši 2 K 40 vin., race pa po 2 K 60 v. Drv je bilo na trgu 27 voz in so bila seženi okroglo po 18 K, dosedaj letos najcenejša.

Zatvornice pri izlivu Gradaščice v Ljubljano so danes zjutraj zopet zaprli. Delavstvo je začelo z delom, toda morajo preje spraviti vse v prejšnji red, predno bodo zopet žvižgali stroji po strugi, ker je deroča voda po nekaterih krajih precej razdejala in zasula, poleg tega pa tudi odnesla nesnago in je sedaj struga, kakor prenovljena.

V tukajšnje prisilno delavnico so danes privedli 42letnega Jurja Schüllerja iz Grebina pri Velikovicu in 20letnega Martina Wranna od Sv. Martina v celovškem okraju.

Izgubljene stvari. 1 srebrna verižica z obeskom srček. 1 zapestnica iz srebra, kakor verižica. 1 denarnica s 160 K. 1 črni pes, dolgolaki. 1 zlata dolga igla. 1 zavitek čipk. 1 ročna torbica iz baržuna, rdeča. 1 smrekov tram, 4 m dolg, 25 cm šir.

rok. 1 ročna torbica iz črnega baržuna. 1 zlat uhan. 1 srebrna dolga ženska vratna verižica. 1 zelena vizitna denarnica s 130 K in drugimi malenkostmi. 1 denarnica s svoto 500 do 600 K. 1 zlata ženska ura z vrtnicami in safirom. 1 denarnica s 320 K, 3 legitimacije in razglednice. 1 slovenske zgidbe (?) s sr. zapestnikom. 1 otroška torbica s črnim ščipalnikom. 1 zlata zapestnica v obliki verižice z obeskom. 1 pletena ročna torbica s 1 K in zlatim prstanom. 1 bankovec za 20 K in 3 po 10 K. 1 rdeča denarnica z 1 do 5 K. 1 zlata vratna verižica z medaljonom. — Najdene stvari. Ene ženska ura z rumene kovine. 2 kosa svile. 1 ženska ura z verižico, navidezno srebrno. 1 mala denarnica. 1 blagajniški ključ. 1 risalno orodje. 2 denarnici. 1 ključ na verižici. 1 denarnica. 1 vozna veriga. 1 otroški klobuk. 1 dežnik. 1 denarnica. 1 zlata broža. 1 konj, rdečerjav. 1 dežnik. 1 srebrna verižica z žensko uro. 1 zlata zapestnica »Flachpanzer«. 1 molitven knjiga. 1 zlat poročni prstan. 1 železni drog, 4 m dolg. 1 bankovec za 20 K. 1 kanarček. 1 denarnica. 1 obroč s 4 ključi.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 7 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 kontoristini, 1 blagajničarka, 10 prodajalk, 5 učenec in 3 učenke. — Službe išče: 3 knjigovodje, 2 korespondenta, 3 kontoristi, 2 poslovodja, 6 skladiščnikov, 24 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov železninske stroke, 8 pomočnikov manufakturne stroke, 16 pomočnikov specerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 16 kontoristini, 12 blagajničark, 21 prodajalk, 6 učenec in 4 učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge proti mali odškodnini.

Ne hodite na počitnice, predno ne zavarnjete svojega stanovanja zoper tatvinno pri banki »Slaviji« v Ljubljani.

Narodna obramba.

Na Ciril-Methodovem dnevu dne 5. in 6. julija v Ljubljani se je nabralo in sicer 4 kom. po 5 kron vrednosti 20 K, 8 kom. po 2 kroni v vrednosti 16 kron, 543 kom. po 1 krono v vrednosti 543 kron, 8250 kom. po 20 vin. v vrednosti 1650 kron, 15.324 kom. po 10 vin. v vrednosti 1532 kron 40 v, 10.051 kom. po 2 vin. v vrednosti 201 K 02 v, 741 kom po 1 vin. v vrednosti 7 K 41 v, 34.921 kom. v vrednosti 3959 K 83 v. Ves denar je tehtal nad 115 kg.

V Spod. Šiški priredi moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda jutri v nedeljo cvetlični dan z veselico pri g. Mohariju. Pri veselici sodeluje pevski in tamburaški zbor Čitalnice. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 40 vin. — Šiškarji, vaša sveta narodna dolžnost vas veže, da pridno segate po cvetju cvetličnega dne in v največjem številu poselite veselico. Narodna obramba zahteva vedno izdatnejših darov na oltar domovine, da se ubranimo silnega navalav zavistnih sovražnikov. Šiškarji zavedajte se narodnih dolžnosti, podprite podružnično prireditev in pokazite, da je in ostane Šiška v prvih vrstah, ko se gre za narodnost in naprednost!

V nedeljo 13. t. m. vsi v Medvodah! Podružnica sv. Cirila in Metoda za Medvode in okolice priredi veliko vrtno veselico s plesom na vrtu g. Kolenca na Ladiji 10 minut od Medvod. Za zabavo je dobro skrbjeno, izvrstna balkanska godba iz Kumanovega in Prizrena bode izvajala najlepše komade, začetek ob 3. popoldne. Vstopnina 40 v. Železniška zveza je najugodnejša.

Cvetlični dan na Jesenicah. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo 13. t. m. cvetlični dan in prosi vse narodno čuteče občinstvo, naj to prireditev podpira.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala ga. Zdravka Habjanova iz Višnje gore znesek 48 K 10 v, katerega ste nabrali deklici Tanica Turkova in Danica Habjanova v proslavo godu sv. Cirila in Metoda. Na predvečer pa so vrli podružničarji iz Višnje gore priredili lep kres, pri katerem ima posebno zaslugo posestnik in gostilničar g. Turk.

Za god sv. Cirila in Metoda je poslal družbi g. dr. Jos. Spešič, zdravnik iz Središča 10 K. Ob priliki odlikovanja vrliga rodoljuba Martina Žmavca, c. kr. stražmeštra v Čajnici v Bosni je nabral postajevođa Ivan Dekleva pri tovariših 7 K, slavljenec je dodal 3 K, skupaj 10 K. O. Fr. Suša in Divači je poslal 22 K, katere so zložili slavilci g. Dragota Gabriela ob priliki njegovega imenovanja višjim revidentom. Filip Stubelj iz Šmarja pošilja družbi znesek 12 K

80 v, kateri se je nabral ob priliki poroke g. Jos. Gruntarja z gđ. Doro Poljšakovo. — Od cvetličnega dneva Grobelno - St. Vid: Mali Stanko Dežela je nabral mesto cvetličnega dneva dne 6. t. m. med rodoljubi znesek 41 K 20 v.

Cvetlični dan v Trstu. Osrednja ženska C. M. podružnica v Trstu je priredila cvetlični dan po hišah, ki je nesel 1247 K. Istočasno se je vršil cvetlični dan pri Sv. Ivanu poleg Trsta; nabralo se je 350 K. Tudi veselici pri Sv. Ivanu in v Barkovljah sta bili kaj živahni in pričakovati je, da dobi družba sv. Cirila in Metoda lepih dohodkov. Hvala vsem vrlim rodoljubom in rodoljubkam.

Društvena naznanila.

V. javna telovadba in veselica Sokola II. se vrši jutri popoldne v Hribarjevem gaju, na katero slavno občinstvo in prijatelje sokolstva ponovno opozarjamo. Sokol II. se je z bog raznih težkoč in zaprek znatno razvil, kar hoče z javno telovadbo dokazati. Vzgojil je iz svoje srede lepo število telovadcev, telovadkinj in naraščaj. Spored jutrnji telovadbi je sledeč: Skupinske vaje naraščaja, proste vaje članstva in članic, igre naraščaja, orodna telovadba članstva, nastop vzorne vrste na bradlji in zaključna skupina. Na to sledi ljudska veselica, za katero je tudi vse potrebno preskrbljeno. Točilo se bode priznalo dobro Šarčovo vino, vrhniško navadno in črno pivo, na razpolago bodo jestvine najboljše kakovosti, slaščice, kava, vino v butilkah itd. Nekaj novega bo nudilo kolo sreče in razna presenečenja. Cene zmerne, odiral se ne bo. Vstopnine je samo 50 v. Jutri vsi v Hribarjev gaj. — Na zdar!

»Sokol II.« vabi na V. javno telovadbo združeno z veliko ljudsko veselico, ki se vršita v nedeljo, dne 13. julija 1913 v romantičnem Hribarjevem gaju (Kolezij). Spored: 1. Javna telovadba: 1. Skupinske vaje naraščaja. 2. Proste vaje članstva. 3. Proste vaje članic. 4. Igre naraščaja. 5. Orodna telovadba članstva (brez menjave). 6. Nastop vzorne vrste na bradlji. 7. Zaključna skupina. II. Velika ljudska veselica. Ples na plesišču s posebno godbo. Pri vsej prireditvi sodeluje sl. Škofjeloška godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 50 vin. Bratje v kroju in pa otroci do 10 let v spremstvu staršev so vstopnine prosti. V slučaju slabega vremena se prireditev prestavi na nedeljo, dne 3. avgusta 1913.

Kongres narodnih organizacij. Odbor za sklicanje kongresa ima v torek, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer svoj sejo v prostorih N. S. Z. v Narodnem domu. Prosimo vse odbornike, da se seje polnoštevilno udeležijo. Tem potom opozarjamo tudi še ostale organizacije, da pošljejo odposlanca k tej seji, ker je neobhodno potrebno, da ima vsaka organizacija svojega zastopnika v odboru. Vse druge oddaljeneje organizacije pa prosimo, da nemudoma odgovorijo na tozadevne dopise! Naslov: Pripravljali odbor za sklicanje kongresa narodnih organizacij v Ljubljani.

Klub slovenskih kolesarjev »Ilirija« priredi v nedeljo, dne 13. t. m. svoj prvi popoldanski izlet in sicer na Vrhniko. Zbirališče ob polu 2. na dvorišču restavracije pri »Novem svetu« na Marije Terezije cesti. Odhod točno ob 2. Člani se vabijo, da se izletu v polnem številu udeležijo. Dobrodošli so tudi gostje! — Za slučaj slabega vremena se izlet preloži na prihodnjo nedeljo t. j. 20. t. m.

Prvo slovensko pevsko društvo »Lira« v Kamniku priredi v nedeljo, dne 13. julija 1913 v dvorani Kamniškega zdravnišča koncert s prijaznim sodelovanjem gospičke Milke Novakove (klavir). Začetek točno ob pol 7. uri zvečer. Koncert se vrši pri pogrnjenih mizah.

Slavnost petindvajsetletnice društvenega obstoja, blagoslovljenja gasilnega doma in podelitve kolanj zaslužnim članom prostovoljnega gasilnega društva v St. Vidu na Dolenjskem se vrši v nedeljo, dne 13. julija 1913. Ob 9. uri popoldne sestane gasilnih društev pri Sv. Roku. Ob pol 10. uri sprejem društev pri gasilnem domu v St. Vidu. Ob 10. uri blagoslovljenje gasilnega doma. Ob 10. uri skupna sv. maša v farni cerkvi. Po maši izpoved in podelitev zaslužnih kolanj. Popoldne ob 3. uri pri gasilnem domu veselica. Vstopnina za osebo 40 v, gasilci v gasilski obleki prosti. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Prostovoljna požarna bramba v Radečah prosi, da se naj oziroja vsa bratska društva na prost. požarno brambo v Radečah na Dolenjskem, katera priredi svojo redno vrtno veselico, dne 3. avgusta 1913. na veselilnih prostorih.

Javna zahvala. Podpisano predsedstvo izreka tem potom zahvalo vsem, ki so s svojim sodelovanjem pomagali, da je III. zlet I. S. Z. dne 6. julija 1912 v Postojni v vsakem pogledu uspel. Zahvaljamo posebe zavedno postojnsko meščanstvo z mestnim županom na čelu in narodno ženstvo tega mesta, ki so priredili Sokolstvu lep sprejem in mu izkazali svojo naklonjenost. Hvala bratskima hrvaškima sokolskima župana Vitezičevi in Zrinsko - Frankopanski, ki sta s svojim odposlanstvom dvignili sijaj našega župnega zleta! Na zdar! — Predsedstvo Idrijske Sokolske Župe.

Književnost.

— Novi akordi, zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo, let. XII., št. 3. Ta številka je posvečena skladatelju Josipu Kocjančiču ob petindvajsetletnici njegove smrti. V glasbeno - književni prilogi je več člankov, ki se nanašajo na Kocjančiča. Janko Leban je napisal: Josip Kocjančič. O petindvajsetletnici skladateljeve smrti. Dr. Andrej Ferjančič: Spomin na Josipa Kocjančiča. Dr. Gojmir Krek: Josip Kocjančič Ignaciju Gruntarju. Dr. Gojmir Krek: Kocjančičevo glasbeno delo. — Vsebinska novih akordov pa je: 1. Vasilij Mirk (Trst): »Romanca« za klavir. 2. Emil Adamič (Trst): »Otroške pesmi« X. Jezdec za en glas in klavir. 3. Dr. Fran Kimevec (Klosterneburg): »Oblaček« za moški zbor.

— »Pjevački Vjesnik«, ki ga izdaje »Savez hrv. pjevačkih društva« in ki je obenem glasilo Zveze slov. pevskih društev, je pravkar končal svoje osmo leto. V zadnji številki tega letnika je priobčil prof. Fr. Dugan obširno razpravo o dosežanjem delovanju Fr. Ser. Vilharja a Kalskega, ki je letos obhajal svojo šestdesetletnico. — Važno je naznanilo »Jugoslovanskega glasbenega kongresa«, ki o njem poroča M. M. (najbrž: Milejevič v Belgradu). Kongres bi se vršil sledečega leta in bi se na njem izvajala izbrana jugoslovanska glasbena dela. Začetnika te misli sta Hristić, šolan v Nemčiji, v Italiji in v Rusiji, nameščen pri belgradski glasbeni oli, in Binički, višji kapelnik srbske kraljevske garde in profesor glasbene šole. Ni še rešeno vprašanje, ali bi izvedbe grupirale po narodnostnih skupinah ali pa po glasbenih dobah in strujah. Poleg proizvedeb samih bi se dakako vršil kongres glasbenikov samih. Ako kongres uspe, se bodo kongresi nadaljevali druga leta v ostalih jugoslovanskih kulturnih centrih (Zagreb, Ljubljana). — Mi pozdravljamo to misel, ki bi bila na polju ene stroke nadaljevanje tega, kar se je pred tremi leti začelo na kongresu jugoslovanskih kulturnih društev in organizacij v Ljubljani.

Šolska poročila.

Zaključek letošnjega šolskega leta na novomeški gimnaziji je bil v soboto dne 5. julija t. l. Letno poročilo obsega 114 strani in vsebuje: 1. ravnateljev članek »Novo šolsko poslopje c. kr. državne gimnazije v Rudolfovcu«; 2. Dr. Viktor Tillerjev članek »Državoznanstvo Avstro-Ogrske« in končno »Schulnachrichten« od ravnatelja, 48 strani, seveda v blaženi nemščini. Vseh učencev je bilo 275, z odliko jih je izdelalo 35, 205 učencev je sposobnih za višji razred, 25 učencev je padlo, 17 učenec ima ponavljalni izpit, 3 učenci so ostali neizprašani.

Izpred sodišča.

Potrjena smrtna obsodba. Dunajska porota je obsodila v svojem zadnjem zasedanju 27letnega kovaškega pomočnika Ivana Skvarčila v smrt na večalih zaradi zavratnega umora neke Frančiške Tippnerjeve iz okolice dunajske. Tippnerjeva je imela že dva nezakonska otroka in je upala, da jo Skvarčil poroči. Skvarčil, ki je pravi atlet, je bil silno sirov človek, prepirljivec in pretepač in je ravnal tudi s Tippnerjevo, posebno če je bil nekoliko vinjen, silno sirovo. Vsled neprestanih nasilstev je Tippnerjeva končno odklonila njegovo ponudbo in ga ni marala za moža. Vsled tega je postal Skvarčil razjarjen in je sklenil svojo bivšo ljubimko umoriti. Prijazno se ji je približal, jo objel, obenem pa ji je zasadi v prsa dolg kuhinjski nož in sicer do ročaja. Dekle je omahnilo in padlo po tleh ter zaklicalo pomoč. Skvarčil pa je pokleknil na njo, potegnil ji je nož iz prsi in jo začel zabadati toliko časa, dokler ni dekle obležalo mrtvo. Skvarčil se je zagovarjal s silno razburjenostjo in z zmedenostjo misli. Toda porotniki tega niso vpoštevali, ker so bili prepričani,

da je bil umor zamišljen in izvršen po zamišljenem sklepu. Vseled tega so ga porotniki spoznali za krivega zavratnega umora in sodišče ga je obsodilo na smrt na vešalih. — Skvarčil je vložil ničnostno pritožbo, v kateri se zagovarja s popolno zmedenostjo misli in trdi, da se je zavedal šele v ječi in da, dokler mu niso povedali, sploh ni vedel, kaj je storil. Kasacijsko sodišče je njegovo pritožbo zavrnilo in je potrdilo smrtno obsodbo.

* Posojilo za prepovedane igre.

Zasebnik Franc Gürtelmayer na Dunaju si je izposodil v neki dunajski kavarni od bančnega uradnika Ivana Wieserja 500 kron, da lahko nadaljuje hazardno igro »Moja teta, tvoja teta«. Gürtelmayer je plačal kmalo nato polovico posojila, ostalo polovico pa je ostal dolžan in je akceptiral za ostali dolg menico. Kmalu na to je tožil Wieser Gürtelmayerja za ostali znesek 250 kron. Tožnec je izjavil, da se dolgov za nedovoljene igre na podlagi § 1174 civilnega zakonika in na podlagi številnih tozadevnih razsodb najvišjega sodišča sploh ne morejo tožbenim potom izterjati. Tožnik pa je zatrjeval, da se gre v tem slučaju samo za novacijo menice. Okrajno sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo. Svojo sodbo utemeljuje s tem, da je bil ostanek posojila, kakor tudi celo posojilo dano v namen, da se nadaljuje hazardna igra. Novacija menice pri tem ne igra nobene vloge, ker je bilo dano posojilo za hazardno igro. Tožnik se je pritožil na deželno sodišče na Dunaju, ki pa je pritožbo zavrnilo, češ, da je tožnik vedel, za kaj da je denar posodil. Končno se je obrnil tožnik na najvišji sodni dvor, ki pa je tudi zavrnil njegovo pritožbo, češ, da tudi novacija menice ne štiti upnika, ki je posodil denar za prepovedano igro.

Razne stvari.

* **Dunajskemu županu.** Kakor znano, mislijo postaviti na Dunaju rajnemu županu Luegerju spomenik. Včeraj dopoldne so postavili šablono tega spomenika pred rotovžem, izkazalo pa se je, da bi spomenik na vseh onih krajih, kamor so ga hoteli postaviti, oviral promet ter tudi sicer ne služil ravno v kras trgu in stavbi.

* **Arzenal na Ogrskem.** Kakor že znano, namerava ogrsko domobransko ministrstvo zgraditi v Ostrogonu arzenal. V kratkem zgrade v Rabi tovarno za topove. Na ta način se je Ogrska tudi vojaško popolnoma osamosvojila, kar bo služilo ogrskemu šovinizmu gotovo za močno podlago pri nadaljnjih zahtevah tudi v vojaških zadevah.

* **Zaradi materine dedščine.** V Ilku na Ogrskem je zaklala starejša hči veleposestnika Ballogyja s kuhinjskim nožem svojega očeta in svojo mlajšo sestro. Po zločinu se je ovadila sama policiji in je izjavila, da je izvršila umor iz maščevanja, ker ji njen oče ni hotel v prilog svoje mlajše sestre izplačati materine dedščine.

* **Obsojen ameriški milijarder.** Pariško policijsko sodišče je obsodilo ameriškega milijardarja znanega Vanderbilta na 20.000 K globe, ker je povozil njegov tovorni avtomobilni voz, ki je vozil njegovega konja dirkača, nekega policijskega stražnika. Stražnik je dobil zelo težke poškodbe. Vanderbiltov šofer pa je bil obsojen na 8 dni zapora.

* **Ponesrečena turista.** Iz Inomosta poročajo, da je našla rešilna ekspedicija v nekem globokem jarku popolnoma razbiti trupli nemških turistov dijakov Karla Hechta in Alfreda Müllerja. Oba sta padla na povratku v planinski koč Dunajskega Novega mesta vsled silnega viharja in snežnega zameta v več sto metrov globok jarek.

* **Senzacionalna razkritja v hrvaškem deželni arhivu.** V zadnjih dneh se je mudil v Zagrebu budimpeštanski vseučiliški profesor za ogrsko zgodovino dr. Aladar Balagi, ki je obiskal Zagreb povodom svojega letošnjega študijskega potovanja. Dr. Balagi je natančno pregledal tudi hrvaški deželni arhiv in je konstatiral v deželnem arhivu več nerednosti glede zelo važnih zgodovinskih listin kraljevine Hrvaške.

* **Žepni tatovi.** Dva dunajska žepna tatova sta ukradla zastopniku velike newjorške tvrdke Ebersolu, ki je prišel po službenih poslih na Dunaj, v neki kavarni njegovo listino. V listnici sta našla 90 funtov šterlingov denarja in kreditno pismo za 200 funtov šterlingov. Ker sta se tatova bala razkritja, sta poslala oškodovancu kreditno pismo po pošti nazaj s pripombo, da to pismo nima za nju prav nobene vrednosti.

* **Opomin samomorilca.** Pred kratkim časom so našli sorodniki

zastopnika neke velike dunajske tvrdke obesnega na vrvi, ki je bila pripeta na končnico postelje. Na mizi so našli pismo, v katerem piše samomorilec, da je izvršil samomor iz strahu, da bi ne zblaznel. Predno se je obesil, je zaklenil vsa vrata, ki vodijo v njegovo stanovanje, odprl plin v vseh predsobah njegovega stanovanja in je nabil na vsa vrata napiše: »Pozor, plin!«

* **Majhno darilo velikanske vrednosti.** Predvčerajšnjem je prevzela posebna komisija v navzočnosti zastopnikov naučnega ministrstva in ministrstva za javna dela v dunajskem fizikalnem inštitutu ostali del onega grama radija, ki ga je vlada podarila radijski postaji dunajske klinike za poskuse. Ta radij bodo sedaj razdelili na posamezne avstrijske klinike, da se konstatira učinkovanje radija pri raznih boleznih, zlasti pri ženskih boleznih.

* **Večni ženin.** Kakor poročajo iz Londona, se namerava znani skladatelj in virtuos Evgen d'Albert oženiti. Zgodilo se bo to že četrtrič; vsakokrat pa se je dal umetnik ločiti. Najprvo si je vzel pianistko Španko Terezijo Careño, nato operno pevko Švicarko Finkovo, nato Nemko, ločeno ženo pisatelja Ludovika Fulde, zdaj pa postane njegova žena Angležinja čelistinja Harrisonova, s katero potuje zdaj po Angleškem. Kdaj se bo tudi s to ločil, še ne moremo povedati.

* **Vlom v grobnico.** V dnevih od 5. do 8. t. m. so vlomili v Stockerav do sedaj še neznan vlomilci v grobnico barona Suttnerja. Vlomilci so odstranili pokrov grobnice in odprli dve krsti. Iskali so najbrže dragocenosti, ki jih pa niso našli. V grobnici sami so vse razmetali. Dne 8. t. m. so nato najbrže isti vlomilci obiskali tudi neko bližnjo kapelico in oropali puščice. Na sumu, da je izvršila te vlome, je neka potujoča rodbina Grasl, ki je baje iz rodu nekega znane roparja.

* **Socijalisti pri kraljici.** Iz Amsterdama poročajo: Voditelj holandskih socijalistov poslanec Troelstra je bil sprejet od kraljice Viljemine na gradu Loo v avdijenci, ki je trajala polnurno. Kraljica se je z njim posvetovala o politični situaciji. Je navada, da pred izpremembo vlade vladar sprejema voditelje strank. — Zdaj se je zgodilo prvič, da je bil poklican tudi socijalist. Prišel je v fraku in cilindru ter je na gradu tudi zajtrkoval. O pogovoru s kraljico ni hotel ničesar povedati. Toliko je povedal, da je bila zelo vljudna.

* **Delavec profesor na visoki šoli.** Iz Jene poročajo: Bivši litograf Fran Havelka, rodom Čeh, je bil poklican za profesorja politehnike v Tomsk v Sibiriji. Havelka je bil prej litograf v Jeni. Obiskoval je ondoto umetno - obrtno šolo in pozneje tudi kralj. akademijo v Lipskem. Izdal je več spisov o ornamentiki in umetnem tisku in bil za svoje delo imenovan za asistenta te akademije. Njegova dela so nanj opozorila znanstvene kroge in mladi mož je bil poklican za visokošolskega profesorja na Ruskem.

* **Trinajsta nevesta v Belem domu.** Trinajsto nevesto bodo odvedli iz Belega doma v Washingtonu, prestolnice predsednika Združenih ameriških držav. Je to hči sedanjega predsednika miss Jessie Woodrova - Wilsonova, ki se je zaročila z M. Robertom Ybesham - Sayrom. Ženin v resnici ni siromak, njegovo premoženje cenijo na sto milijonov. Izvira iz stare rodbine v Pensilvaniji, kjer je zgradila ter vzdržuje celo vrsto važnih in donosnih železnic. Svatba se bo baje vršila 13. oktobra. Ta dan si je nevesta sama izbrala, ker pravi, da je bila trinajstica zanjo vedno srečna.

* **Tatvine jerebičnih jajc.** Na Ogrskem cvete že več let posebna obrt. Cele tolpe ljudi žive od tega, da iščejo po polju jerebična gnezda ter uvažajo ukradena jajca na Dunaj, kjer jih prodajajo trgovcem z divjačino. Ogrske gozdarske in lovške uprave so že pred petimi leti prosile dunajsko policijo, naj prepove trgovino z jerebičnimi jajci. Zdaj se je posrečilo konfiscirati pri nekaterih dunajskih trgovcih z divjačino večje množine teh na Ogrskem ukradenih jajc. Če se ne posreči tem trgovcem dokazati, da so poštenim potom dobili ta jajca, tedaj bodo strogo kaznovani.

* **Škandal na bavarskem dvoru.** Pred prvim senatom deželnega sodišča Monakovo I. se rešuje sedaj zakon 82letnega bavarskega vojvode Ludvika in njegove žene Antonije pl. Bardolf rojene Barth, ki je bila svoj čas balerina na monakovskem dvornem gledališču. Sodišče še ni razsodilo v tej zadevi, pač pa je vzbudila razsodba v neki drugi zadevi vojvodinje veliko senzacijo ter govore v Monakovu skoro samo o najnovejšem dvornem škandalu. Peti civilni senat omejenega sodišča je namreč

že pred več dnevi izdal razsodbo, v kateri se na zahtevo vojvode Ludvika konstatira, da vojvoda Ludvik ni oče otroka, ki ga je njegova žena pred par meseci rodila.

* **V kakšni starosti se imamo ženiti?** Važno vprašanje je predložil francoski list »Gout Parisien« svojim čitateljicam: »V katerem letu svoje starosti naj se mož ženi?« Odgovor se je po natančnem primerjavalnem računu glasil: »V starosti 32 let.« Na ta način se je izvedelo, da se naj mlado dekle omoži v 22. letu. — Tretje vprašanje se je glasil: »Kakšna naj bo razlika med starostjo moža in starostjo žene?« 1916 dam je glasovalo za 5 let, 1781 za 4 leta, 1720 za 3 leta, 936 za enako starost, 932 za 2 leti, 828 za 7 let, 822 za eno leto, 801 za 10 let, 645 za 6 let. Treba je še pripomniti, da je 357 čitateljic odgovorilo: »Ljudje se naj sploh ne poročajo!«

* **Ponesrečena vojaška aeronavta.** Iz Sarajeva poročajo: V petek dopoldne se je vršila na tukajšnjem vojaškem vežbališču velika vojaška parada, katere se je udeležila cela sarajevska garnizija in povodom katere so se razdelili vojakom tudi zaslužni križci za leto 1912/13. K ti paradi je odposlala vojaška aeronavtična postaja v Budimirju tudi dva vojaška aeroplana. Eden izmed teh vojaških aeroplanov je padel pri lizdži s precejšnje višine, od sedaj še neznano zakaj, na tla, pri čemer se je aeroplan popolnoma razbil; vojaška pilota poročnik Dučić in desetinik Bun pa sta dobila smrtno nevarne poškodbe in so jih prepeljali v brezupnem stanju v sarajevsko bolnišnico.

* **Grozne posledice metanja bomb iz aeroplanov.** Iz El Paso v Teksasu poročajo pariškemu L. Auto: Francoski aviatik Didier-Masson, ki je v službi revolucionarjev v Sonori, je napravil v vrstah Mehikancev grozno škodo z metanjem bomb iz aeroplanov. Poletel je na Bleriotovem monoplanu nad mehikanski torpedni čoln, ki je bil zasidran v zalivu Guynamas, ter vrgel na njega par dinamičnih bomb. Posledica je bila grozna. Potem je letel nad planjavo v Ortizu, kjer sta si stali nasproti vojski sonorskih revolucionarjev in Mehikancev. Aviatik je tudi tukaj vrgel na mehikansko vojsko več dinamičnih bomb. Mehikanci so zbežali v velikem neredu. Samo v enem jarku so našli 52 mrtvih.

* **Nevihite, snežni zameti in povodnji.** Po celi zgornji Italiji so nevihte provzročile velikansko škodo. V Bergamu znaša škoda nad 2 milijona lir. V Toskani je baje več hiš porušeni, mnogo oseb je ranjenih. Na jezeru Lago maggiore je divjala strašna nevihta, čoln, v katerem je sedelo več deklic, se je prevrnil, vse deklice so utonile. Skoro vse reke so izstopile. Gore so zasnežene. V Švici sega sneg do 1500 m globoko. Toča je storila zlasti veliko škodo v vinogradih. Velikansko škodo je napravila nevihta v okolici Vidma. Nevihite je odkrila mnogo poslopj in podrla mnogo dreves. Iz Bregence poročajo, da se trgajo v gorah plazovi. Bodensko jezero narašča. — Tudi na Ogrskem je nevihta napravila mnogo škode. V Halmiju je povodenj, vsa dolina reke Maroš je opustošena. Mesto Mediaš je pod vodo in izolirano. Škoda znaša več milijonov. Tisa je stopila čez bregove in nasipe. Marmaros - Sziget je odrezan od sveta. Železniški most pri Hosszmezöju je v nevarnosti. Več hiš se je zrušilo, mnogo ljudi je utonilo. Železniški promet je pretrgan. Pri Slatini se je podrl železni most. V Martonu se je podrl 30 hiš. V Rusztu beže prebivalci na visoko ležeči stari grad. Veliki Varadin je pod vodo, ljudje beže na strehe. V Furti se je podrl mnogo hiš.

* **Velik duhovski škandal.** Na dvoru francoskega kralja Ludovika XIV. je živel humanist in matematik Danijel Xvet, ki je za svoje zasluge postal član akademije in je umrl kot škof v Avranhesu. V tem prijaznem normanskem mestu so bili lansko leto zelo prijetno iznenadeni, ko jim je papežev komornik monsignor Ludovik Georges naznanil, da je sestavil poseben odbor, ki bo po celi Franciji nabiral darov da se postavi v Avranhesu akademiku in humanistu škofu Xvetu dostojen spomenik. Občinski odbor je to z veseljem na znanje vzel. To veselje je trajalo le eno leto in je zdaj končano. Papeževega komornika in monsignora Georges a namreč zaprli, ker je nabral denar zase porabil. Preiskava je spravila na dan prav podučne stvari. Georges je bil pred 26 leti posvečen za duhovnika. Njegov škof ga je poslal celo v Rim, kjer je ostal dlje časa kot tajnik kardinala Schiaffina. Z lepimi naslovi, ki mu jih je papež podelil in okrašen z redi, se je vrnil na Francosko in je dobil blizu Versaillesa faro. Pečal se pa malo za dušnim pastirstvom, toliko več pa s

politiko in s kupčijami. Napravil je družbo, ki je prodajala cerkvam cerkvene potreščine, posebno starinske, ki so pa bile vse ponarejene. Za izdelovanje cerkvenega perila je pridobil najpobožnejša dekleta; delala so zastoj, oziroma vrli mašniki je 42 teh deklet poplačal s tem, da jih je posilil. Njegov ugled je bil tako velik, da so ga klerikalci celo kandidirali v parlament. Zaradi posilstev in ker je vrh tega svoji ljubici pregnal telesni sad, so ga takrat malo zaprli in mu je škof prepovedal maševanje. Preselil ce je nato v Avranhas in tam sleparil na različne načine, naposled z nabiranjem prispevkov za Xvetov spomenik. Nabral je prav lepe tisočake, ki jih je pa vse spravil na stran in niso pri njem ničesar dobili. Pripomniti je treba, da so na Francoskem taki duhovniki postali v zadnjih letih zelo redki. Tam je namreč izvedena ločitev države od cerkve in če hoče duhovnik živeti, se mora pošteno obnašati in si s poštenim delom pridobiti zaupanje faranov.

* **Reklama na pokopališču.** Sourednik pariškega »Journala«, Gustave Téry piše: Ne edinem kraju ni, oziroma ni bila še dozdej reklama znana, edini kraj je ostal dozdej še ohranjen pred reklamo. Ta kraj je pokopališče. Seveda pa navihani in podjetni industriji že gledajo po pokopališčih. Vidijo, da je na pokopališčih še mnogo neizrabljenega prostora, ki bi izvršno lahko služil reklamam. Ni treba morda še pripominjati, da se je to zgodilo v Ameriki. Tam se že na pokopališčih pojavljajo reklame podjetnih trgovcev. Morda — da ne bo dolgo trajalo in da bomo tudi pri nas sledili ameriškemu vzgledu. Morda bomo v kratkem lahko brali na pokopaliških spomenikih napise podobne vrste:

Tu leži Pavel Durand.
Zakaj ni užival sleherni dan
steklenice Quinquina Labourdette!
Bil bi še živ!

Tu počiva Evgenija Manuelova.
Umrla je iz žalosti, ker so ji rastle
kocine na bradi. Žal, da ni poznala
izvrstne paste za izpadanje kocin, ki
so jo iznašle
nune v Cantobéry.

Štefan Legros.
Umrl dne
Samo pneu Michelop ne poka.

Mogoče, da s tem izgube pokopališča ono melanholično poezijo, ki so jo dozdej imeli. Toda če danes ustanavljajo »euthanastična« društva, ki naj nam omogočijo brezbolestno smrt, zakaj bi ne mogla biti pokopališču tudi prav vesela, pripravljen za smeh? — Toda, kje se začne pojavljati respekt pred smrtjo? Dandanes je ta respekt dan za dnem manjši. Danes se prodajajo na javnem bazarju v hotelu Dronot popolnoma vesele mumije, kože belokožic in zamork, glave Indov, okameneli Patagonci. Gotovo je čudno, da se v sedanjem praktičnem stoletju še nihče ni zmisli, da bi rabil pepel od mrtvih za pripravljanje luga za perilo.

* **Na vseh koncih voluni.** Iz Brna poročajo, da je graški inženir Paier, so ga pred kratkim aretirali, živel v Brnu s svojo rodbino zelo potratno. Policija, ki je našla pri hišni preiskavi mnogo obtežilnega materijala, je aretirala tudi njegovo ženo, dočim je njegov 20letni sin pobegnil. Iz Inomosta poročajo k aferi inženirja Paierja še, da so aretirale vojaške oblasti še 3 osebe, stavbenike in liferante pri zgradbi novih utrdbe na južnem Tirolskem. Hišne preiskave se še vedno vrste. V kratkem se izvrši še več aretacij. — O veliki južnotirolski volunski aferi se poročajo sledeče podrobnosti. Na visoki planoti Lafrun gradi vojaška uprava že tri leta obsežne utrdbe. Danes so te utrdbe že skoro dograjene in deloma tudi že oborožene. Gradbeni dela je imela med drugimi tudi firma Wertmann, ki je vodstvo poverila inženirju Paierju, ki je češki Nemec. Že več tednov so imeli Paierja na sumu, da je gotove tajne detajle načrta prodal nekemu italijanskemu agentu. Delj časa so tedaj Paierja nadzorovali ter so se prepričali, da inženir res sumljivo obučuje z italijanskimi agenti. Izvršili so ob njegovi nenavzočnosti hišno preiskavo, pri čemer so odkrili mnogo obtežilnega materijala. Nato so inženirja aretirali ter ga izročili vojaškemu sodišču v Roveretu. Preiskavo imata v rokah dva dunajska in en inmoški vojaški avditor. O obsežnosti Paierjevega volunstva, ki se razteza baže čez dve leti, se seveda ne izve ničesar natančnega, iz velikih priprav in iz delovanja vojaških sodišč, ki se da tudi v javnosti zasledovati, pa se da sklepati, da je Paier izdal Italiji zelo važne vojaške skrivnosti novih utrdbe. Tudi one tri osebe, o katerih smo poročali, da so jih aretirali, so pripeljali v Rovereto.

Aretirali so jih višji častniki v spremstvu orožnikov in civilnih policajev. Do sedaj se je izkazalo, da Paier ni samo volunir, marveč da je tudi pri raznih dobavah ogoljufal erar za mnogo tisočakov.

* **Prepir zaradi zapuščine belgijskega kralja.** Zastopnik grofice Stefaniye Lonyay izjavlja, da so vse vesti, kakor da bi bilo v kratkem pričakovati v sporu zaradi zapuščine belgijskega kralja poravnano, neresnične, marveč da gre samo za neko transakcijo glede vrednosti, ki pripadajo princesam, tako da bi dobila vsaka kakih šest milijonov. Te vrednosti obstoje iz rent in raznih dragocenosti. Te vrednosti se bodo namreč sorazmerno razdelile med princeze, oziroma se bodo prodale. Sedaj se vrše pogajanja zlasti z belgijsko vlado, da bi ona kupila večino dragocenosti. Interesantno pa je v zapuščinskem sporu, da sedaj niti pravno stališče kraljevih posestev v Kongu ni popolnoma jasno. Bruseljsko prizivno sodišče je sicer svoj čas razsodilo, da pripadajo kraljeva posestva belgijski državi, sedaj pa zbirajo zastopniki princes gradivo, da bi dokazali, da v absolutistični državi Kongo privatna lastnina kralja ni mogla preiti v državno lastnino. Baje se je v tem smislu izrekla večina pravnih avtoritet.

* **Štirinajstletna sovodnica.** Iz Moravske Ostrave poročajo: Pred kratkim je dobila policija naznanilo, da je neka 14letna deklica imenom Marija Bartovec nenadoma izginila. Našli so jo končno na Dunaju ter jo poslali staršem nazaj. Pri zaslišanju je izpovedala, da jo je zapeljala njena sošolka Elza Vaškova na napačno pota. Povedala je, da je Elza Vaškova vabila bolje oblečene moške s seboj v stanovanje svoje matere. Mati te Elze Vaškove je živela od zaslužka svoje izpridene hčerke; pa ne samo to, tudi druga dekleta, ki jih je njena hčerka zapeljala na nepravna pota, so našla pri Vaškovi zavetje. Na zahtevo moških, ki so občevali z Elzo jim je ta pripeljala vedno svežega blaga. Izbirala si je deklice zlasti med svojimi sošolkami ter pregovorila tudi Marijo Bartovčevo, da se je spozabila. Dostikrat so se zapeljani otroci zbrali v stanovanju Vaškove, kjer so se vršile potem orgije, ki jih ni mogoče popisati. Štirinajstletna Elza je na ta način izročila 8 deklet sramoti. Proti njej in njeni materi je uvedlo državno pravdnštvo preiskavo zaradi sovodstva, skrumbe in posiljenja.

* **Skladatelj Rossini o svoji materi.** »Maja mati«, je nekdanj pripovedoval Rossini, »se je imenovala Ana Quidarni in je bila edina hči pekarija v Tesaru. Govorilo se je o njej, da je najlepša žena cele Romagne. In bila je to resnica. Bila je popolna krasotica, spominjajoča na najboljši tip Rafaelove madone. Ta bi jo prav gotovo prosil, naj bi mu bila model, če bi živela v njegovem času. Od svoje prve mladosti sem gorel za krasoto ženskega obraza, vsled česar sem čestokrat dolgo časa gledal materino obličje. Če je odločila v nedeljo svojo delovno obleko ter se oblekla za k maši, tedaj sem bil ponosen, če sem jo mogel spremljati v cerkev. Bila je velika, razmerna odrastla, svežega, tupačam pobledelega lica, s črnimi lasmi kakor eben; če se je zasmejala, se ji je iz ust zasvetila vrsta zob, belih kakor biseri. Izraz njenega obraza je bil tako sladek, kakor angeljev. Če je dvignila oči k nebu, je bila podobna sikstinski madoni. Bila je vesela, rada se je smejala in bila je vedno dobro razpoložena. Ni poznala not, tako znala je vse narodne pesmi na pamet; pri delu je neprenehoma prepevala. Vsako melodijo, da jo je le enkrat slišala, si je takoj zapomnila. Njen glas je bil tako mil, kakor njena postava. Njeno prednašanje nenavado okusno.

* **Odvračanje.** Ljudje ne znajo vedno ceniti vrednosti odvračalnih naredeb, ki so važni faktor za ohranitev zdravja. Prav posebno velja to za največjega sovražnika človeštva, jetiko. — Med sredstvi, ki imajo posebno odračalno moč utegne biti na prvem mestu Sirolin »Roche«. Ne zamudite si preskrbeti to sredstvo za domačo lekarno. Prijetnega okusa je in radi ga uživajo.

* **Bolezen mnogojedcev.** Proti napihnenju jeter, zlasti ob nedelavnem življenju odreja piti jutraj na tešče vinko kupico budanske Franc Jožefove vode, nekoliko pogrete, nato pa napraviti dober izprehod. Povišano delovanje čreves, ki je povzročil Franc Jožefova grenčica pospeši obtok krvi v spodnjem delu telesa, vsled česar hitro izginejo neprijetne okoliščine in ima človek občutek, kakor da je ozdravel od hude bolezni. Priporočili so jo »Lancet«, »British Medical Journal«, »Canadian Journal of Medicine« in še mnogo drugi odlični strokovni časopisi na Angleškem in v Ameriki. — Dobiva

se v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Razpošiljalno ravnanje Franc Jožefovihi zdravilnih vrelcev v Budapešti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bratomorna vojna na Balkanu.

Prodiranje romunske vojske na bolgarsko ozemlje.

Bukarešta, 12. julija. Prodiranje romunske vojske na bolgarsko ozemlje se nadaljuje popolnoma po izdelanem načrtu. Oficijozna »Politique« piše tozadevno:

Romunska akcija zasleduje dva cilja:

1. Romunija si hoče ustvariti ugodno strateško mejo, katere potreba proti sosedi, kakršna je Bolgarska, se je v zadnjem času najbolj pokazala. Bolgarska mora odstopiti pokrajine, ki leže za črto Tutrakana-Balčik, tako da pripada mesto Dubrič z okolico Romunski.

2. Romunska zahteva nadalje, da se definitivna ureditev balkanskih razmer izvrši le sporazumno z njo. Pri tem Romunski ne gre za uničenje Bolgarske, marveč za to, da se ustvari na Balkanu ravnotežje, ki zagotavlja Romunski in Evropi trajen mir v Evropi.

Bukarešta, 12. julija. Železniške proge od Donavi so ustavile do 14. julija promet.

Bukarešta, 12. julija. »Epoca« piše, da je vlada poklicala pod orožje tudi letnike 1914, 1915 in 1916.

Dunaj, 12. julija. Romunska armada je vpadla na bolgarsko ozemlje na treh točkah. Desno krilo je prekorčilo Donavo pri Ruščuku. Romuni so zavzeli mesto brez odpora. Levo krilo je vpadlo v Bolgarsko pri Črni vodi, centrom je zasedel Silistrio. Levo krilo operira proti Balčiku. Romunske trgovske ladje so zbrane v Gurgjevu. Včeraj popoldne so pričeli prevažati čez Donavo romunske čete. Ruščuk so zasedli Romuni brez strela. V Tutrakano se nahaja romunsko vrhovno poveljstvo. V prvih popoldanskih urah so bila v romunskih rokah mesta Silistria, Ruščuk, Tutrakana in 7 vasi v okolici Tutrakana.

Iz Bukarešte poročajo, da namerava Romunska zasedene pokrajine takoj anektirati.

Pariz, 12. julija. »Matin« piše o situaciji na Balkanu: Če se premirje med bivšimi zavezniki v najkrajšem času ne sklene, bo začela Romunska nemudoma prodirati v notranjost Bolgarske in bo že prihodnji teden lahko v Sofiji. Kralj Ferdinand se bo v tem slučaju umaknil iz glavnega mesta. Danes je še verjetno, da do tega ne pride in diplomatični krogi resno računajo s tem, da Bolgarska odhaja. Bolgarske čete se povsod umikajo, nikjer se ne branijo. Bolgarska vojska je oslabiljena in ji manjka municije.

London, 12. julija. Ruski car je baje brzojavil romunskemu kralju Karlu ter ga svaril pred obsežno akcijo proti Bolgarski.

Z bolgarsko - grškega bojišča.

Atene, 12. julija. Grške čete so zasedle mesto Seres. Nad mestom je proglašeno vojno stanje. Osnovala se je tudi posebna meščanska garda, ki ima nalogo, skrbeti za mir. Bolgari so na svojem begu iz mesta pustili tam veliko množino municije in živil. Pred svojim odhodom so Bolgari umorili kakih 200 grških notabov. Grška vlada je vložila zaradi tega na vesile vnovič protestno noto, v kateri opisuje grozovitost Bolgarov v Seresu, Kavali, Drami in Demir Hisarju.

Atene, 12. julija. V bolgarski armadi, ki se umika proti severu pod poveljem generala Ivanova, so se pridružile tudi 3 divizije izpred Stipa, ki so jih srbske čete odrezale od glavne bolgarske armade.

Rusko posredovanje.

Belgrad, 12. julija. Uradna »Samouprava« poroča: Ruska vlada je svetovala vladam balkanskih držav, da naj ustavijo sovražnosti in da naj prične mirovna pogajanja. Ruski poslanik Hartwig je izročil ministrskemu predsedniku Pasiću tozadevni predlog. Ministrski predsednik Pasić je vzel predlog na znanje in izjavil, da bo odgovoril, kakor hitro se bo sporazumel z vrhovnim vojnim poveljstvom in s svojimi zavezniki.

Cetinje, 12. julija. Ruski poslanik je posredoval pri črnogorski vladi zaradi ustavitve sovražnosti proti Bolgarski in določitve mirovnih pogojev. Zunanji minister Plamenac je odgovoril, da bo predložil svoj odgovor, ko se bo sporazumel z zavezniki.

Pariz, 12. julija. Jutranji listi prinašajo do sedaj še ne potrjeno vest, da se je

russko posredovanje posrečilo.

in da je premirje med Bolgarsko in zavezniki na bojišču že sklenjeno.

Mirovno posredovanje. — Evropska konferenca.

Pariz, 12. julija. Bolgarski poslanik v Parizu je interveniral pri italijanskem veleposlaniku Titoniju s prošnjo, da naj se Italija pridruži mirovni akciji tripartente v Belgradu in v Atenah.

Pariški diplomatični krogi sodijo, da je postala vsled oborožene romunske intervencije petrogradska konferenca balkanskih ministrskih predsednikov dvomljiva. Skoro gotovo se bo sestala.

splošna konferenca veselih, ki bo rešila ves kompleks spornih vprašanj na Balkanu.

Dunaj, 12. julija. Francoska diplomacija se trudi, omogočiti predložitev vsega kompleksa spornih vprašanj med balkanskimi državami splošni evropski konferenci. Francosko diplomacijo vodi pri tem naziranje, da bi petrogradska konferenca ministrskih predsednikov balkanskih držav ne mogla storiti definitivnih sklepov, ker bi se posamezne velesile, zlasti pa Avstro - Ogrska, upirale, da bi padla v balkanskih vprašanjih odločitev brez njih. Petrogradska konferenca bi bila le nepotrebno zavlačevanje končnega mira.

London, 12. julija. Uradna »Westminster Gazette« piše med drugim: Potrebno je, da velesile nemudoma posredujejo za mir. Bolgarska sicer pravi, da se romunski invaziji ne bo upirala, na to pa ni treba računati. Zelo lahko se zgodi, da se Bolgarska sporazume s Srbijo in Grško in zveže z njima proti Romunski, na kar se prične nov krvav boj. To možnost pa morajo velesile preprečiti.

Pariz, 12. julija. »Matin« poroča, da je izjavil ministrski predsednik, da še ni prišel pravi trenutek za intervencijo. Treba je predvsem, da nasprotniki direktno diskutirajo o mirovnih pogojih. Srbija je pripravljena, ustaviti sovražnosti, čim bodo izvedene operacije, ki so z vojaškega stališča potrebne.

Dunaj, 12. julija. Politični krogi zatrjujejo, da ideja, sklicati evropsko konferenco, še ni stopila v aktualen štadij. Velesile so si na jasnem, da balkanske države niso pripravljene tako dolgo vzdržati vojno stanje, da bi evropska diplomacija pričela svoja dolgotrajna pogajanja. Velesile odobravajo srbsko načelo, da naj se sklene na bojišču mir, na kar naj balkanske države demobilizirajo.

Nevarno razpoloženje na Bolgarskem. — Na pragu revolucije.

Dunaj, 12. julija. Iz zanesljivega objektivnega slovanskega vira smo dobili o situaciji na Bolgarskem sledeče informacije. Razpoloženje na celim Bolgarskem je obupno. Opažati je nevarne znake revolucionarnega gibanja. Silno nevarno je tudi razpoloženje v armadi in splošno vznemirjenje se stopnjuje, ker listi ne smejo o ničemer poročati. Zato se razširjajo vesti o popolni deruti bolgarske armade in raznesle so se tudi vesti, da so v provinci že izbruhnili revolucionarni nemiri. Celotno o atentatu na Daneva se poroča. V armadi se je pojavil odkrit upor, mnogo vojakov je bilo ustreljenih. Situacija je za kralja Ferdinanda zelo nevarna.

Romunska želja.

Bukarešta, 12. julija. »Adeverul« prinaša na čelu lista naznanilo, da namerava romunska vojska zasedati Sofijo, kjer bi kralj Karel diktiral mirovne pogoje.

Srbija in Turčija.

Carigrad, 12. julija. Srbski poslanik v Londonu Pavlovič je dospel sem baje v posebni misiji. Politični krogi zatrjujejo, da ima njegov poset namen približati Turčijo zvezi Srbije z Grško in Črno goro proti Bolgarski.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 12. julija. General Vasov je imenovan za vojnega ministra. Voditelji opozicije so zahtevali od ministrskega predsednika, da naj skliče tajno sejo bolgarskega sobranja. Ministrski predsednik je to željo odklonil, ter izjavil, da nima podati nobene izjave več.

Izgube v zadnjih dneh.

Belgrad, 12. julija. Izgube v zadnjih 10dnevih bojih znašajo na obeh straneh 70.000 mrtvih in ranjenih.

Krščansko - socijalni železničarji.

Dunaj, 12. julija. Organizacija krščanskih železničarjev je izstopila iz krščansko - socijalne stranke. Izstop se je slovesno proklamiral na zborovanju v Hütteldorfu, ker železniški uslužbenci niso dobili prav ničesar od dovoljenih 15 milijonov. Zborovanje je izreklo krščansko-socijalni stranki svoje obžalovanje.

Kolera.

Budimpešta, 12. julija. Sanitetna sekcija ogrskega notranjega ministrstva še vedno nima uradnega poročila o koleri v Belgradu. Kljub temu so odredile ogrske oblasti potrebno, da zabranijo razširjenje kolere.

Se en vohun.

Kraljevi gradec, 12. julija. V Eydkuhenu so odkrili novo vohunsko afero. Aretirali so tam nekega mehanika, ki je bil na sumu, da vohuni za Rusijo. Ko so ga hoteli preprečiti v ječo je udaril stražnika tako, da se je ta zgrudil, nakar je ušel. Najbrže se mu je posrečilo zbežati čez rusko mejo. V afero je baje zapletenih še več oseb.

Novi petrogradski župan.

Petrograd, 12. julija. Car je potrdil bivšega naučnega ministra Ivana Tolstega za petrogradskega župana.

Železniška nesreča.

Palermo, 12. julija. Pri Altavilla-Miliciji je zadel oseben vlak v tovarni vlak. Sedemnajst oseb je bilo ranjenih. Materijalna škoda znaša kakih 40.000 K.

Slovenski zdravniki v Srbiji.

V Belgrad je odpotoval zdravnik dr. Virant, da vstopi v službo rdečega križa. Že prej je odpotoval v Srbijo dr. Kučera. V Belgradu so sedaj ti-le slovenski zdravniki: Dr. Edo Šlajmer, dr. Ivan Oražen, dr. Mirko Černič, dr. Ant. Lavrič, dr. Jernej Demšar, dr. Virant in dr. Kučera.

Gospodarstvo.

— Bančni krah v Pittsburgu. Pred par dnevi je faliralo več bank v Pittsburgu, vsled česar je tudi mnogo drugih bank utrpelo veliko škodo. Gre predvsem za prvo in drugo narodno banko v Pittsburgu (First - Second - National - bank of Pittsburg). Oblasti Združenih držav so odredile, da se ta banka zapre. Ta banka razpolaga z delniško glavnico 3.400.000 dolarjev, nadalje s surplusom 1.900.000 dolarjev in depoziti v znesku kakih 33 milijonov dolarjev. Drugi zavod, ki so ga tudi par ur nato zaprli, se zove First Nationalbank in Nickesport, ki je združen z First-Second Nationalbanko in ki ima delniške glavnice 300.000 dolarjev, surplusa 560.000 dolarjev in depozitov v znesku 3.342.000 dolarjev. Obe te dve bančni tvrdki spadata v zvezo pittsburgskega bančnega zavoda I. S. in V. S. Kuhn (ki pa ni identična z novojšoroško tvrdko Kuhn Loeb et comp.), ki kontrolira razen drugih mnogoštevilnih podjetij posebno podjetja za napajanje travnikov, polj, za zgradbo in vzdrževanje vodovodov in električnih central. Kapital te družbe se čeni na 110 milijonov dolarjev. Eno podjetje za vodovode, in sicer American Waterworks Guarantee Company, ki ima delniško glavnico 20 milijonov dolarjev in ki vzdržuje mnogo podjetij za naplavljenje in električne centrale, je tudi prišlo v denarne tiske, toda podjetje je dobilo sodnim potom svojega upravitelja. Ko se je izvedelo, da so omenjeni zavodi postali insolventni, je nastal run tudi na Pittsburg Bank for Savings, tako da se boje, da bodo tudi to banko morali zapreti. Ta zavod ima delniško glavnico 600.000 dolarjev, surplusa 508.000 dolarjev in depozitov v znesku 10.180.000 dolarjev. Početek te bančne katastrofe je treba iskati v tem, da so oblasti pri zadnji reviziji First - Second Nationalbanke v Pittsburgu zasledile deficit, večji nego dva milijona dolarjev pri rezervah, določenih po zakonu. Če so se pokazale še kakšne druge nedostatkosti, ni dosedaj znano. Vsekakor pa je gotovo, da gospodarske razmere v Zedinjenih državah že več mesecev niso zadovoljive. Ta bančni krah bo brezdvomno tudi zelo oškodoval naše rojake, ki jih je mnogo v Pittsburgu in so svoje prihranke znosili v te bančne zavode. Upamo pa, da bo ondodni c. in kr. konzulat znal varovati interese naših rojakov.

Poslano.*)

Slavnemu uredništvu »Zarja« v Ljubljani.

Na nadvse nečedno notico v »Zarji« z dne 11. julija t. l., št. 629, izjavljam, da je ista skrajno zavita in neresnična. Če mi uredništvo »Zarje« in pa strokovni tajnik gospod Zor e dokaže, da sem jaz bil z omenjenim mizarskim pomočnikom v gostilni pri »Figovcu« in če mi dokaže, kakor se mi očita, da sem jaz katere-mukoli mizarskemu pomočniku pisal pismo in ga v pismu nagovarjal, da naj gre na delo v Zagreb, plačam

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

za stavkujoče mizarske pomočnike v Zagrebu 100 kron. Gospoda strokovnega tajnika Zoreta pa pozivljam, da mi naj dokaže, če sem jaz osebo imel še kaj posla s posredovanjem od tega torka naprej. Če so se tudi mizarski pomočniki na mojo notico v »Danu« oglasili radi dela pri meni, sem vsakemu rekel, da jaz več ne posredujem in da imajo organizirani mizarski pomočniki prepo-ved sprejeti delo v Zagrebu. Gospodi okoli »Zarje« ne smejo svojim sodrugom vsako besedo verjeti, kajti te informacije so bile skrajno zavite in lažnjive. Povem jim naj le še, da so se posamezni organizirani mizarski sodrugi o svoji organizaciji prav nečedno in žaljivo izrazili, za kar imam priče.

Na vse druge napade o moji osebi si bodem pa poiskal zadoščenja pri sodniji, ker se mi ne zdi več namestu polemizirati z gospodi potom časopisja.

Engelbert Franchetti,

načelnik »Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug«.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G. Ivančič Josip, učit., Kobarič, 10 K 90 vin., nabral med krogavci v gostilni pri Podseljanu na dan naših apostolov (največ je dodal gosp. nadkomisar); Rudo Lojk, asist. Juž. žel. v Paternionu - Bistrici, 8 K, zložila troperesna detelja: Kolnik, Raneč, 12 K, zložili kadilci in kadilke v gostilni Petrinčič Cirilčku za god; Ivan Menart, nabral v gostilni pri »Rdečem križu« (Jesih) v veseli družbi 3 K in Fr. Planinšek, tu, 13 K 84 vin., nabralo ljubljansko južno-železniško uradništvo na častnem večeru načelnika in inšpektorja gosp. Frana Schusterschitza dne 10. julija. — Skupaj 47 K 74 vin. Živeli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. julija: Marija Vidovec, služkinja, 66 let, Radečkova cesta 9. Dne 11. julija: Marija Hrovatin, bivša služkinja, sedaj hiralka, 43 let, Radečkova cesta 9.

V deželni bolnici:

Dne 9. julija: Albert Globočnik, izvošček, 60 let.

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ceno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega »Mollovega Seidličja-praška«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljičica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 1 33

Od leta 1868 naprej se Bergerjeva kotranova mila v Avstro-Ogrski in po vseh kulturnih državah rabijo za umivanje in kopeli proti izpuščajem na koži in nečistostim kože. Vsaka etiketa mora imeti znano varstveno znamko in podpis tvorniške firme G. Hell & Comp., ker sicer mila niso pristna, že 40 let v prometu uvedena.

Svarilo!

Koder se

prodajajo ponaredbe,

naročite pristni

naravnost od izdelovalnice pod naslovom:

Rastlinska destilacija
»FLORIAN«
v Ljubljani.

Postavno varovano.

Slovinci in Slovenke!
Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 12. julija 1913

Maličinski papirji.	Dinar	Slagovna
4% majeva renta	81-40	81-60
4-2% srebrna renta	83-95	84-15
4% avstr. krona renta	81-65	81-85
4% ogr.	80-40	80-70
4% kranjsko deželno posojilo	—	94-50
4% k. o. češke dež. banke	85-25	86-25

Srečke.	435—	447—
Srečke iz 1. 1860 %	650—	660—
„ „ 1864	277—	287—
„ tiske	268—	278—
„ zemeljske I. izdaje	246-50	256-50
„ „ II.	226-50	236-50
„ ogrske hipotečne	474—	484—
„ dan. komunalne	472—	482—
„ avstr. kreditne	62—	66—
„ ljubljanske	50—	54—
„ avstr. rdeč. križa	31—	35—
„ ogr.	24-50	28-50
„ bazilika	227—	230—
„ turške	—	—

Dejstva.	415—	420—
Ljubljanske kreditne banke	612-50	613-50
Avstr. kreditnega zavoda	505-50	506-50
Dunajske bančne družbe	121-25	122-25
Južne železnice	689-50	690-50
Državne železnice	880—	881—
Alpine-Montani	332—	335—
Češke sladkorne družbe	261-50	262-25
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11-37	11-42
Ceklni	118-22 ⁵⁰	118-42 ⁵⁰
Marke	95-85	96-05
Franki	93-35	93-55
Lire	253-25	254—
Rubliji	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 12. julija 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913	za 50 kg	11-59
Rž za oktober 1913	za 50 kg	9-25
Oves za oktober 1913	za 50 kg	8-65
Koruza za julij 1913	za 50 kg	7-90
Koruza za avgust 1913	za 50 kg	8-07
Koruza za oktober 1913	za 50 kg	7-37

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	2. pop.	727-6	16-2	sl. svzh.	dež
„	9. zv.	728-5	14-1	sl. szah.	oblačno
12.	7. zj.	730-2	13-3	sl. jivzh.	del.oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 14-4°, norm. 19-7°. Padavina v 24 urah 9-2 mm.

Pozor gostilničarji! Pozor gostilničarji!

Okrog 25 hetolitrov

goriškega belega vina

imam na prodaj po zmerni ceni.

Dobi se v Klečah št. 2. pri Ljubljani. 2481

Lepa, solnčna, zračna

stanovanja

na Bregu 20. baron Jozova hiša so prazna za avgustov termin.

Prvo v drugem nadstropju z 3. sobami, kuhinjo in pritliklami. Drugo v tretjem nadstropju, 2 velika salona, 2 sobi, kuhinja in pritlikline. Oboje svitlo za prisarne zelo prilicne.

Več pri hišniku istotam. 2482

Iščejo se 2476

za prevažanje ledu iz krajev Kozina-Herpelje-Rodik-Klanec

4 vozniki s konji

t. j. vsak par konj, skupno z navadnimi vozovi; vožnja v Koper in Milje. Plača se pr 100 kg. v Koper K 2—, v Milje K 1-60, stroški na račun voznika.

Podrobnosti in zaveza pri:

Peter Tavčar, Kozina, Istra.

Dr. med. Fr. Petek

praktični zdravnik. 2471

Začne ordinirati v Velikovecu (Trestingerjeva hiša na trgu)

dne 16. julija 1913.

Vsak od 9.—12. ure dopoldne.

Prodajalka

pridna, samostojna delavka, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi 2455

se sprejme.

Starejše imajo prednost. Takojšnji vstop pri **Alojziju Kossár**, trgovcu z meš. blagom v Šoštanju, Štajersko.

Maslo, malisno štupo, suhe gobe, vinski kamen

jabolka namizna in hruške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnate solne in otrobne vreče kupi vsako množino veletrgovina **ANTON KOLENC**, Celje, Graška cesta 22. 3095

Kopalne obleke,
plašče, čerlje,
čepice, klobuke,
brisalke in vse
druge kopalne
potrebščine
priporoča

modna in športna trgovina **P. MAGDIČ**
Ljubljana ♦♦ nasproti glavne pošte ♦♦ Ljubljana

Velik koncert

se vrši
jutri, v nedeljo 13. julija t. l. na prostornem vrtu pri Travnu na Glincah-Viču.

Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina prosta. Za dobra gorka in mrzla jedila ter pristno pijačo bode preskrbljeno. K obilni udeležbi vlijudno vabi **J. Traun**. Pri neugodnem vremenu se vrši koncert vsalonus. 2124

Kdor potuje v Primorje,
naj obišče 845

Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč, lift, kopeli, kavarna, restavracija z izvrstno kuhinjo. Zmerne cene. Edini slovenski hotel na Reki. Spoštovanjem Pero Trpinac.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Priporočamo specialno
damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasne FINE Moderne
KOSTUME, PRASNE PLASCE, NOČNE HALJE, KRILA. **BLUZE** STEZNIKE, SPORTNE KAPE, OTROŠKE ČEPICE, PERILO.

OTROŠKE oblekice — obleke za MLADENKE
Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.
Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Redka prilika!

Blizu koledvora Radohova vas na Dolenjskem je krasno arondirano

posestvo

56 orajov skupaj, napredaj. Poslopja vsa prenovljena. Živine se redi čez 18 glav, do 16 prašičev. Kmetje, penzionisti ali podjetniki naj se ogledajo pri **Francu Kutnarju** (p. d. Mrkot) Praproče št. 1 pri Temenci, p. št. Vid pri Zatičini, Dolenjsko. 2440

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juvelij, zlatnina, srebrnina ter razne ure.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.

Edina zaloga ur z znamko

„TUP“

Geniki zastoj. Geniki zastoj.

Lud. Černe,

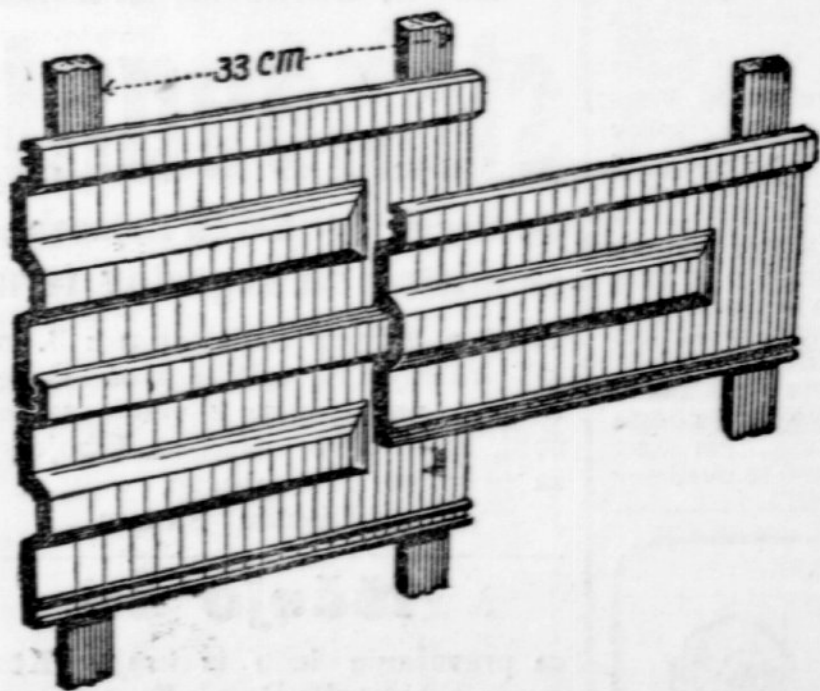
juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodni cenilec. 234
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVRINI POLNITVI.

CHAMPAGNE
MOËT & CHANDON
C-IN KR-DVORNA IN
KOMORNA DOBAVITELJA
USTANOVLJENO
1743

P. F. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorec in popis.
Spretni zastopniki se sprejmejo.

Zacherlin

pomaga čudovito kot nedosežni „unilčevalec mrčesa“.
Pristen samo v steklenicah.
Napredaj, kjer so obešeni plakati.

Društvo „Kras“ slovenskim abiturijentom.

Mnogo se je že letos pisalo o realnih študijah in med drugim tudi o študiju na dunajski zemljedelski visoki šoli. Reklo se je, da se bode na novem jugoslovanskem teritoriju rabilo mnogo poljedelskih, gozdarskih in kulturnih inženirjev. Že vsled tega si štejejo v dolžnost, da tudi mi kot strokovno društvo podamo informacije abiturijentom glede študija, učnega načrta kakor tudi glede službenih mest, za katera pridejo v poštev absolventi zemljedelske visoke šole.

Študij na tej visoki šoli je v bistvu tehničen. Dočim se kulturnim in gozdarskim tehnikom predava v širšem obsegu stavbna mehanika in geodezija, se predava na poljedelski fakulti temeljitejša kemija. Razumljivo je, da še-le osnovnim predmetom (botanika, kemija, geologija, fizika, višja matematika) sledijo specifično strokovni predmeti kakor rastlinska produkcija, živinoreja, poljedelsko strojništvo, poljedelska kemična tehnologija kot važni predmeti poljedelskega oddelka. Za gozdarsko stroko so merodajni razven že omenjenih osnovnih predmetov gozdnarstvo, gozdno stavbno inženirstvo, znanstvo o varstvu gozdov in na kulturno-tehnični fakulti se obravnava v širšem obsegu splošno vodno stavbenstvo, kulturno-tehnično vodno stavbenstvo, strojništvo, cestno in mostovno stavbenstvo.

Razven teh in še drugih dopolnilnih predmetov, ki so razvidni iz programa, se predava še na vseh treh fakultah narodno gospodarstvo, upravno in civilno pravo. Toliko se nam je zdelo neobhodno potrebno spregovoriti o učnem načrtu, ker je mnogo slučajev že pokazalo, da si dijaki študij zemljedelske visoke šole čisto drugače predstavljajo. Vsled tega je tudi priporočati, da naj vsak, ki se misli vpisati na zemljedelsko šolo, njen program dobro pregleda, da ne bo napačnega domnevanja glede predmetov; kajti glavno je, da mora imeti slušatelj veselje do snovi, ki se obravnava, ker le temu je mogoče, da si paralelno s teoretično pridobi tudi praktično izobrazbo, ki je glavnega pomena pri vsaki produktivni vadi.

Ob tej priliki hočemo letošnje abiturijente zadovoljiti s pojasnilom glede službenih mest, ki so dandanes precej odločilna pri izbiri poklica. V naslednjem podajamo skoraj popoln seznam sistemiziranih mest za gozdarske inženirje:

a) pri politični upravi:

Dežela	Sistemizirana mesta, ki pridejo v poštev za Slovence	Zasedena po:	Slovenec	Nemec	Italijan
Kranjsko	7	5	1	1	
Primorsko	10*	3	1	5	
Koroško	4	—	4	—	
Štajersko	3	—	3	—	
	24	8	9	6	

b) pri gozdnem in domenskem ravnateljstvu v Gorici:

sistemiziranih	za	dejansko zasedenih
1	dvornega svetnika-ravnatelja	1
4	gozdne svetnike	5
11	višje oškrbnike	8
11	gozdne oškrbnike	11
6	gozdne asistente	7
7	elevov	9
40		41

c) Poleg tega je v slovenskih krajih 12 oskrbništev, katerih vsako potrebuje povprečno 5—6 asistentov ali elevov.

d) Precejšnje število gozdnih tehnikov potrebuje tehnični oddelek za uravnavo hudournikov v Beljaku (10 do 15), v Gradcu in Zadru (4—7) kakor tudi komisija za agrarne operacije v Ljubljani. Ta seznam jasno kaže, koliko mest je sistemiziranih za gozdarske inženirje. Obenem se iz njega razodeva bridka resnica, da so na Slovenskem večinoma Nemci nastavljeni. Žalostna slika se nam kaže v tem oziru posebno na Štajerskem in Koroškem. Zadnja leta se nastavljajo slovenski absolventi gozdarske stroke večinoma v Dalmaciji in Bosni. Pri nas Nemce vsaj deloma lahko vporabijo, dočim v Dalmaciji in Bosni uprava le težko shaja z njimi, ker ne razumejo narodnega jezika.

Težje je podati natančno statistiko službenih mest za poljedelske inženirje. Naravnost za nje je krejranih le malo služb in na mnogo mest, kamor spadajo moči za akademično izobrazbo, se nastavljajo moči z nižjo

* eno mesto ni zasedeno, a sistemizirano.

izobrazbo pač zato, ker prvih primankuje. Mesta, na katera lahko reflektirajo absolventi poljedelske stroke, so pri kmetijskih družbah za Kranjsko, Primorsko, Štajersko in Koroško, dalje na 5 kmetijskih šolah na Slovenskem, pri namestništvu, pri kemičnih preskuševališčih in umevno je, da se bodo morala sčasoma kreirati mesta pri okrajnih glavarstvih za poljedelske inženirje kakor so že za gozdarske inženirje.

Ravnatoko kakor je natančen seznam službenih mest za absolvente poljedelske fakultete skoraj nemož, je tudi jako težko sestaviti seznam služb za kulturne inženirje. Razpisujejo se mesta pri deželnih odborih, za katera lahko prosijo kulturni in gradbeni inženirji. Razven mest pri deželnih odborih jim pripadajo mesta pri agrarnih operacijah in oddelkih za uravnavo hudournikov. Dejstvo, da je bilo letos razpisanih več mest zanje pri kranjskem deželnem odboru in da je nekaj mest zanje sistemiziranih pri agrarnih operacijah, dokazuje, da se pričinja uvidevati važnost tega študija.

Potrebujemo na našem še neizoranem polju res zmožnih ljudi, ki jim je v resnici kaj do napredka in do povzdige materialne kulture v domovini.

Istotako, če ne še bolj zmožnih ljudi potrebujejo na Balkanu, kjer se nam nudi več mest, saj so produktivne vede najboljša podlaga razvoju in procvitu dežel. Z znanjem jezikov pa so nam odprta pota tudi v druge države in to zopet pod pogojem, da smo dobro strokovno vporabni. Zato naj se posvetijo tem študijem le oni, ki imajo veselje do predmetov, ki se obravnavajo na zemljedelski visoki šoli.

S to poslanico se obenem obračamo na vse slovenske abiturijente, ki se mislijo vpisati na zemljedelsko visoko šolo, da naj vstopijo kot člani v akad. društvo slov. agr. »Kras«, ki nudi drušvenikom s predavanji in knjižnico mnogo prilike za izpopolnitev izobrazbe. Društvo ima skupno stanovanje z bratskimi društvi Hrvatov agronomov »Lipa« in z društvom Srba agronomov; zato so članom na razpolago poleg vseh slovenskih in važnejših nemških revij tudi srbske in hrvaške. Vsekako dosti prilike za vzajemno jugoslovansko gospodarsko kulturno proučevanje, ki postaja z dnem aktualnejše. Ker so bila navadno društva v prvi vrsti središče vsakega delovanja, je tudi za slovenskega zemljedelskega tehnika »Kras« važno torišče, kjer naj snuje načrte za bodočnost.

Natančne informacije med počitnicami dajejo: D. Mikuž, cand. ing. agr. Idrijski log pri Idriji za poljedelski študij. Mirko Strel, cand. ing. forest Volčjadraga pri Gorici za gozdarski študij in Mirko Kutin, cand. kult. ing. Postojna za kulturno tehniko. Od 10. oktobra naprej pa je pošiljati dopise na društvo »Kras«, Dunaj XVIII. Schopenhauerstrasse št. 75 I/8.

Na Dunaju, 10. mal. srp. 1913.

Za odbor:

Dragoslav Mikuž, t. č. predsednik.
Mirko Šusteršič, t. č. tajnik.

Izborna varstveno sredstvo

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

proti vsem
infekcijskim
boleznim
izvira iz čiste
granitne skale.
Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno.
Zaloge v Ljubljani: Michael Kastner, Peter Lessnik in A. Sarabon.

Teodor Kunc
Ljubljana,
Prešernova
ulica št. 5
I. nadst.
Danski modni salon
Izdelovanje
najfinejših
angleških
kostumov,
paletotov,
franc. toalet itd.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na zalogi.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

Dobro blago se samo hvali!

G. F. JURÁSEK

lastnik zaloge prvovrstnih glasovirjev, pianin in harmonijev,
zavod za vglasevanje ter popravila glasovirjev in vseh glasbil,

Ljubljana, Poljanska c. 13.

8. avgusta povečam in razširim svojo zalogo ter jo prenesim iz I. nadst. v prodajalno prostoro v isti hiši. Prodajal bom tudi vse glasbene instrumente, ter vse potrebščine. Posojevalnina ter mesečni obroki. Najnižje cene. Ko je instrument izplačan, ne zahtevam obresti. — Iščimo realne tverke.

Dobro blago se samo hvali!

Josip Stupica

jermer in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opremo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine, že obrabljene vozove in konjske oprave.

Svoji k svojim!
Zastonj
dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. :

: Zastonj :
dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej

Avtomati že od 80 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.

Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Junbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Originalni

starokranjski vzorci

porabljeni v usnjati aplikaciji na blazinah, torbah in pasovih.

Kot specialiteta samo pri meni.

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Franc Kos Ljubljana,
Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo!
Stare nogavice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Šivalni stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno

Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma brezplačno in poštne prosto prvi slovenski pravkar izšli

bogato ilustrovani cenik 1913
za kolesa in posamezne dele.

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Avstr. amerikan.
zaloge čevljev
Prešernova ul. 52.

12.50

16.50

Naši čevlji po kakovosti,
priležnosti in eleganci
prekose vsako konkurenco.

Zaloga slovitih „PALMA“
gumijevih podpetnikov.

Prav posebno osvežujoče

in poživljuje vpliva umivanje z „dr. Dralleja brezovo vodo“

po potovanju.

Zdravstveno največje važnosti: prah in bakterije se v železniškem vozu rade nalezajo v lase. — Lasne in kožne bolezni lahko nastanejo, ako ne skrbimo za temeljito čiščenje in razkuženje. — Dr. Dralleja brezova voda ima močno kalečo silo ter kožo na glavi in lase očisti temeljito in trajno. — Prenapetost in utrujenost se presenetljivo hitro odstranijo. — Diskreten, slastno prikopen vonj.

Torej: Srečen poti! Dajte da Vam v kovčegu ne bo manjkalo znane steklenice »DRALLEJA«! K 2-50 in K 5.—

Po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, milotrnih in boljših brivnicah. **Juri Dralle, Podmokli n. L.**

Kuharica se išče

za venkaj. — Ponudbe pod „Kuharica“ na upravnishvo »Slov. Naroda« 2478

Starejša gospodična z dežele išče za boljše dekle primernege mesta.

Vajena je kuhanju, likanju, dela v vrtu, sploh vsega gospodinjstva. — Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« 2473

Dobro ohranjeno moško kolo

s prostim tekom (Waffenrad) se proda za nizko ceno. — Pojasnila daje vratar Kranjske hranilnice, Knafljeva ulica št. 9. 2477

Naprodaj je, gostilna in mesarija

na Štajerskem v sredi mesta zraven okr. sodnijske, okr. glavarstva in farne cerkve Zaradi smrti se proda za 60.000 K. Izve v uprav. »Slov. Naroda.« 2477

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 140—, mesečno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil ura in verižico, naj piše takoj. R. Lechner, Breclava (Lundenburg) 299 trgovina z zlatino. 2479

Železninar

vojaščine prost, slovenščine in nemščine zmožen, razumen prodajalec z daljšo prakso, dobi trajno mesto pod boljšimi pogoji. A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta. 2479

Pohištvo železno in od medi

Najmodernejše postelje od medi, toalete, umivalniki po tvariških cenah. Modroci iz jeklene žice od K 10— naprej. Pristne postelje od medi » 70— » Napol medene postelje » 34— » Otroške postelje » 14— » Medene karnise » 3-50 » Umivalnik » 5— » Razložljive žel. postelje » 14— » Specialist za opremo hotelov, vil, sanatorijev. Ob sklicevanju na ta list 5% popusta. Na debelo. Cenovnik zastoj. Na drobno. H. Hoffmann, Dunaj VI., Wobgasse 29, telefon št. 10046.

Popoln, brezhibno ohranjen aparat za izdelovanje plina

(Luftgas), sistem Syrius za 25 plamenov, z vsemi pritiskalnimi, se zaradi uvedbe električne luči ceno proda. Proda se tudi 2472

Prachnerjev sejalni stroj in slamoreznica.

Redka prilika! Redka prilika! Pozor rokodelci! 2466

V prijaznem kraju na Dolenjskem pri farji cerkvi se odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji ev. tudi prodaja enonadstropna hiša

z lepo urejeno gostilno in pripravljenim lokalom z vso opremo za trgovino ali za kako drugo obrt.

Vprašanja ali ponudbe naj se pošljejo na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod „300 Redka prilika 2466“.

Proda se vila

z gospodarskim poslopljem, stavbiščnimi prostori, vrtom in sadonosnikom z nad 100 lepimi sadnimi drevesi v skupnem obsegu enega orala zemljišča. Iz popolnoma ograjenega posestva je krasen razgled v mesto in okolico. Ob posestvu meji lep smrekov gozd ter je blizu mestnega parka in kopališč. V vili se nahaja vodovod, je na mirnem in zračnem kraju in posebno pripravna za penzioniste. — Ponudbe na naslov: „Vila št. 1718“ poštno ločeno, Celje, Štajersko. 2467

Kdor si hoče za 6 vinarjev kupiti zavojček, naj zahteva izrecno cigaretni papir Ottoman.

Sprejema zavarovanja živečnega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond K 58.461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani V Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Gostilna v Vipavi

oziroma hiša s celim gospodarstvom (njive in travniki) se da pod zelo ugodnimi pogoji s 1. januarjem 1914. v najem. Vprašanja na: 2383 Jakob Šemé, Dunaj V. Einsiedlergasse 34.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-42 Ilustrovan cenovnik i, zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprtr 30 h). — I. Singe, higienična manufaktura, Dunaj I. Wiesingerstr. 8 F

Trgovski sotrudnik

prijetne zunanosti, dobro izvežban manufakturst in spreten prodajalec se sprejme v manufakturno trgovino Vinko Šket v II. Bistrici (Notranjsko). Ponudijo naj se le taki, ki imajo res zahtevane sposobnosti. 2470

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257 Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Išče se dober strojevodja

izurjen za žago z dvema turbinama, 2 polnima jarmoma (Vollgatter), 4 cirkularnimi, eno cepilno (Spalt) žago in elektriko; znati mora nemško. Služba je v Kočah, Ziljska dolina (Kotschah, Gailtal) na Koroškem. Ponudbe trdki Bratje Tamburlini, Planina pri Rakeku na Kranjskem. 2468

Vsakovrstne slamnike

od priprostih do najfinejših priporoča 1840

Franc Cerar

tovarnar slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. Cene primerne nizke.

Zajamčen uspeh ali denar nazaj. Zdravniški izkaz o izvršnem učinku. Buje, lepe prsi dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi oblaščeno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8— Razpošiljanje strogo diskretno. 2379

Nos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Burgrasse 17/E. Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.

Mladenič

star čez 20 let, išče izumiteljskih namenov prostora, za izučenje ključavničarstva in si želi med časom učenja zaslužiti toliko, da si lahko oskrbuje hrano, stanovanje in obleko. — Naslov: 2453 „Silno, št. 111“ poštno ločeno Ajdovščina.

Kontoristinjo

zmožno obeh dež. jezikov 2475 sprejme Ig. Rabenstein v Ljutomeru.

G. Škrbič

Zagreb, Ilica 40. Tvornica žaluzij rolet, lesenih in železnih vetrnic

Telefon 492. Ceniki in troškovnik na zahtevo brezplačno.

1995 Prva domača tovarna

omar za led Simona Praprotnika v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevzemajo se vsa v stavbno in pohištveno : mizarstvo spadajoča : dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz. Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

ozdravi brez vbrizganja pri gospodih in damah vse bolezni spolovil, iztoka, kapavico, bolezni v mehurju, kjer drugi pomočki odpovedo.

Škatlja (100 kom.) K 5—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabitt, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Škatlja (100 kom.) K 5—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabitt, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Škatlja (100 kom.) K 5—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabitt, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Škatlja (100 kom.) K 5—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabitt, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Škatlja (100 kom.) K 5—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabitt, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Škatlja (100 kom.) K 5—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabitt, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Škatlja (100 kom.) K 5—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabitt, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Škatlja (100 kom.) K 5—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabitt, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Odda se v sredini mesta lep lokal

na križišču štirih prometnih ulic 2454 kjer je sedaj že več let dobro uspevajoča trgovina z mešanim blagom s 1. avgustom ali takoj. Pogoji so ugodni ter se jih pozve v gostilni gradbišče 13.

4 majhni psički (frmači)

stari 9 tednov, kratkodlaki, temnorjavi, nemške pasme, z izvršnim rodovnikom se prodajo.

Ogledajo se lahko v živinozdravnici v Ljubljani. 2443

Albert Drganc, brivec in posredovalec za starine in posestva

v Ljubljani, Franca Jožefa cesta št. 1 Edini pooblaščen posredovalec

za starine za vso deželo, preskrbi tudi cele zbirke, obenem pa tudi posreduje pri prodaji posestev. 2248

OROŽJE

najskrbneje zastreljeno in z drž. zastrelnim kolkom opremljeno, v najboljši kvaliteti in najljubše izvedbi razpošilja c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, Most, št. 2395 (Češko). Samokresi K 8—, flobertove žepne pištole K 2—, terzeroli K 260, flobertovi tešingi K 10-60, lovske puške K 46—, brovinške pištole, kaliber 6-35 mm K 46— in višje v najbogatejši izbi. Glavni katalog se pošlje na zahtevo vsakomur gratis in franko.

13 vagonov lahkega, velefinega svetlega (šilher) in belega

vina

K 60— za 100 litrov prodaja J. Kravagna, Ptuj, Štajersko. 2095

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, I. nadstropje, levo. 2462

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

„Priporoča in namešča le boljše“ službe iskajoče vsake vrste

kakor privatno trgovsko in gostilniško osoblje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znamka za odgovor.

Ženitna ponudba!

Državni uradnik, 30 let, vdovec z enim otrokom, letna plača K 3800, s pravico do pokojnine, bi poročil dekle 30 let, dobro srčno, najmanj srednje postave, posluh za petje. Tajnost jamčena s častno besedo. — Dopisi pod št. „4800“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Išče se gostilna

v najem ali na račun. 2460 Kdo, pove upravnishvo »Sl. Naroda«.

Učenec in učenka

iz boljše hiše, zmožna slov. in nemškega jezika, 2459

se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom Jos. Eisner v Litiji.

Zoplice cesarja Franca Jožefa

kopališče Laški trg, postajališče brzovlakov, najtoplejši vrelci Štajerske, enakega učinka kakor Gastein s stalnim dotokom, torej zvišana radioaktivnost, veliki zdravilni uspehi, gozdovita pokrajina, tudi ravna izprehajališča. Ob veliki seziji vsak dan vojaški koncert, civilne cene, prospekti gratis. 2463

Dober konj belec

naprodaj pod ceno na Sv. Petra cesti 79. 2461

Naprodaj imam

napol pokrito kočijo popolnoma nanovo predelano. Cena nizka. Sliko od voza na zahtevo dopošljem. — Naslov: Anton Petkovšek, Sp. Logatec. 2434

Prodajalka in učenec

iz dobre hiše in s potrebno šolsko izobrazbo 2437

se sprejmeta v trgovini z mešanim blagom. — Anton Trevn, Jesenice, Gorenjsko.

Vilica v Gorici!

Lepa letos zidana, ki je bila ravno dograjena, ima lep vrtič, je naprodaj. Leži 10 minut od sredine mesta, pripravna tudi za penzioniste. — Vprašati je pri G. I. Millonig, Rdeča hiša, Gorica. 2438

Vila naprodaj!

V prijaznem in zdravem kraju ljubljanske okolice se proda lepa, v švicarskem slogu zgrajena in popolnoma opremljena 2395

VILA

z gospodarskim poslopljem pod zelo ugodnimi pogoji. Vila stoji v lepem, senčnem vrtu ob vodi. Na razpolago je tudi elektrika. Eventualno se zamenja tudi za manjše posestvo. — Pojasnilo daje iz prijaznosti upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Ugodna prilika!

V krasni legi ca. 50 minut od Celja, je 60 orolov obsegajoče

posestvo

obstoječe iz 18 orolov izvršne hoste (vsečina dreves že sedaj, ko je še vse v najlepši rasti, okoli 1000 m³), — vse drugo so la travniki in polja! Zraven spada: žaga, mlin in opekarna, vse v izvršnem stanju! Posestvo, — prahu prosto, ob komisijski cesti, je pripravno za obrtni oz. ekonomični projekt! (Živino, sadjereja!) Cena skrajno nizka, ter se le radi družinskih razmer prodaja. Ponudbe pod „I. R. 33“ poste restante Celje.

Statistika srednjih šol na Slovenskem in v Istri.

(Dalje.)

O pouku slovenščine in hrvaščine.

Naravno bi bilo, da na materinem jeziku sloni vsa izobrazba — pri drugih narodih tudi je tako — in ravno na zrelostno nalogo iz učnega jezika, ki je pri drugih narodih seveda materni jezik, se po novejših predpisih polaga največja važnost. Pri nas ni tako.

Na nekaterih zavodih so učenci po dveh in več razredov pri slovenščini združeni v en oddelk. To je umevno in upravičeno v Kočevju, Ptuj, Beljaku, Št. Pavlu in v nižjih razredih nemške gimnazije v Celju, kjer je res zelo malo število dijakov slovenske narodnosti. V Kočevju so v l. 1911./12. bili samo 3 oddelki, ker ni bilo dovolj Slovencev za določeni 5 oddelkov. Neupravičeno pa je to združanje raznih razredov v oddelke na gimnaziji v Celovcu, kjer je v l. razredu 17, a najmanjše število je 6 Slovencev v enem razredu. Ako je bilo vredno za 7 učencev v Kočevju lani vzdrževati celi osmi razred, za isto število v Celju pripravljalni razred, na realki v Mariboru za 5 učencev imeti dva oddelka prostega predmeta latinščine po 3 ure na teden: potem je tudi vredno na gimnaziji v Celovcu poučevati obilgato slovenščino za vsak razred posebe tembolj, ker je slovenščini tam odmerjeno minimalno število ur po 2 na teden.

Prava pastorka je slovenščina na realkah v Mariboru in Celovcu, kjer je relativno obilgaten predmet v nižjih razredih. Učni jezik za slovenščino je nemški, tudi za Slovence, ki se učijo skupaj z Nemci. Učne knjige za slovenščino so nemške.

Deloma nemški učni jezik za slovenščino je tudi v Beljaku, kjer se Slovenci l. razreda učijo slovenščine tudi skupaj z Nemci.

Zrelostna naloga iz slovenščine se je pisala na gimnazijah: Kranj, Ljubljana I. in II., Novo mesto, Celje, Maribor, Beljak, Celovec, Št. Pavel in Gorica ter na realkah: Idrija, Ljubljana in Gorica, povsod po 3 naloge na izbero, le na ljubljanski realki samo ena naloga, menda zato, ker imajo Slovenci na ljubljanski realki slovenščino namesto latinščine, iz latinščine pa se tudi daje samo ena naloga. Toda to ni pravično. Naloga iz latinščine je bila prevod iz latinščine v nemščino, kjer je treba pokazati le nekaj jezikovnega znanja. Slovenska naloga pa je prosta in zahteva spretnost v rabi jezika, poleg pa tudi stvarno znanje ter kot taka že duševno zrelost kandidatovo, znabiti bolj kakor naloga iz tujega učnega jezika. Zato bi kandidat pri njej tudi moral biti deležen iste ugodnosti, da si lahko po svojem okusu izbere nalogo iz treh podanih.

Kako je z ustnim zrelostnim izpitom iz slovenščine, ni razvidno iz letnih izveštij. Gotovo je, da tudi v tem oziru ni enotnosti in stalnosti. C. kr. dež. šolski svet za Koroško je v tem oziru izdal provizorno naredbo, da veljaj za Slovence glede ustnega zrelostnega izpita iz slovenščine in nemščine isto, kar velja splošno za latinščino in grščino: ustni izpit se vrši samo iz enega teh dveh jezikov, in sicer iz tistega, pri katerem je kandidat dosegel boljši red v pisni nalogi. Če pa je iz katerega jezika pismena naloga nezadostna, potem se mora ustni izpit delati iz tega jezika, eventualno torej tudi iz obeh. Ta naredba je prav dobra, ima pa to napako, da je samo začasna, tako da dijaki vsako leto povprašujejo, kaj bo z maturo iz slovenščine. Edino pravilno bi bilo, da bi ministrstvo izdalo tako naredbo veljavno za vse srednje šole, kjer je za Slovence uvedena obilgata slovenščina.

V pouku hrvaščine ni take mešanice. Hrvaški gimnaziji v Pazinu in Voloskem — Opatiji imata pouk hrvaščine kot učnega jezika enako urejen, v prvih dveh razredih po 4, v ostalih po 3 ure na teden. Isto število ur je odmerjeno hrvaščini na nemških srednjih šolah v Pulju z naredbo, ki se je v preteklem šolskem letu izvrševala v prvih dveh razredih. Kako bo s hrvaščino pri zrelostnih izpiti na teh nemških šolah, se zdaj tudi še ne ve. Gotovo pa je, da bo hrvaščina imela svojo veljavo — najbrže več kakor na Slovenskem slovenščina — in sicer zato, ker bo za hrvaščino enako urejeno, kakor za latinščino. Ta vzporednost z latinščino je pač tudi vzrok, da je v Gorici za pouk slovenščine najbolje preskrbljeno izmed vseh srednjih šol na Slovenskem.

Dijaki po rojstnem kraju.

Tudi iz teh podatkov se da marsikaj čitati.

Na kranskih srednjih šolah študira precej Štajercev (118 gimnazijcev in 62 realcev) ter Primorcev (77 gimn. in 69 real.). To se ne more tolmčiti edino s tem, da so se rodili, zlasti uradniki preselili na Kranjsko. Tam je res mnogo Štajercev uradnikov, toda večinoma že od začetka svojega službovanja, torej so se njihovi otroci rodili že na Kranjskem. Nekaj dijakov gotovo prihaja na Kranjsko študirat, ker jim jezikovna uredba šol bolj prija. Štajerci iz Posavja bolj gravitirajo na realko v Ljubljano nego v Maribor. Samo na slovenskih gimnazijah na Kranjskem je 93 Štajercev in 62 Primorcev, v slovenskih oddelkih ljubljanske realke 33 Štajercev in 19 Primorcev, v Idriji pa 31 Primorcev. Število štajerskih Slovencev na ljubljanski realki sicer nekoliko popravi slabo število razmerje med slovenskimi gimnazijci in realci na Štajerskem, toda ne v toliki meri, da bi nas to moglo pomiriti.

Najvišji odstotek iz domače dežele je na italijanskih zavodih, kar je tudi umevno. Italijani v Dalmaciji in v Trentinu na Tirolskem imajo svoje srednje šole, a so tudi preveč oddaljeni, da bi hodili študirat na Primorsko. — Iz Italije pa jih le malo pride študirat v Avstrijo, zlasti na tržaških italijanskih srednjih šolah je po 4 do 6% inozemcev, vsled tega tudi znatno nižji odstotek domačinov (90-2 na gimnaziji, 89-5 in 89-3 na realkama), nego v Pulju (94-4) in Kopru (96-6).

Na tretjem mestu po številu domačinov (95-9%) je hrvaška gimnazija v Pazinu, ki radi prometne osamljenosti pač ne vabi priseljencev in dijakov iz drugih dežel. Četrta (95-5%) je knezoškofijska privatna gimnazija v Št. Vidu nad Ljubljano, ki je namenjena ljubljanski škofiji, torej deželi Kranjski. V prvi polovici so še slovensko-nemške gimnazije na Kranjskem, v Celju ter nemška gimnazija v Gorici, ki pa ima toliko domačinov samo vsled tega, ker je pretežna večina dijakov (93-3%) Slovencev in Italijanov, ki tam še nimajo svoje samostojne gimnazije; nadalje nemška gimnazija v Kočevju in hrvaška v Voloskem — Opatiji.

Najmanj dijakov iz domače dežele imajo nemški zavodi na tem ozemlju: nemška gimnazija v Ljubljani (63-8%), v Celju (65-7%), v Beljaku (68-5%), v Ptuj (70) ter nemške realke v Ljubljani, Celovcu, Gorici, Mariboru in Trstu. Vzrok zato je dvojen: V teh krajih je veliko število nemških uradnikov in častnikov, ki se predstavljajo iz ene dežele v drugo in s svojimi sinovi polnijo srednje šole. Vrh tega so v nekaterih mestih, kakor v Celju, Ptuj, Beljaku, Mariboru nemški dijaški Domi, ki sprejemajo dijake iz vseh kronovin, da se le vzdrži dotična srednja šola.

Tako je v Ptuj štajerska deželna gimnazija. Mesto Ptuj in politični okraj okolica ptujka imata skupaj 77.545 Slovencev in 6850 Nemcev, sosedni ljutomerski okraj 24.709 Slovencev in 1493 Nemcev. Ptujška gimnazija je imela iz mesta Ptuja 28 dijakov (14-7%), iz okraja ptujka okolica 25 (13-2%), iz ostale štajerske 80 (42-1%), toda ne iz bližnjih okrajev, ampak iz Gradca in drugih mest, ki imajo svoje srednje šole, 20 dijakov (10-5%), iz oddaljenih nemških krajev, ki imajo v druge srednje šole veliko bliže, 29 dijakov (15-3%). Torej ima ptujška gimnazija komaj 40% dijakov rojenih v okrajih, za katere bi naj bila namenjena. Ker je njen učni nemški, zato se je Slovenci ptujškega in ljutomerskega okraja izogibajo in gredo večinoma v Maribor, čeravno ijm je dalje in draže. Ptujška gimnazija pa ima 30% dijakov iz drugih dežel in 25-30% iz nemških krajev štajerske, kjer imajo doma ali v bližini dovolj srednjih šol; saj imata Srednja in Zgornja štajerska 6 gimnazij in 7 realk. Večina teh 60% ni prišla v Ptuj vsled preselitve svojih staršev, ker samo od 90 dijakov (47-4%), starši stanujejo v Ptuj in okraju okolica ptujka; privabil je, tuje dijake nemški dijaški Dom, ki je imel lani 97 gojencev; z njegovo pomočjo se vzdržuje gimnazija, ki bi sicer imela premalo dijakov. Podobno je v Celju.

Gimnaziji v Mariboru in Trstu kažeta nekaj več domačinov, ker jih obiskujejo Slovenci tamošnjih okolici. V Mariboru se da točno dokazati, da tvorijo Slovenci domači element. V nižjih 4 razredih imajo slovenski oddelki 95-5% Štajercev, nemški pa le 68-4%. Podobno je na ljubljanski realki; v slovenskih oddelkih je 81-2% dijakov iz Kranjskega, v nemških pa samo 55%. Nemški zavodi v Pulju imajo večji odstotek v domači deželi rojenih, ker je več ko polovica nemških dijakov, nemški pa so deloma od mornariških častnikov in uradnikov, ki se malo selijo, ker ni-

mamo druge večje mornariške postojanke v državi. Idrijska realka ima med vsemi slovenskimi zavodi najmanj domačinov (17-4%), pač zato, ker je blizu primorske meje in ima 16-7% samih Primorcev, ki za Idrijo lahko veljajo kot domačini.

Splošno imajo gimnazije več dijakov iz domače dežele nego realke v istih razmerah, ker v gimnazijo pošiljajo otroke konservativnejši starši, pri nas zlasti s kmetov, v realke pa obrtniški, trgovski in deloma uradniški stan, ki se več seli iz ene dežele v drugo. Izjema je le v mestih, kjer so raznojezične gimnazije, realka pa samo ena, n. pr. Ljubljana, Pulj. Tam imajo največ domačinov gimnazije z domačim učnim jezikom, potem edina realka, ker so domačini primorani obiskovati tujejezično realko; tujejezična gimnazija pa ima najmanj domačinov, ker jo polnijo priseljenci iz drugih dežel.

(Dalje prihodajše.)

L. K. Rudolf, c. in kr. dvor. dobavitelj v Plzinu.

Ledenice

z izborni hladilnico, močno cinkasto ploščino, vložene s steklenimi ali mramornatimi deskami, nadeje hladilnice za gostilne, mesarje in mlekarne je in izdeluje strokovna tvrdka

Odolom, ker jim sicer sčasoma zobje porjave.

Kadilcem je se vse premalo znano, kako neskončno važen je za vsakdanje negovanje ust Odol. Ne glede na to, da posebno damam zopni duh po nikotinu prežene iz ust, imajo ljudje, ki mnogo kade higienično dolžnost, si vsak dan pošteno usta umiti z

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskoga ulica 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lanih in šol-zdravil: Dr. Fr. Bergman, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Prav dober

2207

klavir

(železna konstrukcija) se zaradi pomanjkanja prostora proda prav poceni. Krakovska ulica šte. 19.

Otvoritev gostilne.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjava, da sva prevzela staroznano

gostilno pri Bobenčku na Glincah.

Zagotavlja cenj. občinstvu, da bova imela vedno na razpolago pristna vina, sveže pivo ter mrzla in gorka jedila.

Priporočava se za mnogobrojni obisk

F. M. Balija.

2402

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naproday samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Dr. Diehl^{ovo} perilo

je danes najprijetnejše in najmodernejše higijenično perilo (ni trikot).

Samo en poizkus in priljubilo se Vam bode.

Edina zaloga za Kranjsko:

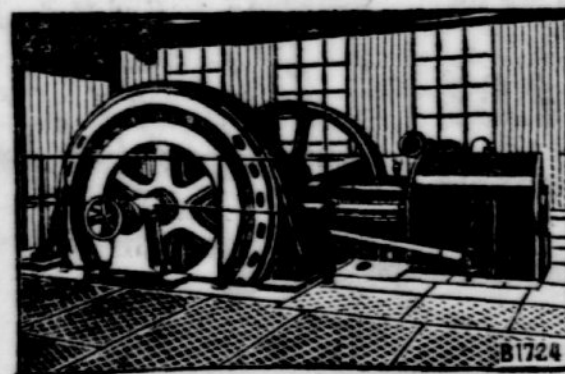
J. KETTE, LJUBLJANA

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke.

Letna produkcija čes 2000 Lokomobil.

LANZOVA Vročeparne Lokomobile z naravnost vezano Dynamo.

HEINRICH

Naslov za brzojavke: LANZFILIALE DUNAJ.

LANZ

MANNHEIM

Pisarna: DUNAJ VII. Landong 9. Tel. 18881 b.

Vročeparne-Lokomobile

z zaklopnim krmilom „Sistem Lentz“

zmognost do 1000 PS.

Jednostavna postrežba.

Največji prihranek.

Obisk Inženirja in ponudbe brezplačno

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine

Najnižje cene!

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej	14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej	14 kar. zlate damске verižice od 19 K naprej
Diamantni prstani 10	Srebrne zapestnice z uro 18	14 kar. zlati damski collier „ 9
14 kar. zlati prstani 3-50	Srebrne tula zapestnice z uro 20	14 kar. zlate moške verižice „ 19
Briljantni uhanj 60	14 kar. zlate damске ure 20	14 kar. zlate moske ure 40
14 kar. zlati uhanj 3-50	14 kar. zlate dam. ure z brilj. 48	14 „ zlate m. ure z dvoj. pok. „ 60
14 kar. zlate zapestnice 18	14 kar. zlate dam. ure z diam. 28	I. t. d. I. t. d. I. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljalstih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamornate ure itd.

Moje cene se stavljene tako nizko, da kljubujem največji konkurenci in nudim svojim cenjenim odjemalcem največjo in najboljše jamstvo.

H. Suttner

glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni try št. 25
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta šte. 8

H. Suttner

Lastna protokollirana tvornica ur v Svici. — Tvorniška znamka „MO“. — Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Pozor!

Vljudno naznanjam, da radi dolgotrajne bolezni razprodajam moje zalogo

raznih pristnih vin

pod lastno ceno, od 40 vinarjev naprej.

Za cenjena naročila se
najbolje priporočam

Alojzij Zajec, Sp. Siška.

Narodna tiskarna
v Ljubljani.

Telefon
št. 85.

Se priporoča v izvršitev
vseh tiskarskih del, ka-
kor: časopisov, knjig, tis-
kovin za urade, hranilnice
in posojilnice, cenikov,
okrožnic, jedilnih listov,
mrtvaških listov itd. itd.

Telefon
št. 85.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopeli itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Voznja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za

Kranjsko, Stajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Iščem službe delovodje

na žagi, sploh pri lesni trgovini sprejem
delo tudi kot šumski manipulant ali plac-
mojster. Sem v teh strokah dobro izvežban
in imam tozadevna izpričevala. Star sem 28
let in oženjen. Službo lahko nastopim takoj.
Naslov pove upravništvo »Slovenskega
Naroda«.

Uničevalec sten
:: Ting-Zing, ::

oblastveno varovan, pomori takoj vse
stenice z zalogo vred.

Nestrujeno, blagodišeče, razkužuje.
Dobiva se v steklenicah po 60 vin.,
zraven spadajoča brizgalna 20 vin.,
v 1/4 in 1/2 litrskih steklenicah raz-
meroma ceneje 2132

v glavni zalogi v Ljubljani pri
Antonu Kanc, drogerija in
:: B. Čvančara, drogerija. ::

Druga sredstva odločno odvrčate!

Poglavitna zaloga: Dunaj, XVIII. Genzlgasse 27/4.

Mnogo milijonov
konzervnih steklenic
vkuhalnih aparatov

poceni domače konserve.

Nova iznajdba: Dreyerjevi aparati za sadni sok »REX«.

»REX«, družba za konzervne steklenice

Homburg v. d. E.

Glavna zaloga: Dunaj VII, Henbengasse 31.

V Ljubljani jih prodaja št. Nagy.

Pri gospodinjstvu 50% prihranka

lahko doseže vsaka gospodinja, ako namesto presnega masla rabi edini polnovredni
nadomestek za presno maslo: margarino Blaimscheinov »Unikum«. Margarina »Uni-
kum« se izdeluje iz najčistejših govejih obistne tolsče v zvezi z najfinjšo smetano
ter rumeni in se peni kakor navadno presno maslo. Kraje, kjer se dobiva v vsakem
mestu ali v vsaki vasi, naznani na vprašanje edina izdelovalnica svetovne znamke
Blaimscheina margarina »Unikum« združene tvornice margarine in presnega masla, Dunaj XIV.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, ki daje vsak
dan čez 30.000 litr radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem,
izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim
in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in
masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo
podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborno in cene restavracije.
Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 1178

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Hotel Lloyd.

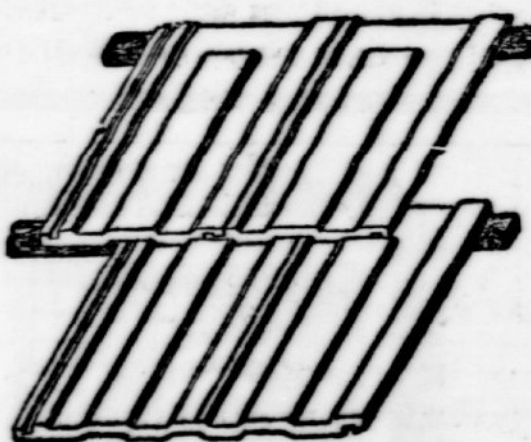
Restavracijo in najlepši gostilniški vrt

priporoča slavnemu občinstvu

KAROL TAUZES, hotelir na Sv. Petra cesti št. 7.

Gospice za pouk v kuhanju se vedno sprejemajo.

Parna tovarna opeke v Brdu
p. Vič, tvrdke I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke strojne zidne in
vsakovrstne zarezne strešne opeke
garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni.
Vzorce pošilja brezplačno. 579 Sprejema zastopnike.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

:: K 214,160.979.—. ::

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 30. junija 1913:

:: K 70,092.599.—. ::

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši »Assicurazioni Generali«).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izpla-
čevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih
novcev. — Najmodarja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih pa-
pirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih
papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakasila v Ameriko in iz Amerike.

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

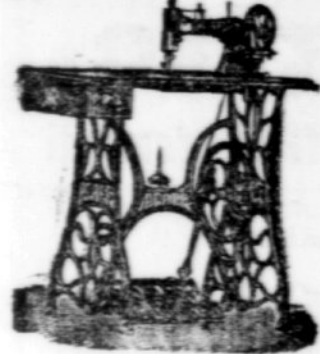
POZOR!

Vile, stanovanjske hiše stav-
bne parcele v mestu kot v
okolici se pod jako ugod-
nimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto
Kolodvorska ulica števil. 8.

„PFAFF“ Pozor! Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj
kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfaff“ in se zanj 10 let jamči

Velika zaloga koles

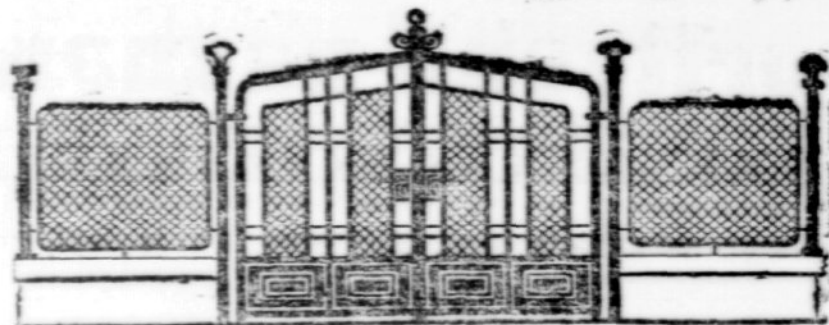
kakor **Waffenrad, Puch**, solidno ljudsko kolo **Kosmos** in **Ilirija** kakor tudi
vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trditvi:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Praktične in cené ograje za predvrtce, parko itd. itd.

791—II.

iz železnih mrež in kovanega železa preprosto ali tudi najkrajše opremljene,
vrhne ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za
grobove, grobnice, balkone in pročelja, večkrat sukane šesterokotne, v
ognju pocinkane ter štiriostrane železne pletenine za ograjitve gozdov,
travnikov in vrtov, za varstvo proti zajcem, pasjake, fazanarije, voliere,
igrališča za lawn-tenis, Rabitve stene in monirne gradbe, dalje mreže za
pesek in gramoz, jeklena bodeča žica za plotove, vse ograjevalni material in vse
zadnje izdelke dobavljajo po najnižjih cenah

Hutter & Schrautz d. d., Dunaj VI., Windmühlgasse 26/42
tovarnica sitarskega in klobučevnastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in fr.

Avtomobilna zveza

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:	Odhod iz Logatec:	Prihod v Idrijo:
ob 6— zjutraj	ob 7:50 zjutraj	ob 8:30 zjutraj	ob 10:20 zjutraj
12— opoldan	1:40 popoldan	2:30 popoldan	4— popoldan
3:30 popoldan	5:10 popoldan	6:30 zvečer	8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:		Cene s kombiniranim avtomobilom	
4649	I. razred za osebo	II. razred za osebo	I. razred za osebo
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—	K 3—
Idrija - Godovič	1:50	1—	1:50
Godovič - Hotedršica	1:50	1—	1:50
Hotedršica - Logatec	1:50	1—	1:50

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan
opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Brizgalnice

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. Smekal, Zagreb

katera trdka se zdaj glasi:

2093

Središčna prodaja ognjegačnih brizgalnic in potrebnih,
telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smekalov
R. A. Smekal. V. I. Stratiliek. V. K. Smekal.

Opozorjamo

da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške trdke po svojem za-
stopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenilke in ponujajo
svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovensko trdko.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadno do najfinjših

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Neznanim naročnikom se
poljijo s povzetjem.

Josip Rojina

krojač prve vrste

se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi trdkami

glede finega kroja in ele-
gantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.

: Zavod za uniformiranje. :

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično ribjo olje iz lekarne pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

**Zoper kašelj, zastize-
nost in prehlajenje**

je v tem času za otroke najboljšo pre-
izkušeno in mnogostransko priporočen
trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih
specialitet ter preizkušenih do-
maćih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijske specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za
člane vseh bolnišniških blagajn.

Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čizmar

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Cvetlični salon

Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s travki in napisi se
izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
okusno vezano. Velika zaloga krasnih
suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjavi: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Lepe prsi

dobe deklice in žene vsake starosti, ako

rabi jo moje najnovejše mazilo ali vodo

za prsi, rabi se samo na zunan, edino res-
nično učinkujoče sredstvo, zajamčeno ne-
škodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče milo 60 vin.

Subi

dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko

„Käthe“, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih

pisem. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kar-
tonov naprej pošt. prosto. — Pošiljajte poste re-
stante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Käthe Menzel, Dunaj, pošt. urad 59, pošt. predal 5.

Po rabi

Blagovolite pisati po vzorce! Blagovolite pisati po vzorce!

Radevolje Vam na ogled pošlje dobro znani izvozni zavod modnega
in manufakturnega blaga

V. J. Havliček in brat, kopališče Poděbrady, Češko.

Novosti modnega blaga	ZEPIRJI	epone deleni vezeno blago, svila	BATISTI	Havličkova tka- nina, kanafasi, robci, brisače,	DAMASTI	platno, preginjala, sipkovina.
-----------------------------	---------	--	---------	---	---------	--------------------------------------

Havličkova tkanina „Květuše“ 1 kos 18 m K 12-60, 23 m K 15-80. Posebnost. Poděbradská
kopališka tkanina 1 kos 23 m K 22-40. 1 zavoj raznih pralnih ostankov, okusni vzorci
40 m za K 18—, najboljša vrsta za K 24—, Preginjala za na steno K 5-60. Ceniki in vzorci
franko! — Okusni vzorci — nizke cene — dobro blago — Vas iznenadi!

Koroško!

Koroško!

Edino slovensko narodno podjetje!

Hotel TRABESINGER

v Celovcu, Velikova cesta števil. 5.

Podpisana voditeljica „Hotela Trabesinger“ se v ljubežno priporoča vsem vlec.
slovenskim in slovenskim gostom, ki prenočujejo ali več časa ostanejo v Celovcu.
V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja
in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih gor. Na razpolago je tudi kegljišče
poleg senčnatga vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob
sredah, prijetno slovensko družbo.

Slovinci, ustavljajte se samo v edini slovenski narodni gostilni „HOTEL
TRABESINGER“ v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojni obisk se toplo priporoča voditeljica hotela

2122

Leon Alojzija.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland,
Vaderland, Zealand, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snažnost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

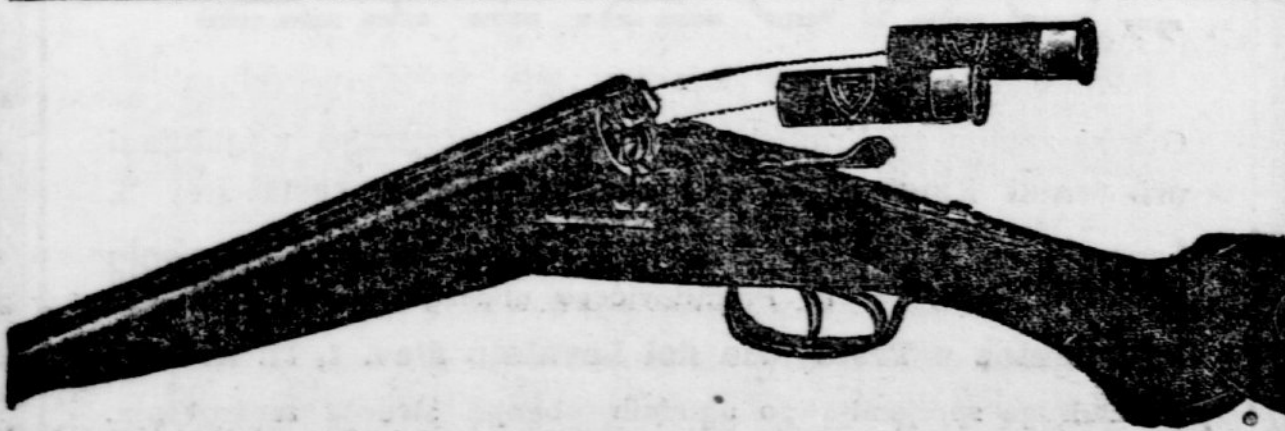
Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Antverpa
v Ljubljani, New York

Kolodvorska ulica odslej **števil. 35,**
od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

63

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, salskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke troceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

GOZDNI BISER
BREZ ALKOHOLA

mešan s studenčnico, grenčico ali
sodevico, tudi izvrstna
krepčilna pijača.

Kolesarji! Pazite,

da ne padete v roke raznim špekulantom in ne dajte se premotiti

pri nakupu kolesa od papirnatih obljub, dokler si še niste
ogledali moje veliko zalogo prvovrstnih in originalnih

859

ES-KA IN ADLER KOLES.

Izvolite si torej ogledati in prepričali se bode, da se najbolje in **primerno** najceneje kupi samo pri domači, strogo solidni trrdki

ANA GOREC, specialna trgovina s kolesi in deli.
Ljubljana, Narije Terezije cesta 14. (Novi svet) nasproti Kolizeja.
Zahtevajte cenik. Največja izposojevalnica koles.

Otvoritveno naznaniło.

Vsak dan svež
sladoled
in
ledena kava
se dobri
v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

Podpisani naznanjata slav. občinstvu, da je lepi, proti vetru
zavarovani

vrt restavracije pri „Plzenjskem prazdroju“ **otvoren.**

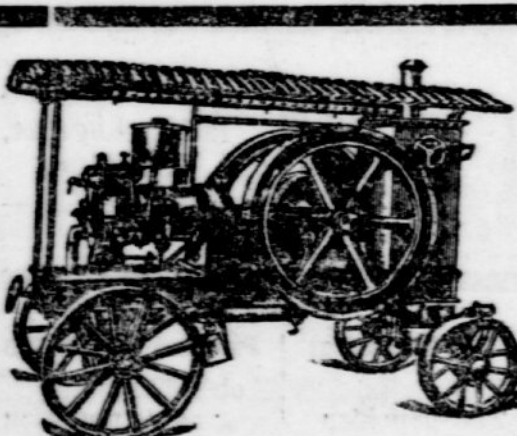
Točijo se zajamčeno pristna vina, Reininghausovo marčno
pivo ter plzenjski prazdroj. Vedno dobra kuhinja. Zmerne cene.
Naročniki na hrano pri znižani ceni se sprejmejo.

Za obilen obisk se priporočata

A. J. Schmidt, restavratorki,
Gradišče št. 2, prej Fiala.

1957

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča
klobuke
slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

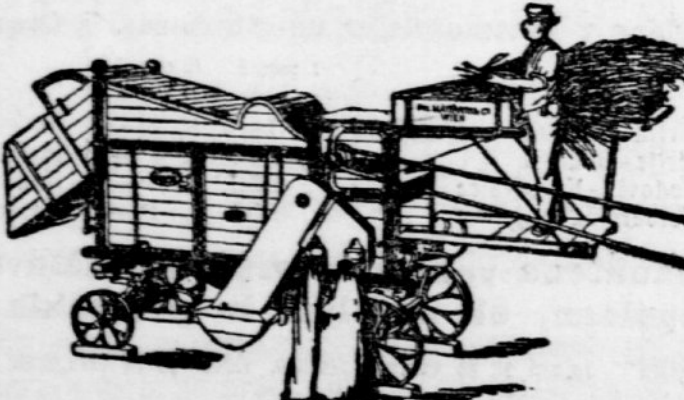

Mlatilnice vseh vrst
≡ in konstrukcij ≡

za gladko slamo, z iztresalcem slame, sitom, navadnim in dvojnim čiščenjem

za obrat z motorjem, na vodo ali na gepelj
 najnoveše in stanovitne konstrukcije izdelujejo
 in dobavljajo 1843

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj
 tvornica poljedelskih in obrt. strojev
II., Taborstrasse št. 71.
 Frankfurt na M., Berlin, Pariz.
700 odlikovanj.
 Bogato ilustrovani katalog štev. 98
 gratis in franko.
!!! Željite se zastopniki. !!!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

Bremna

v

New York

3411

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šte. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. —

Potrežba poštena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naša družba posebno ugodno in izredno ceno čez Salveston. Odhod na tej prozi iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!!

Berte!!

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priloga po tvornih cenah kot
najboljše branilno orodje avtom. žepne
pištole, točno zastreljene sistemov
„Browning“, Steyr, „Mauzer“ in
„Bayard“ samokresni najbogatejši iz-
bire že od K 5-50 naprej, floberti in
karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej, Patrone, patronske stročnice itd. itd.
Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

Od dobrega najboljši! je še vedno izvirni Singerjev šivalni stroj

Dobi se samo
v naših pro-
dajalnah s ta-
kim izveskom

in s to
var-
stveno
znamko

Ljubljana, Sv. Petra c. 4,
Novo mesto, hiša lekarja
Bergman,
Kranj, Glavni trg 119 in
Kočevje, Glavni trg 79
ali pa po naših potnikih.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Perje

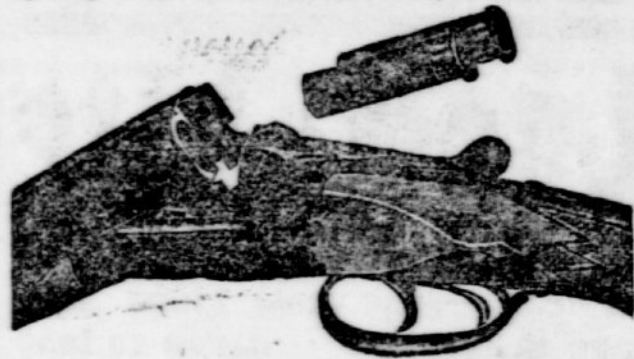
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Hiti
Pred Skofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno 1846.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

F.K. Kaiser, puškar
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi
umetelni ogenj po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.
Cenovnik zastoj in poštne prosto.

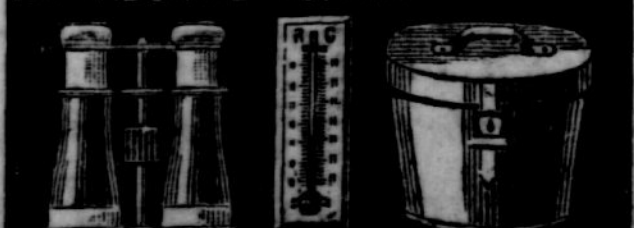
AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.

Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Fr. T. Zajec
Ljubljana, Glavni trg 9.
IZPRAŠANI OPTIK.

NAJVEČJA ZALOGA OČAL, ŠČIPALNI-
KOV, TOPLOMEROV, ZRAKOME ROV,
DALJNOGLEDOV, ZEŠ, BUSCH, GOERZ
ITD. MIKROSKOPOV, INSTRUMENTOV
ZA INŽENIRE, ITD. ITD.

DELAVNICA Z ELEKTRIČNIM
OBRATOM, CENIKI BREZPLAČNO

Topolšica Sanatorijsko kopališče

pri Celju (Spodnje Stajersko).
Lahmannovo zdravljenje.
Šefzdravnik dr. V. Hecht.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko
Katinka Widmayer
„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in
otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z
napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice,
vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje.
Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

ELKA

Modely 1913
7/20 HP 13/30 HP
16/40 HP

Automobily

Laurin & Klement

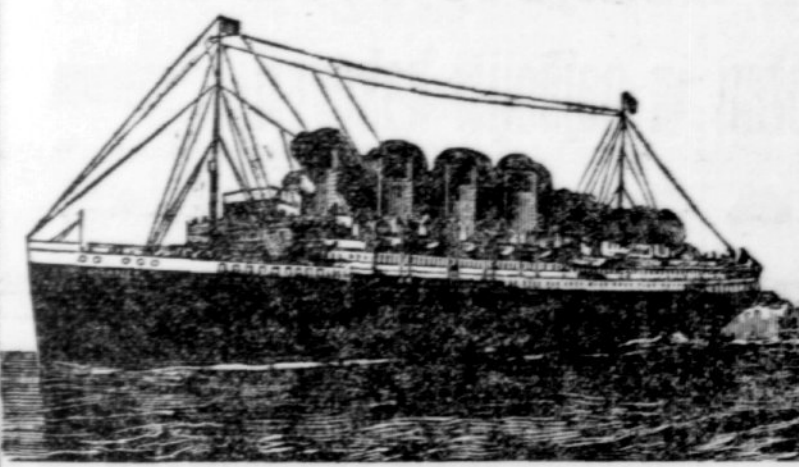
del. dr. 2436
Tvornica v Mladí Boleslavi.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz

Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 3439

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena po-
tovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta 18
v hiši Kmetijske posojilnice,
nasproti gostilni pri „Figovcu“.
Vozne listke iz Amerike
v staro domovino po naj-
nižji ceni. Izdaja vozne
listke po vseh železnicah
za prirejanje zabavnih in
romarskih viakov. Vsa po-
jasnila istotam brezplačno

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
(Kolizej):

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
(Kolizej):

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob
v različnih najnovejših slogih.
Vsakovrstno drugo pohištvo.
Priznana solidno blago
ter najnižje cene.
Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice
različne kakovosti.
Velika izbira 3408
otroških vozičkov,
vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Ugoden nakup! Ugoden nakup!

Na prodaj je glavno poslopje

(krasna dvonadstropna hiša, posebno solidno zidana) v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 31. K hiši pripada okoli 340 m² dvorišča
in okoli 700 m² vrta ob Bleiweisovi cesti ter dve postranski
stavbi h glavni hiši prizidani, okoli 17 m dolgi in okoli 6 m
široki. Vpeljana je kanalizacija, elektrika in plin, izredno lepi,
veliki in visoki prostori, v vsakem oziru moderno opremljeni.
Porabljivo za gosposko bivališče, kakor tudi za vsako obrt in
trgovino, izredno ugodno ležeče pa za hotel ali gostilno z vr-
tom in hlevom eventualno tudi garažo, na najbolj prometnem
mestu med južnim in državnim kolodvorom, oziroma v po-
sredni bližini obeh kolodvorov. V vsakem slučaju izredno
ugodna prilika. — Potrebni kapital za prva kupeca
ca 30.000 kron.

Vse kar se proda, se lahko ogleda ob delavnikih od 4.
do 6. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure
popoldne. Pismene ponudbe in vprašanja na Josip Zidar,
Ljubljana.

Luserjev oblič za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev oblič za turiste

po K 1-20 najboljši in najzanesljivejši sredstvo proti kurjim ušesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Dunaj, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliča za turiste. — Pozor pred ponaredbami.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavnica 8.000.000 kron. „

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

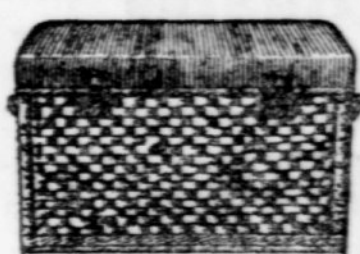
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

„ ter jih obrestuje od dne vloge po čistih „

4 3/4 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

„ „ „ vseh vrst po dnevnem kurzu. „ „ „

Prva gorenjska 1636 košariška obrt v Radovljici.

(Izdelki državnih učnih delavnic).

Moderno pleteno pohištvo, vrtna zaslonila, popotne in kupejske košare, cvetlična in stojala za dela, obsežni solnčni stoli, zaklopni stoli, vlaknaste preproge, kopalni čevlji.

Vse porabnostno in luksusno košarištvo.

„Zdravnik zelodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik zelodca“ je najboljši liker za želodec.

Moderna ročna dela in materijal

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Velna za športne obleke, čepice itd. Zgotovljene, pričete in predtiskane vezene v največji izbi. Predtiskarija. Vezanje na roko. Tamburiranje. Plisiranje itd. Popolna zaloga telovadnih oblek. — Zunanja naročila :: se izvršujejo točno in vestno. ::

Gospodarsko in konsumno društvo v Lokvi pri Divači

2410

proda svojo

prodajalno z mešanim blagom.

Prodajalna je pri glavni cesti na lepem prostoru, ter je lepo opremljena, pravna je tudi za trgovino na debelo ker stoji ob tako prometni cesti, oddaljena je od železniške postaje Divača 3/4 ure pešpoti. Pogoji pri načelstvu

Trajno delo dobi

več sto delavcev in delavk,

v starosti od 16. do 42. leta pri podjetniku **A. Suligoj, premogokop v Trbovljah, Stajersko.** Plača za moške na dan 3 K do 3 K 30 v., v akordu tudi 5 K in več; plača za ženske na dan 2 K do 2 K 30 v., v akordu tudi 3 K in več. — Delo je zunaj in traja 10 ur na dan. 2302

Ivan Bizovičar umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolizejska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno :: izdelane vence, šopke in trakove. ::

Dalje ima na razpolago :: za izposojevanje :: ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinelše dekoracijske cvetlice za dvorane :: in balkone. ::

Imam tudi vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetlic in zelenjadi. Sprejemam tudi naročila za na deželo. Vsa naročila se izvršujejo :: točno in solidno. :: **Erzojavka: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana. ::**

Lasne kite

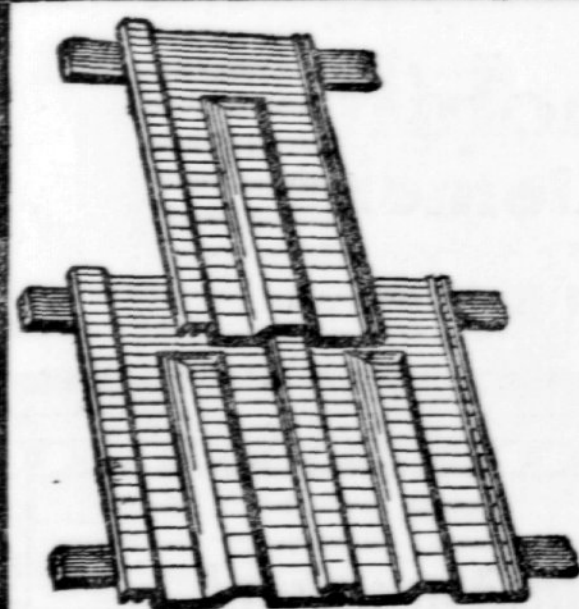
najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mesnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Fr. Mally & dr. tovarna opeke v Sr. Gameljnih

pisarna v Ljubljani, na Resljevi cesti št. 2

➡ priporoča zarezno strešno, navadno strešno in strojno zidno opeko v vsaki množini in najboljši kakovosti. ➡

Vzorci brezplačno.

1218

Sprejema zastopnike.

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

„**MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA**“ V LJUBLJANI

v lastni hiši, Prešernova ulica šte. 3

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 300 tisoč kron rezervnega zaklada. — Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Vloženi denar obrestuje po ➡ 4 1/2 % ➡ brez odbitka.

Pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu, da se tudi obrestujejo. Hranilnica je pupilarno varna. V njo vlagajo c. kr. sodišča in jerobi denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, občine pa občinski denar. Hranilnica stoji pod javno kontrolo in nadzorstvom c. kr. deželne vlade. Izključena je torej vsaka izguba vložnega denarja in to tudi za časa vojske, ker ima hranilnica denar razposojen na zemljišča. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5 1/4 % obrestim in najmanj 3/4 % amortizacije.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. — Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.